

Rīgas domes Labklājības departamenta
GADAGRĀMATA
"Sociālā sistēma un veselības aprūpe 2011.gadā"

Rīga, 2012

2012
RĪGA

AUTORI

Atbildīgā redaktore:

Inese Švekle, Rīgas domes Labklājības departamenta direktore

Projekta koordinatori:

Mārtiņš Moors, Sociālās pārvaldes priekšnieks

Irēna Kondrāte, Veselības pārvaldes priekšniece

Lita Brice, Iedzīvotāju informēšanas sektora vadītāja

Gadagrāmatas autori:

Agnese Igaune, Sociālo pakalpojumu sektora ģimenēm un bērniem vadītāja

Ainārs Judeiks, Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas „Mežciems” direktors

Aldis Virbulis, Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas „Stella maris” direktors

Arnīs Kauķis, Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centra direktors

Aldis Strapcāns, Sociālo pakalpojumu sektora pilngadīgām personām galvenais speciālists

Baiba Skuja, Sociālās palīdzības administrēšanas nodaļas vadītāja

Daina Nereta, Finanšu nodaļas vadītāja

Dagnija Kamerovska, Rīgas patversmes direktore

Edgars Kainaizis, Sociālo pakalpojumu sektora pilngadīgām personām galvenais speciālists

Ervins Alksnis, Rīgas Sociālā dienesta vadītājs

Evija Dompalma-Linuža, Sabiedrības veselības veicināšanas un profilakses nodaļas vadītāja

Gundega Klauža, Sociālo pakalpojumu sektora ģimenēm un bērniem galvenā speciāliste

Inga Dreimane, Sabiedrības veselības veicināšanas un profilakses nodaļas apmācību un informācijas sektora vadītāja

Inga Lukašinska, Nodarbinātības nodaļas vadītāja

Inga Solovjova, Veselības pārvaldes priekšnieka vietniece, veselības aprūpes pieejamības uzraudzības nodaļas vadītāja

Irēna Anaškēviča, Tehniskās nodaļas vadītāja

Kaspars Jasinkevičs, Rīgas Sociālā dienesta vadītāja vietnieks

Kristaps Supe, Projektu koordinācijas nodaļas vadītājs

Kristis Kondrāts, Projektu koordinācijas nodaļas galvenais speciālists

Liene Lucāne, Sociālās palīdzības administrēšanas nodaļas vadītājas vietniece

Ļubova Zaka, Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas „Gaiļezers” direktore

Skarleta Kalniņa, Nodarbinātības nodaļas galvenā speciāliste

Solvita Smilga, Sociālo pakalpojumu sektora pilngadīgām personām galvenā speciāliste

Taiga Kantāne, Sociālo pakalpojumu sektora pilngadīgām personām galvenā speciāliste

Tija Rauga, Sociālo pakalpojumu sektora pilngadīgām personām galvenā speciāliste

Velga Rudzīte, Sociālo pakalpojumu sektora pilngadīgām personām vadītāja

Viesturs Kleinbergs, Sociālo pakalpojumu administrēšanas nodaļas vadītājs, Sociālās pārvaldes priekšnieka vietnieks

SATURS

AUTORI	1
SATURS	3
IEVADS	5
RĪGAS DOMES LABKLĀJĪBAS DEPARTAMENTS	8
RD LABKLĀJĪBAS DEPARTAMENTA DARBINIEKI	9
IEDZĪVOTĀJU SOCIĀLĀ STRUKTŪRA RĪGĀ	10
PAŠVALDĪBAS SOCIĀLĀS PALĪDZĪBAS, SOCIĀLO PAKALPOJUMU SISTĒMAI, VESELĪBAS APRŪPEI UN VESELĪBAS VEICINĀŠANAI IZLIETOTIE RĪGAS PILSĒTAS BUDŽETA LĪDZEKĻI	12
RĪGAS PAŠVALDĪBAS IESTĀDES, KURAS SNIEDZ SOCIĀLOS PAKALPOJUMUS UN SOCIĀLO PALĪDZĪBU	13
Rīgas Sociālais dienests.....	13
Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centrs.....	15
Rīgas patversme.....	17
Sociālās aprūpes centrs „Mežciems”.....	19
Sociālās aprūpes centrs „Gaiļezers”.....	20
Sociālās aprūpes centrs „Stella maris”.....	22
SOCIĀLIE PABALSTI	24
Sociālo pabalstu saņēmēju struktūra.....	26
GMI un dzīvokļa pabalsts.....	27
Pabalsts veselības aprūpei un pabalsti citiem mērķiem.....	30
SOCIĀLIE PAKALPOJUMI	31
Sociālais darbs Rīgas Sociālajā dienestā.....	33
Sociālie pakalpojumi ģimenēm ar bērniem.....	37
Sociālo darbinieku darbam ar ģimenēm ar bērniem organizētie sociālie pakalpojumi un aktivitātes.....	37
Dienas centri bērniem un jauniešiem.....	39
Dienas aprūpes centri bērniem.....	39
Sociālie pakalpojumi bērniem ar funkcionāliem ierobežojumiem.....	41
Mobilā brigāde.....	43
Krīzes centri.....	44
Konsultatīvie krīzes centri.....	44
Ārpusģimenes aprūpe.....	45
Bērnu ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas.....	46
Sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām.....	49
Sociālās aprūpes pakalpojumi dzīvesvietā.....	49
Aprūpe mājās.....	50
Materiālais atbalsts aprūpes nodrošināšanai mājās.....	50
Pakalpojums „Drošības poga”.....	51
Pakalpojums „Silto pusdienu piegāde mājās”.....	51
Pavadoņa-asistenta pakalpojums.....	51
Dienas centri pilngadīgām personām.....	51
Dienas aprūpes centri personām ar demenci.....	52

Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi personām ar garīga rakstura traucējumiem.....	53
Specializētās darbnīcas	54
Grupu mājas (dzīvokļi)	55
Citi sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām ar invaliditāti	56
Transporta pakalpojumu apmaksā personām, kurām ir apgrūtināta pārvietošanās	57
Vides pieejamība.....	58
Pacēlāju ierīkošana dzīvojamās mājās	59
Pabalsts mājokļa pielāgošanai.....	59
Sociālais darbs ārstniecības iestādēs	60
Īslaicīgā sociālā aprūpe ārstniecības iestādē.....	61
Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijā.....	61
Sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām bez noteiktas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušām personām	63
Rīgas patversme un naktspatversmes.....	63
Sociālās rehabilitācijas centrs bezpajumtniekiem.....	64
Rīgas patversmes Dienas centrs	65
Mobilā brigāde ielu sociālajam darbam ar bezpajumtniekiem	66
Zupas virtuves	67
Īslaicīgās uzturēšanās mītnes pakalpojums.....	67
Ēdiena piegāde un izdalīšana Rīgas mazaizsargātajiem iedzīvotājiem	68
NODARBINĀTĪBAS JAUTĀJUMU KOORDINĀCIJA	69
VESELĪBAS APRŪPES PIEEJAMĪBA	74
Sadarbība ar Rīgas pašvaldības ārstnieciskā profila kapitālsabiedrībām.....	74
Sadarbība primārās veselības aprūpes pieejamības nodrošināšanā.....	75
Sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām veselības aprūpes un veselības veicināšanas jautājumos	76
VESELĪBAS VEICINĀŠANA	79
Veselības veicināšanas pasākumi un īstenotās programmas.....	79
Atkarības profilakse	85
SADARBĪBA AR NEVALSTISKAJĀM ORGANIZĀCIJĀM.....	90
Personu ar invaliditāti nevalstisko organizāciju konsultatīvā padome	90
Finansiāls atbalsts Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta programmas „Sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām ” ietvaros.....	91
ĪSTENOTIE PROJEKTI	92
Sociālajā jomā	92
Veselības jomā	93
INFORMĀCIJAS SNIEGŠANA IEDZĪVOTĀJIEM	94

IEVADS

Dārgie kolēģi!

Vēlos pateikties nesen mūžībā aizgājušajam kolēģim Leonīdam Kurdjumovam, kurš kopā ar savu komandu ir paveicis milzīgu darbu. Pārņemot no viņa sociālās jomas saimniecību, konstatēju, ka tās darbība ir sabalansēta un pārdomāta, turklāt nav nepieciešams kaut ko mainīt, tikai pilnveidot. Tāpat gribu teikt lielu paldies arī Labklājības departamenta darbiniekiem, kuri turpinājuši iesāktu un darījuši visu, lai domes lēmumi tiktu īstenoti. 2011. gada rezultāti ir tam pierādījums.

Piemēram, bezdarba līmeņa krituma vai trūcīgo personu skaita samazināšanās iemesli ir daļēji skaidrojami ar ekonomiskās situācijas uzlabošanos valstī, taču, manuprāt, tie nepārprotami ir arī Rīgas Sociālā dienesta darba rezultāti. Pat grūtākajos brīžos pašvaldība nenolaida rokas, bet elastīgi reaģēja uz pārmaiņām un pieprasījumu, turpinot sniegt palīdzību sarežģītā situācijā nonākušiem iedzīvotājiem. Esmu pārliecināta, ka ar šādu komandu mums izdosies mērķtiecīgi pilnveidot pašvaldības sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu sistēmu tā, lai palīdzību saņemtu galvenokārt sociāli mazaizsargātie – mammas ar bērniem, invalīdi un pensionāri. Savukārt cilvēkus darbaspējīgā vecumā turpināsim motivēt atgriezties darba tirgū.

Olga Veidiņa

Rīgas domes Sociālo jautājumu komitejas priekšsēdētāja

Rīgas domes Sociālo jautājumu komiteja:

Pirmajā rindā: Olga Veidiņa (RD deputātu frakcija „Saskaņas centrs”), Tatjana Lukina (RD deputātu frakcija „Saskaņas centrs”).

Otrajā rindā: Svetlana Savicka (RD deputātu frakcija „Saskaņas centrs”), Antra Sakne (RD deputātu frakcija „Demokrātiskie patrioti”), Irina Vinnika (RD deputātu frakcija „Gods kalpot Rīgai”) , Kārlis Strēlis (RD deputātu frakcija „Vienotība”).

Trešajā rindā: Jānis Ločmelis (RD deputātu frakcija „Saskaņas centrs”), Mārtiņš Šics (RD deputātu frakcija „Demokrātiskie patrioti”), Igors Solovjovs (RD deputātu frakcija „Saskaņas centrs”), Viktors Fedotovs (RD deputātu frakcija „Saskaņas centrs”) , Andris Bērziņš (RD deputātu frakcija „Gods kalpot Rīgai”). Komitejā darbojas arī deputāti Nils Ušakovs (RD deputātu frakcija „Saskaņas centrs”), Gundars Ābers (RD deputātu frakcija „Demokrātiskie patrioti”), Aigars Pētersons (RD deputātu frakcija „Vienotība”), Jānis Zaržeckis (RD deputātu frakcija „Gods kalpot Rīgai”).

Godājamie kolēģi!

Šī ir jau trīspadsmitā Rīgas domes Labklājības departamenta gadagrāmata, kas šoreiz atspoguļo 2011. gadā paveikto.

Paldies Rīgas pašvaldības vadībai, deputātiem, ka sociālā nozare pēdējos gadus tiek saglabāta kā prioritāte, tādēļ ir svarīgi turpināt nodrošināt iedzīvotājiem iepriekšējos gados izveidotos un veiksmīgi attīstītos sociālos pakalpojumus un palīdzību, risinot rīdziniekiem sociāli aktuālus jautājumus, kā arī pilnveidot sociālā darba formas, arvien plašāk attīstīt un dzīvē ieviest kopienas darbu.

Ar īstenotajiem sociālās atbildības projektiem, kā arī ar Rīgas domes Labklājības departamenta paveiktajiem darbiem, Jūs varat iepazīties mūsu gadagrāmatā, kuru var lasīt mājas lapā www.ld.riga.lv/Aktualitates/Gadagrāmata „Sociālā sistēma un veselības aprūpe Rīgā 2011. gadā”.

No sirds saku lielu paldies Rīgas pašvaldības sociālā darba speciālistiem par pašreizējā veikto darbu iedzīvotāju labā. Lai visiem pietiek enerģijas, neatlaidības un prieka par labi padarītiem darbiem! Novēlu visiem veiksmi, izturību un veselību, kā arī saglabāt sasniegto un labo darba kvalitāti! Veiksmi un izdošanos it visā!

Inese Švekle

Rīgas domes Labklājības departamenta direktore

2011.gadā apritēja 20 gadi sociālā darba izglītībai Latvijā. Tas ir vēsturisks notikums gan Latvijai, jo Rīga ir lielākais darba devējs sociālā darba speciālistiem Latvijā. Šajā gadagrāmatā arī ir apkopota daļa no sociālā darba vēstures Latvijā. Rīga šajos 20 gados ir bijis paraugs, kā organizēt sociālā atbalsta sniegšanu iedzīvotājiem ne tikai citām Latvijas pašvaldībām, bet ar saviem sociālajiem pakalpojumiem var lepoties arī Baltijas valstu vidū. Kā varēsiet lasīt, Rīgā ir izveidota plaša, uz iedzīvotāju vajadzībām balstīta un profesionāla sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu sistēma. Šīs sistēmas sastāvdaļa ir gan Rīgas pašvaldības iestādes, gan arī nevalstiskās organizācijas, kuras, pamatojoties uz ar Rīgas pašvaldību noslēgtajiem līgumiem, sniedz sociālos pakalpojumus. Arī turpmākā Rīgas sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu sistēma ir balstāma uz profesionalitāti, sadarbību, iedzīvotāju vajadzību izpēti un atbildību sabiedrības priekšā.

Mārtiņš Moors

Rīgas domes Labklājības departamenta sociālās pārvaldes priekšnieks

Viens no „Rīgas attīstības stratēģijas līdz 2025. gadam” mērķiem ir radīt pilsētā drošu, ērtu un veselīgu vidi, uzlabojot veselības aprūpes pieejamību, slimību profilaksi un veicināt veselīgu dzīvesveidu.

Labklājības departamenta Veselības pārvaldes aktuālie darbības virzieni ir izveidot ciešu starpnozaru sadarbību sabiedrības veselības jautājumu risināšanā, orientēt veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējus slimību profilakses un veselības veicināšanas jomā, uzlabot veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību, motivēt, izglīt un veicināt dzīves prasmju pilnveidi dažādām iedzīvotāju grupām.

Mūsu mērķis – veselīgi rīdzinieki veselā Rīgā!

Irēna Kondrāte

Rīgas domes Labklājības departamenta veselības pārvaldes priekšniece

In Memoriam
Leonīds Kurdjumovs
(08.06.1939. – 19.02.2012.)

2012. gada 19. februārī 72 gadu vecumā mūžībā aizgāja Rīgas domes (RD) Sociālo jautājumu komitejas priekšsēdētājs Leonīds Kurdjumovs.

1990. gadā viņš tika ievēlēts par Latvijas Augstākās padomes deputātu, bet 2001.gadā – par RD deputātu. No 2001. līdz 2005. gadam vadīja Rīgas domes Sociālo jautājumu komiteju, kā arī strādāja Rīgas domes Finanšu un administrācijas lietu komitejā un Pilsētas attīstības komitejā. 2007. gadā atkārtoti tika ievēlēts par Rīgas domes Sociālo jautājumu komitejas priekšsēdētāju, kuru vadīja līdz pat aiziešanai mūžībā.

Leonīds Kurdjumovs vadīja galvaspilsētas sociālās un veselības aprūpes nozares ar lielu ieinteresētību. Vienmēr iedziļinoties, viņš centās rast risinājumus šo nozaru darbinieku

problēmām, aizstāvēja savas pārraugāmās nozares speciālistus un iedegās par tiem rīdziniekiem, kuriem klājas visgrūtāk un kuriem bija nepieciešama palīdzība.

Lai veicinātu personu ar invaliditāti stāvokļa uzlabošanu un sociālās iekļautības veicināšanu Rīgā, Rīgas domē 2007. gada 9.oktobrī viņa vadībā tika izveidota Personu ar invaliditāti nevalstisko organizāciju konsultatīvā padome. Leonīds Kurdjumovs padomi visus šos gadus vadīja ar sirds degsmi un dziļu ieinteresētību. Padomes darbs bija būtisks ieguvums ne tikai Rīgai, bet arī plašākā mērogā. Tieši Leonīda Kurdjumova vadībā pašvaldības sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu sistēma Rīgas domē vienmēr bija prioritāra nozare, gadu gaitā tika radītas jaunas darba vietas sociālajiem darbiniekiem, palielināti sociālie pabalsti vairākām klientu grupām, kā arī notika mērķtiecīga nozares attīstības plānošana. Viņa pārraudzībā krīzes laikā izdevās sociālās palīdzības finansējumu saglabāt iepriekšējo gadu līmenī, savukārt 2009. gadā Sociālās komitejas vadītājs uzsvēra, ka „patlaban mūsu galvenais uzdevums ir saprātīgi un mērķtiecīgi izmantot visus mūsu rīcībā esošos līdzekļus. Esmu pārliecināts, ka, neraugoties uz dažādiem ārējiem apstākļiem, mēs pratīsim pārvarēt visas problēmas.” Ar Leonīda Kurdjumova atbalstu notika Rīgas Sociālā dienesta, gan Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centra reorganizācija, tika uzsākti vērienīgi rekonstrukcijas darbi Rīgas 1. slimnīcā, Rīgas 2. slimnīcā, un jau šobrīd ir skaidrs, ka pieņemti pareizi lēmumi, kas uzlaboja iestāžu darbu.

Leonīds Kurdjumovs vairāk kārt aicināja speciālistus domāt par sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu sistēmas darba pilnveidošanu un attīstību, un viņa teiktais attiecas arī uz pašreizējo darbu: „Mūsu finanšu resursi nav neierobežoti, līdz ar to tieši mums, pašvaldības sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu sistēmā strādājošajiem, ir jāizstrādā un jārealizē jauni algoritmi un kritēriji mērķtiecīgas sociālās palīdzības saņemšanas nodrošināšanai tām personām, kurām tas visvairāk vajadzīgs, bet ne cilvēkiem, kuri ar sociālo pabalstu palīdzību vēlas atrisināt savas ekonomiskās problēmas. Tas nozīmē, ka reorganizācijas process turpinās. Es saprotu, ka šis process ir sarežģīts, bet tā ir šī laika, kurā dzīvojam, prasība un mūsu mērķis ir šīs prasības ņemt vērā.”

Rīgas domes Labklājības departamenta kolektīvs noliec galvu Leonīda Kurdjumova mūža un paveiktā darba priekšā. Mūsu atmiņā viņš vienmēr paliks kā brīnišķīgs cilvēks un izcils vadītājs, kurš lietišķi strādāja rīdzinieku interesēs, un mēs turpināsim viņa aizsāktos darbus.

RĪGAS DOMES LABKLĀJĪBAS DEPARTAMENTS

Rīgas domes Labklājības departaments (turpmāk – Labklājības departaments) ir Rīgas pilsētas pašvaldības vadošā iestāde Rīgas pilsētas pašvaldībai noteiktās kompetences ietvaros sociālo pakalpojumu, sociālās palīdzības nodrošināšanas un veselības aprūpes nozarē, kā arī veselības aprūpes pieejamības, veselības veicināšanas un profilakses, tostarp atkarību izplatības ierobežošanas un iedzīvotāju nodarbinātības veicināšanas jautājumos.

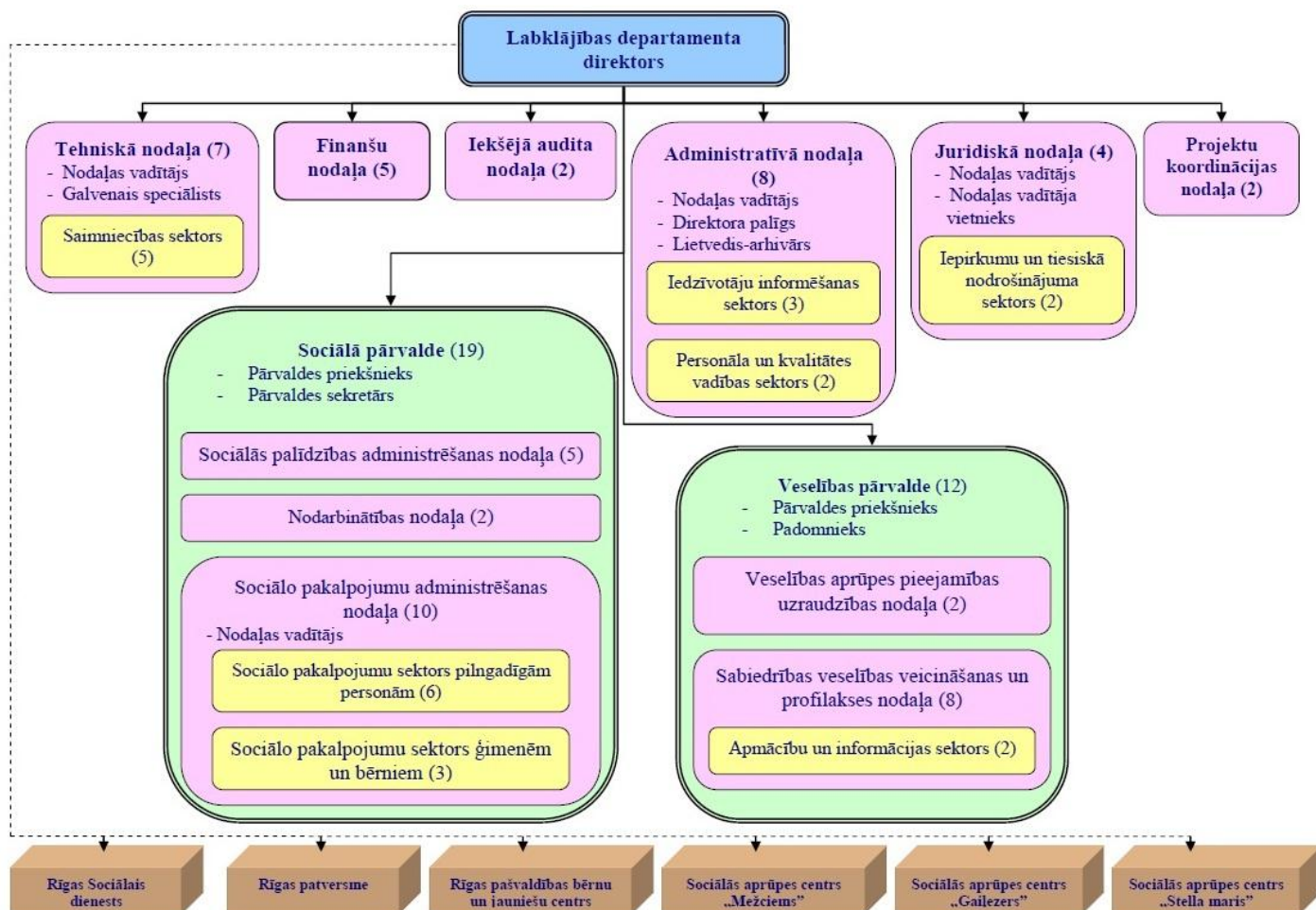
Labklājības departamenta mērķis ir izveidot stabilu un atbildīgu sociālās drošības sistēmu, kas veicinātu iedzīvotāju dzīves līmeņa celšanos, materiālo nodrošinājumu minimālā līmenī, kā arī nodrošinātu veselības aprūpes pieejamību un veselības veicināšanas pasākumus.

Labklājības departamenta darbības prioritātes ir noteiktas Rīgas pilsētas attīstības stratēģijā, Rīgas pilsētas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sistēmas attīstības stratēģijā, kā arī citos plānošanas dokumentos.

Labklājības departaments ir tieši pakļauts Rīgas domes priekšsēdētājam, tā darbību kontrolē Rīgas domes Sociālo jautājumu komiteja.

Labklājības departamentā 2011. gadā saņemti 1746 dokumenti no dažādām juridiskām personām, un sniegtas 834 atbildes, no kurām 31 ir parakstīta elektroniski. No iedzīvotājiem saņemti 638 iesniegumi un sniegta 661 atbilde. Sagatavotas 1320 dienesta vēstules, no kurām elektroniski parakstītas 414, sagatavoti 25 iekšējie normatīvie akti, 37 Rīgas domes lēmuma projekti, 23 vadības uzdevumi, 139 rīkojumi pamatdarbības nodrošināšanai, kā arī noslēgti 175 dažādi līgumi.

2011.gada nogalē Labklājības departamentā strādāja 61 speciālists, viņu vidū 28 darbinieki ar augstāko izglītību, 27 darbinieki ar maģistra un viens ar doktora grādu, 5 ar vidējo speciālo izglītību. 2012.gadā 3 darbinieki turpina izglītību doktorantūrā.

RD LABKLĀJĪBAS DEPARTAMENTA DARBINIEKI

No labās sēž: Irēna Anaškēviča, Dace Bautre, Irēna Kondrāte, Inese Švekle, Mārtiņš Moors, Viesturs Kleinbergs, Baiba Skuja, Dainis Špejš, Daina Nereta

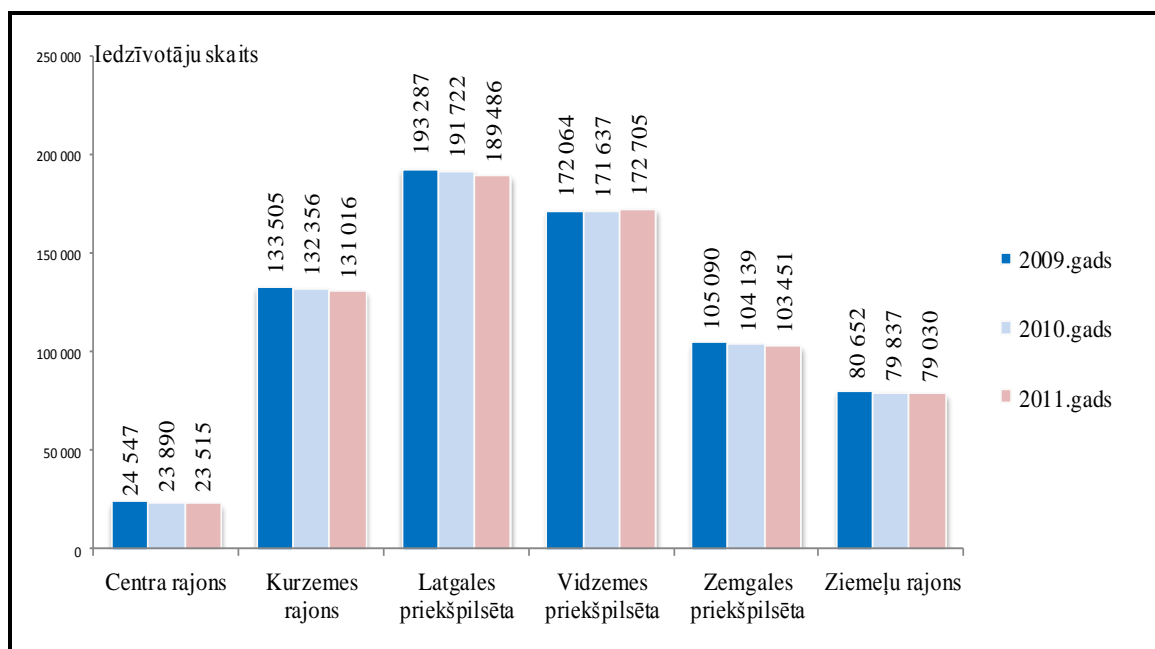
2.rindā no labās: Lita Brice, Kristaps Supe, Gundega Klauža, Liene Lucāne, Valda Apšeniece, Antuāna Kalviške, Evija Dompalma-Linuža, Skaidrīte Vasaraudze, Inga Solovjova, Velga Rudzīte, Skārleita Kalniņa, Solvita Smilga, Inga Lukašinska, Sandra Rancāne, Alvīna Geida, Vija Kursiša, Lilita Lejete, Zigrīda Grīnhofa, Taiga Kantāne, Eva Kārlisone

3.rindā no labās: Guntis Linters, Jānis Skuja, Jānis Krasts, Edgars Kainaizis, Aina Žubeviča, Laura Kalniņa, Anna Auziņa, Katarina Žiga, Olga Lauva, Benita Brūdere, Gunta Balcūna, Anita Zīda, Tija Rauga, Kristis Kondrāts, Aldis Strapcāns, Dainis Groza

IEDZĪVOTĀJU SOCIĀLĀ STRUKTŪRA RĪGĀ

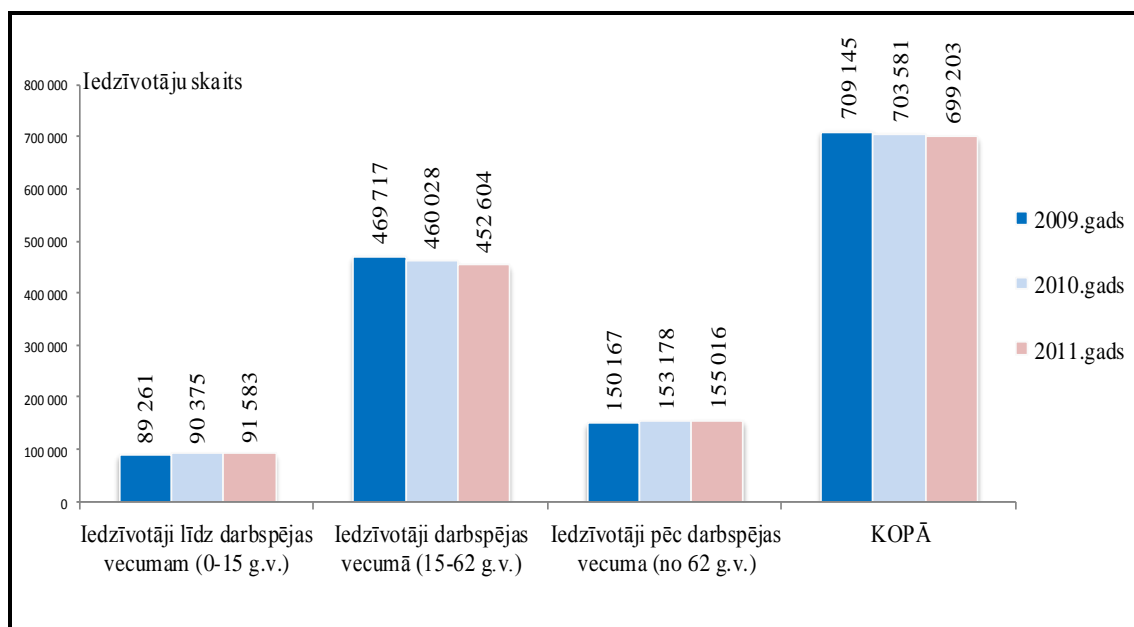
Rīgā 2011. gada 31.decembrī reģistrēti **699 203 iedzīvotāji**, tai skaitā 107 202 bērni vecumā no 0 līdz 18 gadiem¹.

1. attēls. Iedzīvotāju skaits Rīgas priekšpilsētās/rajonos 2009.-2011. gadā¹

Vislielākais iedzīvotāju skaits no Rīgas priekšpilsētām/rajoniem ir Latgales priekšpilsētā - 27% no kopējā Rīgas pašvaldības iedzīvotāju skaita, Vidzemes priekšpilsētā - 25% iedzīvotāju, Ziemeļu rajonā - 11% iedzīvotāju, Centra rajonā 3% iedzīvotāju.

2. attēls. Iedzīvotāju vecuma struktūra Rīgā 2009.-2011. gadā¹

No Rīgas iedzīvotāju kopskaita 2011. gadā 13,1% bija iedzīvotāji līdz darbības vecumam, savukārt darbības vecumā 64,7% no iedzīvotāju kopskaita, pēc darbības vecuma 22,2% no iedzīvotāju kopskaita (2009. gadā attiecīgi 12,6%; 66,2%; 21,2%, 2010. gadā 12,8%; 65,4%; 21,8%).

¹ Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati www.pmlp.gov.lv.

1. tabula. Pensiju un valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmēji, to % īpatsvars no Rīgas iedzīvotāju kopskaita 2009. - 2011. gada decembrī²

		2009		2010		2011	
		Skaitis	Īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā	Skaitis	Īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā	Skaitis	Īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā
Pensijas saņēmēji		182 434	25,73 %	182 714	25,97 %	187 621	26,83 %
No tiem:	Vecuma pensijas saņēmēji	155 706	21,96 %	155 962	22,17 %	158 601	22,68 %
	Invaliditātes pensijas saņēmēji	19 921	2,81 %	20 292	2,88 %	20 182	2,89 %
	Apgādnieku zaudējuma pensijas saņēmēji	5 534	0,78 %	5 363	0,76 %	5 038	0,72 %
	Izdienas pensijas saņēmēji	1 698	0,24 %	1 527	0,22 %	4 359	0,62 %
Personas ar invaliditāti		40 063	5,65 %	41 274	5,87 %	44 363	6,34 %
Tai skaitā:	Personas ar 1.grupas invaliditāti	4 500	0,63 %	3 704	0,53 %	5 549	0,79 %
	Personas ar 2.grupas invaliditāti	22 296	3,14 %	24 187	3,44 %	22 506	3,22 %
	Personas ar 3.grupas invaliditāti	11 620	1,64 %	11 633	1,65 %	14 488	2,07 %
	Bērni invalīdi	1 647	0,23 %	1 750	0,25 %	1 820	0,26 %

² Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras dati.

PAŠVALDĪBAS SOCIĀLĀS PALĪDZĪBAS, SOCIĀLO PAKALPOJUMU SISTĒMAI, VESELĪBAS APRŪPEI UN VESELĪBAS VEICINĀŠANAI IZLIETOTIE RĪGAS PILSĒTAS BUDŽETA LĪDZEKĻI

2. tabula. Pašvaldības sociālajai palīdzībai, sociālo pakalpojumu sistēmai un veselības aprūpei izlietotie Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta finanšu līdzekļi

	2009	2010	2011
Rīgas pilsētas pašvaldības izdevumi (pamatbudžets un speciālais budžets), milj. Ls, no tā	427,75	416,43	471,04
Pašvaldības sociālajai palīdzībai, sociālajiem pakalpojumiem un veselības aprūpei, milj. Ls	35,50	34,55	41,98
Pašvaldības sociālās palīdzības, sociālo pakalpojumu un veselības aprūpei izlietoto finanšu līdzekļu īpatsvars Rīgas pilsētas pašvaldības budžetā %	8,30	8,30	8,91
Pašvaldības sociālās palīdzības, sociālo pakalpojumu sistēmai un veselības aprūpei izlietotā finansējuma pieaugums/ samazinājums salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu %	- 22,15	- 2,68	+ 21,51
Pašvaldības sociālās palīdzības, sociālo pakalpojumu sistēmai un veselības aprūpei izlietotie finanšu līdzekļi vidēji vienam Rīgas iedzīvotājam Ls	50,06	49,11	60,04

3. tabula. Pašvaldības sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu sistēmai un veselības aprūpei izlietoto finanšu līdzekļu struktūra milj. Ls

	2009	2010	2011
Sociālā palīdzība	12,47	17,95	23,79
Sociālie pakalpojumi	17,79	15,49	17,03
Veselības aprūpe un veicināšana	4,00*	0,32	0,38
Sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām	0,23	0,04	0,05
Labklājības departamenta administratīvie izdevumi	0,99	0,74	0,72

* iekļauti izdevumi Rīgas Neatliekamās medicīniskās palīdzības stacijas darbības nodrošināšanai Ls 3,72 milj. Ls

RĪGAS PAŠVALDĪBAS IESTĀDES, KURAS SNIEDZ SOCIĀLOS PAKALPOJUMUS UN SOCIĀLO PALĪDZĪBU

RĪGAS SOCIĀLAIS DIENESTS

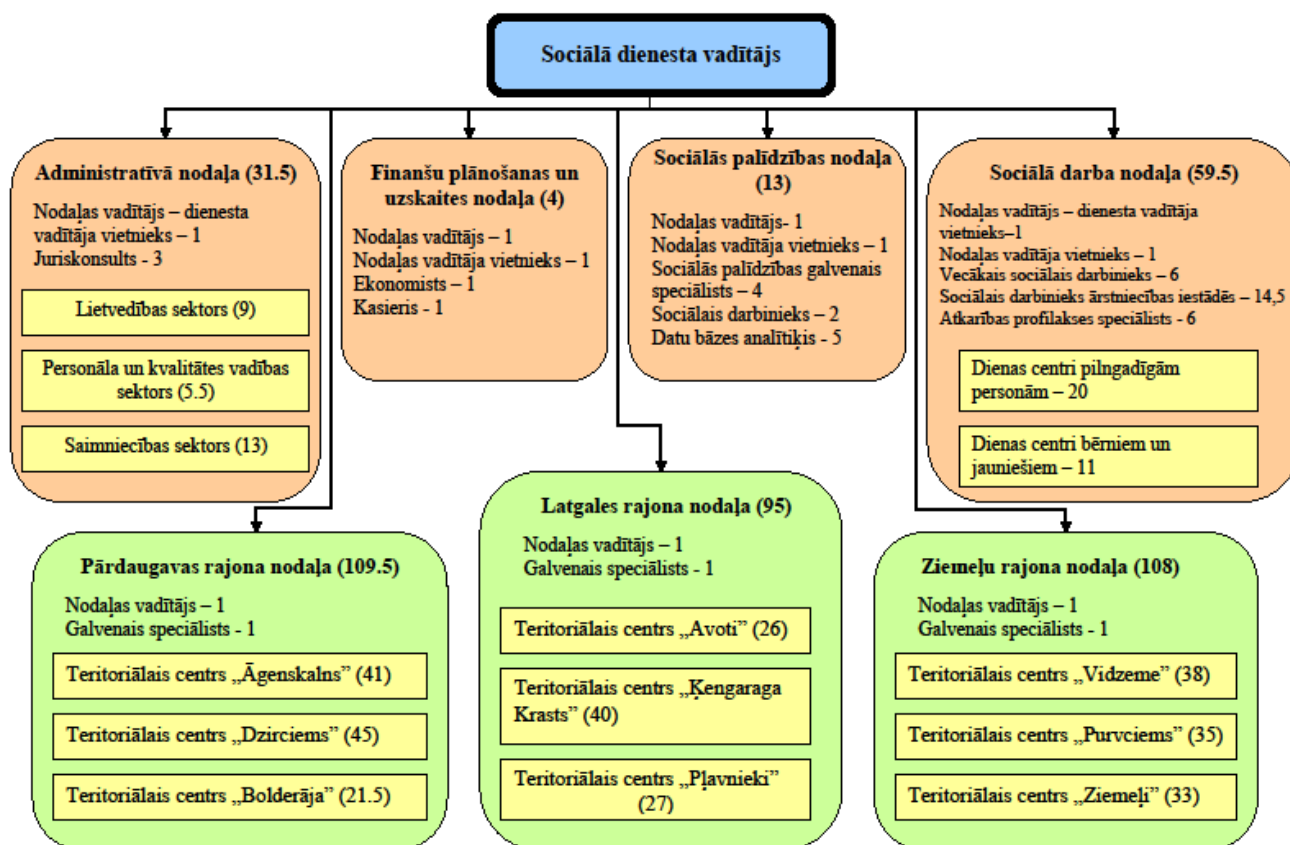
Rīgas Sociālais dienests (turpmāk – RSD) izveidots 2009. gada 1. decembrī, un kopš izveidošanas to vada Ervins Alksnis.

2011. gada nogalē RSD strādāja 412 darbinieki, no kuriem sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus Rīgas iedzīvotājiem sniedza 371 sociālā darba speciālists (Rajonu nodaļās 304 darbinieki, Sociālā darba nodaļā 59 darbinieki un Sociālās palīdzības nodaļā 8). No 412 darbiniekiem 384 ir sievietes un 28 ir vīrieši.

313 RSD sociālā darba speciālistiem ir augstākā izglītība, bet 58 darbinieki studē, lai iegūtu amata prasībām atbilstošu izglītību un turpinātu profesionālo izaugsmi. Maģistrantūrā studē 5 speciālisti. 2011. gada jūlijā darbinieku sastāvs tika papildināts ar 20 jaunām sociālā darba speciālistu amata vietām.

2011. gadā tika apstiprināts RSD kopējais budžets Ls 3 129 237.

Darbinieku vidējā mēnešalga 2011. gadā Ls 429, no tā vecākajiem sociālajiem darbiniekiem - Ls 450, sociālajiem darbiniekiem - Ls 420, sociālās palīdzības organizatoriem - Ls 390.

Rīgas Sociālā dienesta strukturshēma no 2012. gada 1. februāra

Sociālā darba speciālistu apmācība un kvalifikācijas paaugstināšana ir būtisks personāla vadības uzdevums. RSD 2011.gadā bijušas gan iekšējās (kolēģis apmāca kolēģi), gan ārējās (apmācība pie ārējiem pakalpojumu sniedzējiem) mācības. Iekšējās mācībās „Sociālo pabalstu administrēšanas informatīvās sistēmas apmācība” (SOPAs skola) 2010. gadā piedalījās 172 darbinieki, bet 2011. gadā - 150 darbinieki. SOPAs skola notiek četrās kārtās:

1. SOPAs ievadlekcija;
2. SOPAs skolas pirmā apmācība;
3. SOPAs skolas otrā apmācība;
4. SOPAs skolas trešā apmācība.

Sākot ar 2011. gada jūniju jauno darbinieku apmācību pārņēma viens no Sociālās palīdzības nodaļas sociālās palīdzības galvenajiem speciālistiem, kurš mācību klasē sagatavo darbiniekus darbam ar SOPA, kā arī iepazīstina ar normatīvajiem dokumentiem un darba specifiku, strādājot ar klientiem, kuriem nepieciešama sociālā palīdzība.

Ārējā apmācība notika, iesaistoties Eiropas Savienības fonda projektā „Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu attīstība bērniem un jauniešiem ar uzvedības traucējumiem Rīgas pilsētā”:

- „Motivācijas programma mērķa grupas bērniem un jauniešiem ar uzvedības traucējumiem un viņu ģimenes locekļiem ieviešanā Rīgas Sociālajā dienestā”;
- „Sociālās rehabilitācijas programma mērķa grupas bērniem un jauniešiem ar uzvedības traucējumiem ieviešanai Rīgas Sociālā dienesta Dienas centrā bērniem un jauniešiem „Čiekurs””.

2011. gadā RSD darbiniekiem tika sniegtas aptuveni 400 supervīzijas stundas, tādējādi pildot „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma” un MK noteikumu Nr. 291 „Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem” prasības darba devējiem.

Lai nodrošinātu klientu vajadzībām atbilstošu darba organizāciju, rajonu nodaļās tika izveidotas atsevišķas sociālā darba specializācijas:

- sociālais darbinieks darbā ar sociālo gadījumu ģimenēm ar bērniem ar bezdarba problēmām;
- sociālais darbinieks darbā ar sociālo gadījumu pilngadīgām personām/ģimenēm ar bezdarba problēmām;
- sociālais darbinieks sociālās palīdzības jomā.

2011. gada novembrī, lai izmēģinātu jaunu pieeju klientu apkalpošanā, tika uzsākts pilotprojekts par klientu apkalpošanas kvalitātes uzlabošanu. Teritoriālajā centrā (turpmāk - TC) „Ziemeļi” un TC „Pļavnieki” tika ieviesta divu līmeņu sociālās palīdzības administrēšanas sistēma. Projekta īstenošanai TC Ziemeļi (Hanzas ielā 7) tika nodrošināta klientu plūsmas regulēšanas sistēmas (rindmašīnas) uzstādīšana, līdz ar to klientu pieņemšana notiek bez iepriekšēja pieraksta. Pirmajā līmenī sociālās palīdzības organizatori pieņem iesniegumus, iztikas līdzekļu deklarācijas, ievada datus, gatavo lēmumu projektus, seko vienošanās par līdzdarbību izpildes gaitai. Otrajā līmenī pieredzējuši darbinieki pārbauda ievadīto datu kvalitāti, sagatavoto dokumentu atbilstību normatīvajiem dokumentiem, darbaspējīgos klientus uzaicina ierasties konkrētā laikā vienošanās par līdzdarbību slēgšanai un pieņem lēmumu par palīdzības piešķiršanu vai atteikumu. Atteikuma gadījumā gatavo dienesta negatīvā administratīva akta projektu.

RSD aktīvi sadarbojas ar 10 Latvijas augstskolām, nodrošinot topošos sociālā darba speciālistus ar prakses vietām. Studenti nereti pēc prakses veikšanas ir kļuvuši arī par RSD darbiniekiem. 2011.gadā RSD praksi izgājuši 117 studenti, no kuriem 46 bijuši RSD darbinieki. 99 praktikanti izgāja mācību praksi, 18 veica diplomdarba pētījumus. Vislielākais praktikantu skaits bijis Pārdaugavas rajona nodaļā (47 praktikanti). 2011.gadā RSD un tās darbinieki kopumā ir saņēmuši 48 pateicības rakstus gan no sadarbības partneriem, gan klientiem, gan RSD vadītāja.

Rīgas Sociālā dienesta ikdiena

RĪGAS PAŠVALDĪBAS BĒRNU UN JAUNIEŠU CENTRS

Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centrs (turpmāk – RPBJC) kā iestāde, kura apvieno septiņas struktūrvienības, izveidota 2009. gada 1. decembrī, un tās vadītājs ir Arnis Kauķis.

2011. gada nogalē darbu ar 313 klientiem veica 270 darbinieki, no kuriem 53 bija sociālā darba speciālisti. 157 darbiniekiem ir augstākā izglītība, no tiem 25 ir maģistri.

2011. gadā tika apstiprināts RPBJC kopējais budžets Ls 2 077 689.

Darbinieku vidējā mēnešalga 2011. gadā bija Ls 319, sociālo darbinieku un sociālo pedagogu Ls - 430, sociālo audzinātāju - Ls 340, bet bērnu aprūpētāju (diennakts) - Ls 200.

Veiktas būtiskas pārmaiņas, kuras pozitīvi ietekmē RPBJC klientu - bērnu un jauniešu dzīves apstākļus un izaugsmes iespējas. Lai veicinātu dzīves prasmju apguvi bērniem un jauniešiem, kā arī nenodalītu vienas ģimenes dažādu vecumu bērnus, struktūrvienībās „Ziemeļi” un „Imanta” no 2011. gada

sākta pāreja uz ģimenes tipa aprūpi, kurā darbinieki kopā ar bērniem modelē reālus dzīves apstākļus, kopā risina sadzīvē bieži sastopamas situācijas, veicina bērnu iesaisti lēmumu pieņemšanā un pašaprūpē.

Struktūrvienībā „Ilga” ieviesta ilgtermiņa sociālās korekcijas un rehabilitācijas programma, kuras ietvaros tiek nodrošināta izglītības ieguve un sociālo prasmju apgūšana pusaudžiem ar sociālās uzvedības novirzēm.

Struktūrvienībās „Apīte” un „Ezermala” uzsāka darbību “Jauniešu māja”, kurās motivēti jaunieši no 16 gadu vecuma, sociālo darbinieku un audzinātāju konsultēti, apgūst patstāvīgas dzīves iemaņas. Ēkas un teritorijas uzkopšanas darbus, pārtikas iegādi un gatavošanu, personīgās dzīves plānošanu veic paši „Jauniešu mājas” iemītnieki. Obligāts noteikums ir izglītības turpināšana.

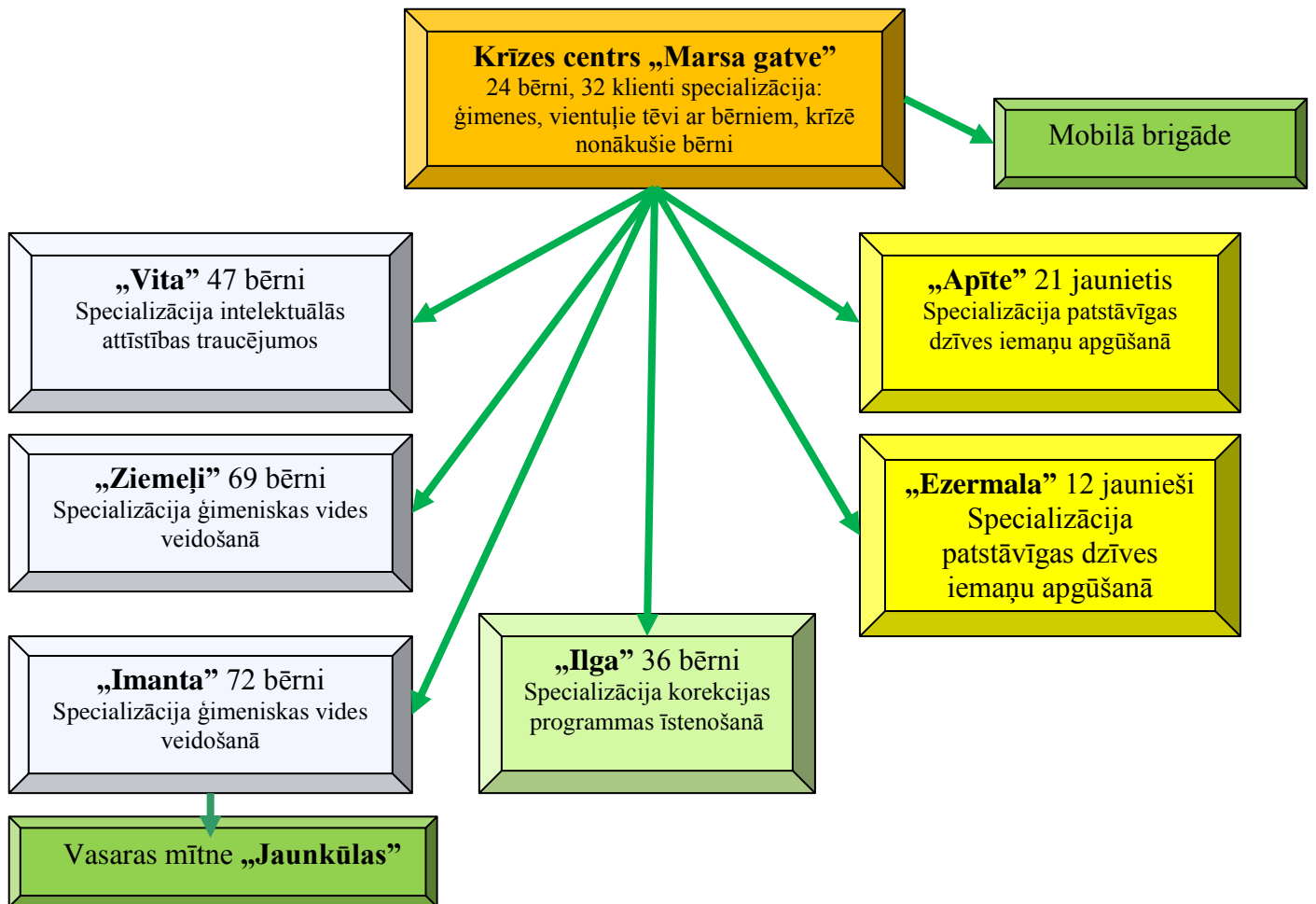
No iestādes dibināšanas dienas liela nozīme piešķirta darbinieku izglītošanai un pārkvalifikācijai. 2011. gadā apgūtas 166 apmācību programmas, no kurām vairākas speciāli pielāgotas RPBJC atsevišķu struktūrvienību pakalpojuma specifikai. Lieliska sadarbība ir ar SOS CHILDREN'S VILLAGES INTERNATIONAL speciālistiem, kuri konsultē „Jauniešu mājas” darbiniekus.

2011. gadā visi RPBJC struktūrvienību vadītāji, sociālie darbinieki un psihologi sekmīgi piedalījās Labklājības ministrijas, Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas un biedrības Bāreņu aprūpes centrs „Kopā ar mums” rīkotajās praktiskajās mācībās bērnu ārpusģimenes aprūpes iestāžu uzvedības korekcijas programmā INTEX.

Apmācību un supervīzijas nodarbības vada nozares vadošie speciālisti, individuāli un grupās novadītas supervīzijas nodarbības 130 stundu apjomā.

RPBJC apvieno septiņas struktūrvienības:

- 1) „Marsa gatve” adrese Rīga, Marsa gatvē 16,
- 2) „Imanta” Imantas 7. līnija 4, kā arī vasaras mītne Ādažu novada „Jaunkūlas”,
- 3) „Ziemeļi” Sudrabu Edžus ielā 11,
- 4) „Vita” Kalnciema ielā 131,
- 5) „Ilga” Motoru ielā 3a,
- 6) „Apīte” Apes ielā 8,
- 7) „Ezermala” Ezermalas ielā 36.

RPBJC struktūrvienības „Imanta” sporta laukuma atklāšana 2011. gada 14. septembrī

RPBJC struktūrvienības „Imanta” ansambļa „7. līnija” dziedātāji 2011. gada 11. oktobrī saņem Rīgas domes atzinības rakstu par uzvaru Starptautiskajā bērnu namu audzēkņu mākslinieciskās jaunrades festivālā „Kastaļskij ključ”, kurš notika Krievijā

RĪGAS PATVERSMĒ

Rīgas patversme ir pašvaldības padotības iestāde, kura izveidota 2002. gadā. No 2007.gada līdz šim brīdim to vada direktore Dagnija Kamerovska.

Rīgas patversmes struktūru veido 3 nodaļas – Sociālās rehabilitācijas nodaļa, kuras sastāvā ir Mobilā brigāde, Dienas centrs un Saimniecības nodaļa. 2011.gada nogalē Rīgas patversme nodarbināja 79 darbiniekus (t.sk., 22 vīrieši un 57 sievietes), nodrošinot gan sociālo, gan administratīvo procesu norisi. Rīgas patversmē strādā medmāsa, psihologs, 15 sociālā darba speciālisti un 16 sociālās aprūpes speciālisti. Pārējie darbinieki veic grāmatvedības, administratīvos, apsaimniekošanas un tehniskos darbus.

Augstākā izglītība Rīgas patversmē ir 37 darbiniekiem, 11 sociālajiem darbiniekiem ir augstākā izglītība sociālajā darbā, 2 no tiem ir profesionālā maģistra grāds sociālajā darbā. 2 sociālajiem rehabilitētājiem ir profesionālā bakalaura izglītība sociālajā darbā. Lielākā daļa sociālo darbinieku izglītību ieguvuši Sociālā darba un sociālās pedagoģijas augstskolā „Attīstība”, bet divi sociālie darbinieki beiguši Latvijas Kristīgo akadēmiju. Aprūpes speciālistu vidū otrās pakāpes augstākā izglītība ir diviem darbiniekiem, pirmās pakāpes augstākā izglītība vienam darbiniekam. Pārējiem aprūpes speciālistiem ir vidējā vai vidējā profesionālā izglītība. Psihologam ir sociālo zinātņu maģistra grāds psiholoģijā un maģistra grāds pedagoģijā.

2011. gadā tika apstiprināts Rīgas patversmes kopējais budžets Ls 568 995.

Darbinieku vidējā mēnešalga 2011. gadā bija Ls 309, sociālo darbinieku Ls - 430, aprūpētāju - Ls 260.

Katru gadu tiek rūpīgi sekots darbinieku tālākizglītības nodrošināšanai, ievērojot darbinieku izteiktās vēlmes, kā arī vadības un tiešo vadītāju ieteikumus un prasības. Katrs sociālā darba speciālists gadā apmeklē mācības vismaz 24 stundu apmērā, bet aprūpes speciālisti - 8 stundas. Sociālā darba speciālisti periodiski apmeklē seminārus profesionālās saskarsmes/komunikācijas

jomā ar dažādiem klientiem (agresīviem, atkarīgajiem, personām ar invaliditāti u.c.). 2011. gadā sociālie darbinieki apmeklēja seminārus sociālā darba speciālistiem, kuru redzes lokā ir darbaspējīgas nestrādājošas personas. Vairāki sociālie darbinieki apmeklēja semināru „ANO konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām” un „Inovatīvas pieejas profesionāļu komandas darbā ar trešo valstu valsts piederīgajiem”. Aprūpes speciālisti pārsvarā apmeklē seminārus un apmācības pirmās palīdzības sniegšanā, saskarsmes un komunikāciju prasmju pilnveidošanā. Katru otro gadu tiek rīkotas apmācības par minimālajām higiēnas prasībām darbiniekiem, kuriem ir saskare ar klientu ēdināšanu. Periodiski darbinieki apmeklē seminārus par stresa, profesionālās izdegšanas mazināšanu un pašpalīdzības principiem šajā jomā, jo darbs ar Rīgas patversmes klientiem ir ļoti specifisks.

Rīgas patversmes darbiniekiem tika nodrošinātas supervīzijas nodarbības 383 stundu apmērā.

2011. gada laikā Rīgas patversme sadarbībā ar RD Izglītības, kultūras un sporta departamentu realizēja projektu „Mēs varam”, kurā patversmes klienti nodarbojās ar praktisko prasmju apgūšanu (filcēšanu, auduma un stikla apgleznošanu, pārļošanu u.c.).

Rīgas patversmē tika realizēts ESF projekts „Apmācība darba iemaņu iegūšanai un uzturēšanai, ja darba devējs ir pašvaldība”. Projekta ietvaros NVA reģistrētiem bezdarbniekiem, bija iespēja strādāt patversmē, kuri tika norīkoti kā palīgi pamatdarbā strādājošajiem. Šie darbinieki varēja iegūt prasmes dažādos mazkvalificētos darbos, iepazīties ar Rīgas patversmes darba specifiku un kopīgi risināt problēmas. Pēc projekta beigām tika piedāvāts pastāvīgs darbs Rīgas patversmē.

Rīgas patversmes un Dienas centra bezpajumtniekiem telpas

SOCIĀLĀS APRŪPES CENTRS „MEŽCIEMS”

2011. gada 3. novembrī Rīgas sociālās aprūpes centrs (turpmāk – RSAC) „Mežciems” svinēja 36 gadu jubileju. Iestādē joprojām dzīvo daži iemītnieki, kas pār tādiem kļuva īsi pēc tās dibināšanas 1975. gadā. Kopš 2008. gada 7. jūlija pensionātu vada Ainārs Judeiks.

Lai iemītnieki būtu aprūpēti, paēdināti un justos kā mājās, RSAC strādā 109 cilvēki. 9 darbiniekiem ir augstākā izglītība, 57 vidējā vai vidējā speciālā izglītība, savukārt 43 ir pamatizglītība un papildus dažādosursos iegūta izglītība.

2011. gadā RSAC pavisam strādāja 20 vīrieši un 89 sievietes. Sociālā darba speciālisti ir 6,5 amata vienības, kā arī psihologs, ergoterapeits, pēdu kopšanas speciālists. Vairāk nekā 75 darbinieki ir tieši saistīti ar iemītnieku ikdienu: rīta un vakara higiēnu, ēdināšanu, dažādām ikdienas aktivitātēm (sporta aktivitātes, rokdarbi, lasītāju pulciņš, galda spēles, atmiņas trenēšana, dziedāšana u.c.), medicīnisko palīdzību, ķermeņa un gara aprūpi, kultūras pasākumiem un ekskursijām.

2011. gadā tika apstiprināts RSAC „Mežciems” kopējais budžets Ls 993 287.

Darbinieku vidējā mēnešalga 2011. gadā bija Ls 287, sociālo darbinieku Ls - 392, aprūpētāju - Ls 254.

Aktīvi sadarbojoties ar dažādām mācību iestādēm RSAC „Mežciems” nodrošināja prakses iespēju 31 studentam no 6 dažādām mācību iestādēm.

RSAC „Mežciems” darbinieki nodrošina klientu sociālo un medicīnisko aprūpi, kā arī dzīvojamo platību, kura iekārtota atbilstoši klientu vajadzībām un funkcionālajam stāvoklim, vienlaicīgi 290 rīdziniekiem 365 dienas gadā, visu diennakti. Visi pensionāta iemītnieki tiek nodrošināti ar gadalaikam piemērotu apģērbu un apaviem. Iemītnieki dzīvo 65 vienvietīgās un 112 divvietīgās istabās. RSAC „Mežciems” atrodas netālu no Šmerļa meža un Rīgas Motormuzeja, vienā no Rīgas zaļākajām un saulainākajām vietām.

Vidējais iemītnieku vecums pagājušā gadā bija 73,1 gads, 141 iemītnieks bija vecumā virs 80 gadiem. Vecākajai iemītniecei 2011. gadā bija 102 gadi, jaunākajai iemītniecei - 34 gadi. Viena piektdaļa no iemītniekiem ir vīrieši. 243 iemītnieki bija vecuma pensijas saņēmēji, 34 invaliditātes un 13 valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmēji. 2011. gadā no jauna RSAC „Mežciems” tika uzņemti 104 rīdzinieki.

Iemītnieki tiek ēdināti 4 reizes dienā. No kopējiem izdevumiem vairāk kā 50 % tika izlietoti algām un nodokļiem, 20 % iemītnieku ēdināšanai, bet 11 % komunālajiem pakalpojumiem.

Vienas dienas izmaksa pensionātā 2011. gadā bija Ls 9,05.

RSAC „Mežciems” klientiem ir iespēja piedalīties tradicionālo konfesiju-luterāņu, katoļu un pareizticīgo - dievkalpojumos, kā arī konfesiju pārstāvji apmeklē gulošos klientus.

2011. gadā sociālās aprūpes un veselības aprūpes darbinieki iesaistījās ārējās mācībās un turpināja celt savu kvalifikāciju. Papildus notika jauno darbinieku iekšējā apmācība, stājoties darbā.

RSAC „Mežciems” tika realizēts ESF projekts „Apmācība darba iemaņu iegūšanai un uzturēšanai, ja darba devējs ir pašvaldība”. Projekta ietvaros 51 NVA reģistrētam bezdarbniekam bija iespēja strādāt pensionātā, kas sniedza lielu atbalstu darbiniekiem. Ar projektā iesaistīto bezdarbnieku palīdzību tika sakārtota pensionāta zaļā zona, kā arī tika veikti nelieli kosmētiskie remontu.

Iespēja nodarboties ar rokdarbiem

SOCIĀLĀS APRŪPES CENTRS „GAIĻEZERS”

Rīgas sociālās aprūpes centrs ”Gaiļezers” ir viena no Rīgas pašvaldības ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām, kas dibināta 1988. gada 1.novembrī. No 1989. gada 1. novembra līdz šim brīdim RSAC „Gaiļezers” vada Ļubova Zaka.

RSAC „Gaiļezers” nodrošina saviem klientiem dzīvojamo platību, kura iekārtota atbilstoši klienta vajadzībām un funkcionālajam stāvoklim, kā arī ar sociālo un medicīnisko aprūpi, gadalaikam piemērotu apģērbu un apaviem. Iemītnieki dzīvo 79 vienvietīgās, 40 divvietīgās, 35 trīsvietīgās, 17 četrvietīgās un 10 piecvietīgās istabās. RSAC „Gaiļezers” atrodas skaistā vietā meža malā, netālu ir pieejams sabiedriskais transports.

RSAC „Gaiļezers” nodrošina aprūpi 426 klientiem. Vispārējā nodaļā uzturas 234 klienti, tajā skaitā invalīdi ar kustību traucējumiem un klienti ar demenci. Uzturēšanas maksa vispārējā nodaļā ir 9,17 Ls diennaktī. 167 klienti uzturas nodaļā personām ar garīga rakstura traucējumiem. 25 klienti uzturas īslaicīgās uzturēšanās nodaļā, kurā uzturēšanas maksa ir 9,45 Ls diennaktī. RSAC „Gaiļezers” dzīvo dažāda vecuma klienti: vecumā no 18 līdz 35 gadiem -14 cilvēki, vecumā no 36 līdz 61 gadiem – 113 cilvēki, vecumā no 62 līdz 89 gadiem - 270 cilvēki un virs 90 gadiem - 29 cilvēki. 206 iemītnieki ir vecuma pensijas saņēmēji, 179 invaliditātes un 41 valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmēji. 2011. gadā no jauna RSAC „Gaiļezers” tika uzņemti 107 rīdzinieki.

RSAC „Gaiļezers” strādā 195 darbinieki, no kuriem centra administrācijā ir nodarbināti 6 cilvēki, medicīnas personālā strādā 16 cilvēki, 9 ir rehabilitācijas un sociālā darba speciālisti, 110 - klientu aprūpētāji, 30 cilvēki - saimniecības un tehniskā nodrošinājuma speciālisti. Darbinieki regulāri pilnveido savas zināšanas dažādosursos un pieredzes apmaiņas braucienos, kā arī mācās augstskolās, lai sniegtu kvalitatīvus sociālās aprūpes pakalpojumus. Pansionātā strādā psihologs, fizioterapijas speciālists, fizikālās medicīnas māsa, masieris, kā arī pieņem ģimenes ārsts, psihiatrs un stomatologs.

22 darbiniekiem ir augstākā izglītība, 140 - vidējā vai vidējā speciālā un 25 ir pamatizglītība un dažādosursos iegūtu papildu izglītība.

2011. gadā tika apstiprināts RSAC „Gaiļezers” kopējais budžets Ls 1 526 785.

Darbinieku vidējā mēnešalga 2011.gadā bija Ls 275, sociālo darbinieku Ls 390, aprūpētāju - Ls 250.

RSAC „Gaiļezers” personāls palīdz studentiem no dažādām mācību iestādēm apgūt praktiskās iemaņas, piedaloties prakses organizācijā.

Centrā darbojās 3 medpunkti, kuros strādā sertificētas medicīnas māsas ar labām profesionālām zināšanām un lielu darba pieredzi. Medicīnas uzraudzība un aprūpe notiek visu diennakti. Nepieciešamības gadījumā tiek nodrošināta neatliekamā medicīnas palīdzība.

Atkarībā no ticības klientiem ir iespēja piedalīties sarunās ar garīdzniekiem.

Klienti tiek ēdināti 4 reizes dienā, ievērojot īpašu ēdienkarti. No kopējiem izdevumiem 53 % tika izlietoti algām un nodokļiem, 18 % iemītnieku ēdināšanai, bet 14 % komunālajiem pakalpojumiem. Klienti ir apgādāti ar tehniskajiem palīglīdzekļiem, kuri atvieglo viņu ikdienu. RSAC „Gaiļezers” tiek organizētas daudzveidīgas aktivitātes - dzimšanas dienu, nacionālo svētku svinēšana, izklaides programmas organizēšana (koncerti, gleznošana vai zīmēšana, galda spēles, muzeju, izstāžu, ekskursiju un citu pasākumu apmeklēšana saskaņā ar grafiku centrā vai ārpus tā). Klienti piedalās centra teātra uzvedumos, dažādos muzikālos pasākumos.

Klienta istaba

Ēdamzāle

RSAC „Gaiļezers” sadarbībā ar Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamentu, no 28.10.2011. – 30.05.2012. realizēja projektu „Dekupāžas un priekšmetu apgleznošanas nodarbības RSAC „Gaiļezers” klientiem”. Projekta ietvaros RSAC „Gaiļezers” iemītniekiem reizi divās nedēļās notiek priekšmetu apgleznošanas nodarbības un reizi divās nedēļās dekupāžas nodarbības, kuras 1 stundu vada divi brīvprātīgie. Projekts tika realizēts, izmantojot centra cilvēkresursus, nepiemērojot atsevišķu atlīdzību. Projekta rezultātā iemītniekiem bija iespēja apgūt jaunus brīvā laika pavadīšanas veidus, kas ļauj viņiem interešu grupās ar tiem nodarboties, tādējādi gūstot jaunu pieredzi, jaunus domubiedrus.

RSAC „Gaiļezers” personāls palīdz studentiem no dažādām mācību iestādēm apgūt praktiskās iemaņas, piedaloties prakses organizēšanā.

Klientus aprūpē frizieris

Pansionāta lasītava

SOCIĀLĀS APRŪPES CENTRS „STELLA MARIS”

Rīgas sociālās aprūpes centrs „Stella maris” ir viena no Rīgas pašvaldības ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām, kas darbu uzsāka 1993. gada 15. septembrī. No 2010. gada 6. aprīļa to vada Aldis Virbulis.

Pansionāts nodrošina sociālās aprūpes pakalpojumu 116 klientiem (tai skaitā diviem īslaicīgās uzturēšanās klientiem). Pansionāta priekšrocība ir lieliskā atrašanās vieta starp jūru un upi jo pensionāts atrodas uz Daugavgrīvas salas, tāpat ir savs parks, kurš ieskauj institūcijas ēkas.

2011. gadā RSAC „Stella maris”

kopumā bija nodarbināti 72 darbinieki. Centrs darbojās saskaņā ar apstiprinātu struktūru, kurā ietilpst administrācija 5 darbinieku sastāvā, saimniecības personāls – 14 darbinieki, veselības aprūpes personāls – 3 darbinieki, virtuves personāls – 9 darbinieki un sociālās aprūpes personāls – 25 darbinieki. No visiem 2011. gadā nodarbinātajiem tikai 12 darbinieki ir vīrieši. 18 darbinieki ir ar augstāko izglītību.

2011. gadā tika apstiprināts RSAC „Stella maris” kopējais budžets Ls 426 617.

Darbinieku vidējā mēnešalga 2011. gadā bija Ls 285, sociālo darbinieku Ls - 376, aprūpētāju - Ls 260.

RSAC “Stella maris” klienti ir pensijas vecuma cilvēki, pilngadīgas personas ar fiziska rakstura invaliditāti vai vieglu garīgu atpalcību. No 116 klientiem 14 ir vīrieši, 102 sievietes. 15 klientiem noteikta invaliditāte, no viņiem 6 ir darbaspējīgā vecumā. Pārējie klienti ir pensijas vecumu sasnieguši cilvēki. Lielākai daļai no viņiem ir diagnoze – demence. Daudzi klienti ir mazkustīgi un viņiem nepieciešama ievērojama palīdzība pašaprūpē. Jaunākajiem klientam šobrīd ir 40 gadi, vecākajam – 100 gadi.

RSAC „Stella maris” klientiem nodrošina dzīvojamo platību, kura iekārtota atbilstoši klienta vajadzībām un funkcionālajam stāvoklim. Tāpat nodrošina ar gadalaikam piemērotu apģērbu un apaviem. Klienti saņem neatliekamo medicīnisko palīdzību, primāro un terciāro aprūpi, ģimenes ārsta izrakstītus medikamentus un higiēnas preces. Klientiem ir nodrošināta ēdināšana 4 reizes dienā atbilstoši īpaši izstrādātai ēdienkartei.

RSAC „Stella maris” tiek organizētas dažādas aktivitātes - plašs nodarbību un pasākumu klāsts (rokdarbi, floristika, galda spēles, dārzkopība, mūzikas terapija u.c.). Interesantākais pasākums ir galda spēļu turnīrs, kas katru gadu vienā no vasaras mēnešiem tiek organizēts parkā.

Turnīrā piedalās divas komandas – vienu komandu veido klienti, bet otru -pansionāta darbinieki. Svētkos tiek izstrādātas īpašas programmas – tiek rīkotas radošās darbnīcas kā arī organizēti koncerti ar viesmāksliniekiem. Tāpat klientiem tiek organizēti izbraukumi uz teātri, operu, cirku un izstādēm. Pansionātā ir sava kapela, kur klientiem tiek nodrošināta garīgā aprūpe atbilstoši konfesijai piederībai.

2011. gadā sociālās aprūpes un veselības aprūpes darbinieki iesaistījās ārējās mācībās un turpināja celt kvalifikāciju. Papildus notika jauno darbinieku iekšējā apmācība, stājoties darbā.

Medmāsas aprūpē

Galda spēļu turnīrs

Ļoti veiksmīga sadarbība visa gada garumā bija ar projektā „Apmācība darba iemaņu iegūšanai un uzturēšanai, ja darba devējs ir pašvaldība” iesaistītajiem 26 bezdarbniekiem, kas bija liels atbalsts darbiniekiem. Ar viņu palīdzību tika nokrāsota ēkas fasāde, izremontēts otrā stāva gaitenis, daudzas dzīvojamās un atpūtas telpas kā arī iekārtota vingrošanas zāle atbilstoši klientu vajadzībām un specifikai. Būtisku ieguldījumu teritorijas labiekārtošanā deva sadarbība ar Probācijas dienestu, kura darbinieki teicami strādāja, sakārtojot pensionāta parku.

2011. gadā par uzturēšanos RSAC „Stella maris” tika noteikta šāda maksa diennaktī:

- ilgstošā sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas nodaļā Ls 9,68;
- īslaicīgās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas nodaļā Ls 9,97.

No 2011. gada pašvaldības pakļautības iestādēm ir iespēja piedalīties RD Izglītības, kultūras un sporta departamenta rīkotajos sabiedrības integrācijas un brīvprātīgā darba projektos. RSAC „Stella maris” aktīvi izmantoja šo iespēju un sekmīgi realizēja divus projektus, šobrīd norit trešais. Sabiedrības integrācijas projekta „Ārpus žoga” ietvaros Bolderājas mūzikas un mākslas skolas audzēkņi, apgleznoja RSAC „Stella maris” žogu. Klienti aktīvi piedalījās šajā procesā, un tādējādi ieguva ne tikai skaistu skatu aiz saviem logiem, bet arī jaunus draugus.

Projekts „Ārpus žoga”

Projekts „Kustību prieks”

Liels ieguldījumu klientu veselības stāvokļa uzlabošanā un klientu aktivizēšanā sniedza brīvprātīgo darba projekts „Kustību prieks”. Pusgada garumā pie klientiem nāca brīvprātīgie fizioterapijas studenti un vingroja kopā ar viņiem. Tika iekārtota vingrošanas telpa un iegādāts nepieciešamais inventārs.

SOCIĀLIE PABALSTI

Rīgas pašvaldības iedzīvotājiem sociālie pabalsti tiek piešķirti atbilstoši Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma, Ministru kabineta (turpmāk - MK) noteikumu un Rīgas domes saistošo noteikumu prasībām.

2011. gadā Rīgas Sociālais dienests sociālos pabalstus piešķir Rīgas domes budžeta programmas „18.02.00. Sociālie pabalsti Rīgas pilsētas iedzīvotājiem” ietvaros.

Pašvaldības iedzīvotājiem tiek piešķirti gan testēti pabalsti (izvērtējot personas ienākumus un materiālo stāvokli), gan netestēti pabalsti (konkrētās dzīves situācijās, neizvērtējot personas ienākumus un materiālo stāvokli). Turpmāk tekstā, runājot gan par testētajiem, gan netestētajiem pašvaldības pabalstiem, tiks lietots termins „sociālie pabalsti”.

2011. gadā Rīgas Sociālais dienests saņēma un izskatīja 225 475 iesniegumus sociālo pabalstu, sociālo pakalpojumu un normatīvajos aktos noteikto statusu piešķiršanai un šo statusu apliecināšanai (2009. gadā tika saņemti un izskatīti 157 527 iesniegumi, 2010. gadā 207 402 iesniegumi), izmaksājis 589 185 sociālos pabalstus (2009. gadā 291 144, bet 2010. gadā 427 801 sociālos pabalstus) un izsniedzis 63 317 izziņas - izziņas dzīvokļa jautājuma risināšanai, trūcīgas ģimenes/personas, maznodrošinātas ģimenes/personas izziņas un izziņas veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanai saskaņā ar Sociālās drošības tīkla stratēģiju (2009. gadā 43 790 izziņas, 2010. gadā 70 112 izziņas).

2011. gada plānā sociālo pabalstu izmaksu nodrošināšanai bija paredzēta summa Ls 24 083 159 apmērā (t.sk. Ls 840 000 AS „Rīgas Siltums” dāvinājums, Ls 5 811 484 valsts līdzfinansējums pabalsta garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai (turpmāk – GMI pabalsts) un dzīvokļa pabalstam, Ls 17 431 675 pašvaldības dotācija), no kuriem 2011. gadā tika izlietoti 99% jeb Ls 23 791 436 (t.sk. Ls 840 000 AS „Rīgas Siltums” dāvinājums, Ls 5 599 078 valsts līdzfinansējums GMI un dzīvokļa pabalstam, Ls 17 352 358 pašvaldības dotācija).

Kopējā sociālajiem pabalstiem izlietotā finansējuma pieaugums 2011. gadā salīdzinājumā ar 2010. gadu ir 33%, 2011. gadā salīdzinājumā ar 2009. gadu pieaugums ir 91%, jo palielinājās izdevumi GMI pabalsta (par 209% salīdzinājumā ar 2009. gadu, par 31% salīdzinājumā ar 2010. gadu), dzīvokļa pabalsta (par 105% salīdzinājumā ar 2009. gadu, par 38% salīdzinājumā ar 2010. gadu) un pabalsta citiem mērķiem nodrošināšanai (par 178% salīdzinājumā ar 2009. gadu, par 39% salīdzinājumā ar 2010. gadu, jo, sākot ar 2010. gadu, pabalsta citiem mērķiem ietvaros tiek piešķirta piemaksa pie GMI līmeņa un 2011. gadā palielinājies vienreizējā pabalsta pārtikas iegādei saņēmēju skaits) (skat. 4. tabulu).

4. tabula. Sociālo pabalstu saņēmēju skaits, izlietotie finanšu līdzekļi (Ls) un vidējais pabalsta lielums personai (Ls) 2009. - 2011.gadā

Pabalstu veidi	Personu skaits, kurām izmaksāti pabalsti			Sociālo pabalstu apmaksai izlietotie līdzekļi, Ls			Pabalsta lielums vidēji vienai personai, Ls		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
„Sociālie pabalsti Rīgas pilsētas iedzīvotājiem” KOPĀ, t.sk.:	60 187	71 951	82 508	12 466 309	17 950 763	23 791 436	207	249	288
GMI pabalsts	15 574	29 054	32 966	2 263 839	5 326 982	6 990 626	145	183	212
Dzīvokļa pabalsts	38 760	49 242	52 776	5 526 100	8 197 383	11 342 882	143	166	215
Pabalsts veselības aprūpei	20 218	6 236	4 536	2 003 433	354970	256865	99	57	57

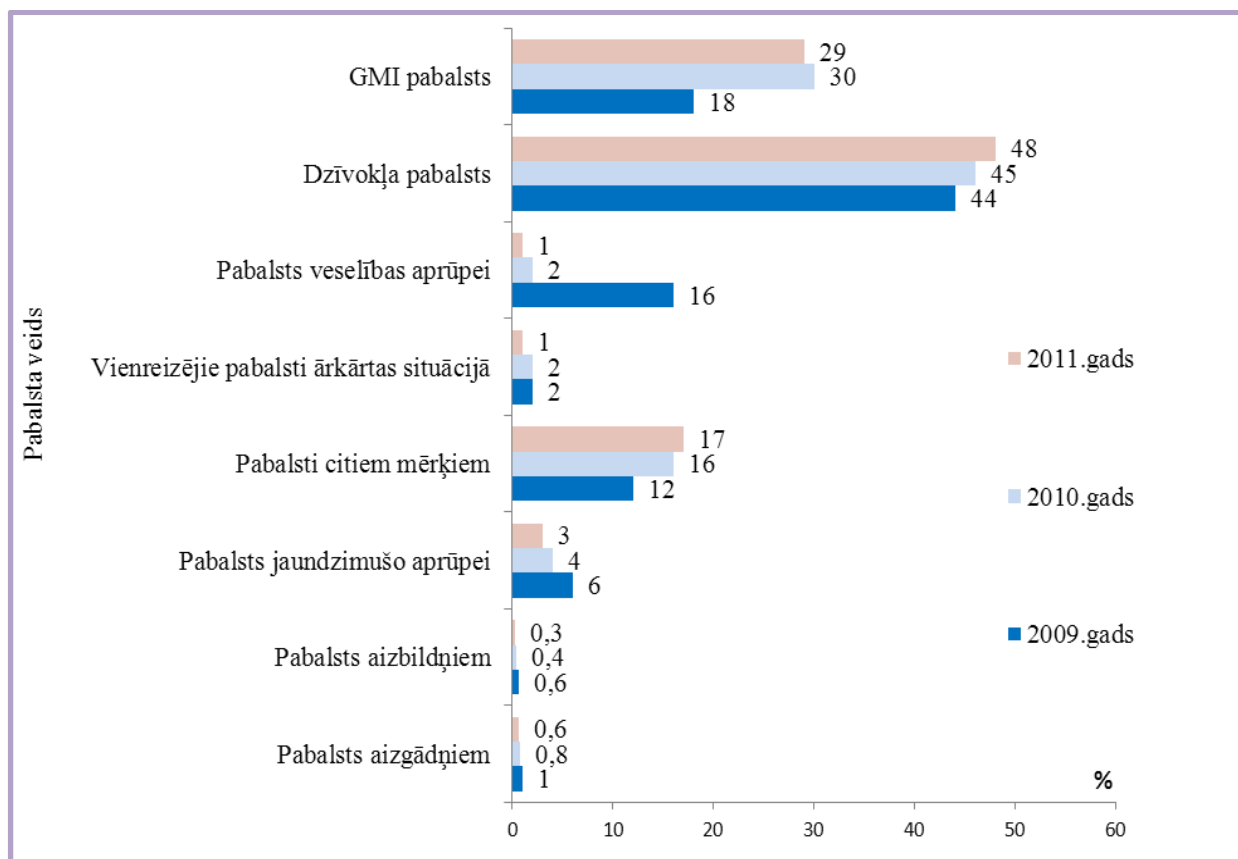
Vienreizējie pabalsti ārkārtas situācijā	1 887	2 173	2 445	259 265	273589	307164	137	126	126
Pabalsti citiem mērķiem, t.sk. pabalsti audžuģimenēm ³	18 935	27 870	41767	1 479 902	2 923 226	4 072 049	77	104	96
pabalsti pilngadīgiem bāreņiem ⁴	122	155	215	178 456	230 745	354 968	1 463	1 489	1 651
piemaksa pie GMI līmeņa	-	3 773	4 258	-	1 272 617	1 720 125	-	337	404
pabalsts mācību līdzekļu iegādei	4 659	6 900	6 972	175 390	173235	174 425	37	25	25
pabalsts pārtikas iegādei	10666	14 796	26 522	319 981	480119	990 510	30	30	30
pabalsts mājokļa pielāgošanai	76	48	33	197 710	79 195	43 473	2 601	1 650	1 317
pabalsts sociālās rehabilitācijas mērķiem	483	591	345	29 503	47 338	43 781	61	80	127
pabalsts politiski represētajām personām	3 986	3 849	3 738	200 045	193 150	187 650	50	50	50
pabalsts simtgadniekiem	41	55	58	4 100	5 500	5 800	100	100	100
Pabalsts jaundzimušajiem rīdziniekiem	7 225	6 593	6 139	722 500	659300	613 900	100	100	100
Pabalsts aizbildņiem	205	196	181	78 223	77 602	71 559	382	396	395
Pabalsts aizgādņiem	746	739	755	133 048	13711	136 391	178	186	181

2011. gadā būtiski mainījies atsevišķiem sociālajiem pabalstiem izlietotā finansējuma īpatsvars no kopējiem finanšu līdzekļiem sociālajiem pabalstiem. 2009. gadā GMI pabalstam tika izlietoti tikai 18% no kopējā sociālo pabalstu finansējuma, savukārt 2011. gadā jau 29% no kopējā finansējuma izlietots sociālo pabalstu nodrošināšanai (skat. 3. attēlu).

³Pabalsts bērna uzturam audžuģimenē, pabalsts audzuvēcākiem apģērba un mīkstā inventāra iegādei, atlīdzība par audžuģimenes pienākumu pildīšanu.

⁴Pabalsts pilngadīgam bārenim sadzīves priekšmetu un mīkstā inventāra iegādei, pabalsts pilngadīgam bārenim patstāvīgas dzīves uzsākšanai, pabalsts pilngadīgam bārenim ikmēneša izdevumiem, pabalsts pilngadīgam bārenim dzīvojamās telpas īrei.

3. attēls. Sociālajiem pabalstiem faktiski izlietotā finansējuma īpatsvars % no kopējiem finanšu līdzekļiem sociālajiem pabalstiem, 2009. – 2011. gadā

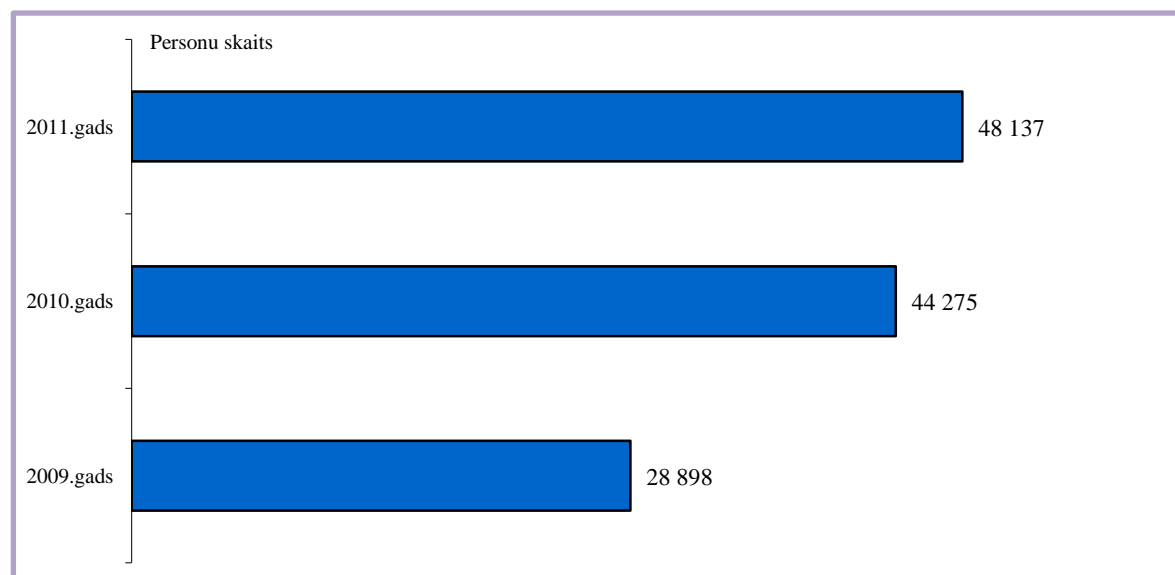

No Ls 23 791 436, kuri 2011. gadā izlietoti sociālo pabalstu nodrošināšanai, Ls 18 333 508 jeb 77% izlietoti GMI un dzīvokļa pabalstam (2009. gadā attiecīgi 62%, 2010. gadā -75%).

SOCIĀLO PABALSTU SAŅĒMĒJU STRUKTŪRA

Analizējot iedzīvotāju skaitu Rīgas pašvaldībā pēdējos trijos gados, konstatējams, ka tas samazinās - 2010. gadā salīdzinājumā ar 2009. gadu samazinājums bija 0,8%, 2011. gadā salīdzinājumā ar 2010. gadu samazinājums bija 0,6%, savukārt sociālo pabalstu saņēmēju skaita īpatsvars 2009. gadā bija vidēji 9%, 2010. gadā vidēji 10%, savukārt 2011. gadā jau 12% no visiem Rīgas pašvaldības iedzīvotājiem ir sociālo pabalstu saņēmēji (skat 4. attēlu).

4. attēls. Iedzīvotāju, sociālo pabalstu saņēmēju skaits Rīgā un sociālo pabalstu saņēmēju skaita īpatsvars no iedzīvotāju skaita % 2009. – 2011.gadā

No visiem 82 508 sociālo pabalstu saņēmējiem 2011. gadā, 70 588 personām jeb 86%, tika piešķirti testētie pabalsti. No visiem testēto pabalstu saņēmējiem 2011. gadā 80% personu saņēmušas GMI un dzīvokļa pabalstu.

GMI UN DZĪVOKĻA PABALSTS

Rīgas pašvaldības noteiktais GMI līmenis līdz 2009. gada 30. septembrim bija Ls 48 mēnesī⁵ un Ls 90 mēnesī⁶ (pārējām personām valstī noteiktais GMI līmenis ir Ls 37).

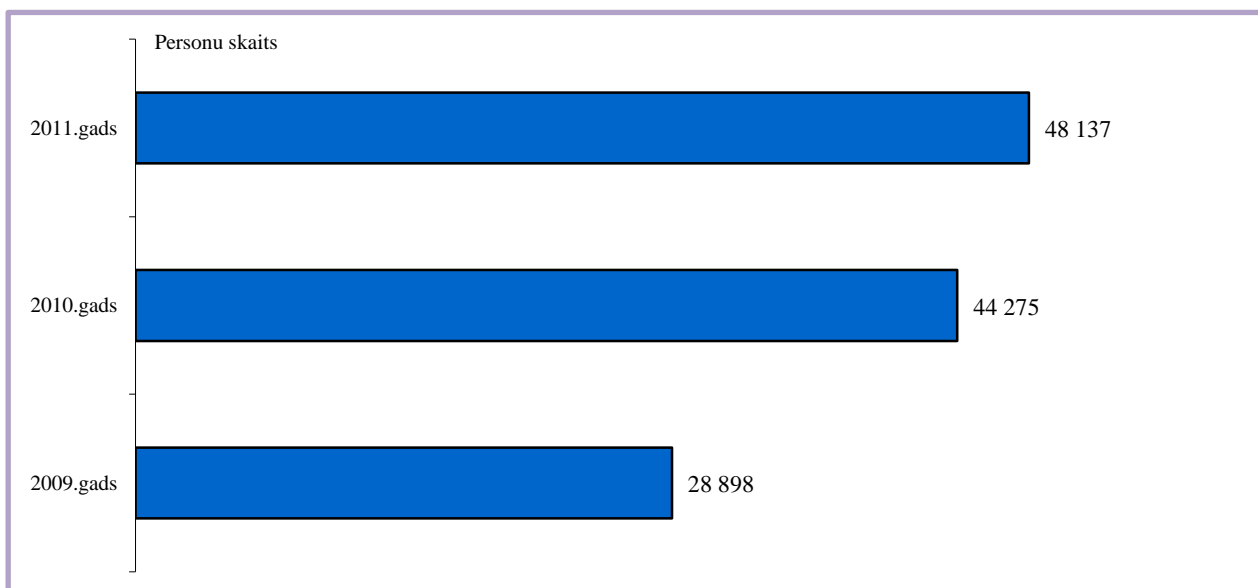
Kopš 2009. gada 1. decembra, kad stājās spēkā Ministru kabineta 15.12.2009. noteikumi Nr.1489 „Noteikumi par garantēto minimālo ienākumu līmeni”, GMI līmenis pilngadīgām personām ir Ls 40 mēnesī, bērniem Ls 45 mēnesī, savukārt vecuma un invaliditātes pensiju saņēmējiem tika saglabāts iepriekš pašvaldības noteiktais GMI līmenis - Ls 90 mēnesī.

2011. gadā GMI pabalstu saņēma 32 966 personas, jeb 40% no visiem sociālo pabalstu saņēmējiem (2009. gadā 26%, 2010. gadā 40%). Izlietotais finansējums 2011. gadā bija Ls 6 990 626 jeb 29% no kopējā finansējuma visiem sociālajiem pabalstiem (2009. gadā 18%, 2010. gadā 30%).

GMI pabalstu lielākoties saņem ģimenes ar bērniem - 59% no visiem GMI pabalsta saņēmējiem (2009. gadā 65%, 2010. gadā 60%), darbspējīgas personas 32% (2009. gadā 26%, 2010. gadā 33%), pensionāri/invalidi 9% (2009.gadā 9%, 2010.gadā 7%).

GMI pabalsta saņēmēju skaita pieaugumu ietekmē trūcīgo personu skaita pieaugums. 2009. gadā bija reģistrētas 28 898 trūcīgas personas, 2010. gadā 44 275 trūcīgas personas, bet 2011. gadā jau 48 137 trūcīgas personas (pieaugums salīdzinājumā ar 2009. gadu ir 67%, pieaugums salīdzinājumā ar 2010. gadu - 9%) (skat. 5.attēlu).

5. attēls. Trūcīgo personu skaits Rīgā 2009. – 2011. gadā

Trūcīgo personu skaita pieaugums saistīts ar sociālekonomisko situāciju valstī (bezdarbu, bezdarbnieku skaita, kuri nesaņem valsts garantēto bezdarbnieku pabalstu, pieaugumu un aizvien pieaugošo iedzīvotāju ienākumu samazināšanos) un izmaiņām normatīvajos aktos – saskaņā ar

⁵ Bērniem un jauniešiem līdz 20 gadu vecumam, kuri mācās vispārīgizglītojošā skolā vai iegūst profesionālu izglītību; vienam no vecākiem vai aizbildnim ģimenēs ar bērniem; bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, kuri uzsākuši patstāvīgu dzīvi, līdz 24 gadu vecumam; ilgstoši (ilgāk par mēnesi) darbnespējīgām personām, darbspējīgām personām 3 gadus pirms pensionēšanās vecuma sasniegšanas un vienu gadu pēc darbaspējas atjaunošanas, ja beidzies noteiktais invaliditātes termiņš.

⁶ Invalidiem un vecuma pensionāriem.

grozījumiem Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā kopš 01.07.2009. ir paredzēta GMI pabalsta nepārtraukta izmaksa (līdz tam GMI pabalsta izmaksas ierobežojums bija 9 mēneši), saskaņā ar 12.05.2009. grozījumiem Rīgas domes 03.07.2007. saistošajos noteikumos Nr. 84 „Noteikumi par Rīgas pilsētas pašvaldības sociālajiem pabalstiem”, sākot ar 18.06.2009., sociālo palīdzību var saņemt ģimenes ar bērniem, kurām ir parādsaistības (viens hipotekārais kredīts, kas ņemts vienīgā dzīvokļa, kurā ģimene dzīvo, iegādei, ja kredītiestāde kredītņēmējam ir piešķirusi kredītbrīvdienas), savukārt saskaņā ar Ministru kabineta 30.03.2010. noteikumiem Nr. 299 „Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu” kopš 01. 04. 2010. sociālo palīdzību var saņemt ikviena persona (ģimene) ar parādsaistībām, ja persona (ģimene) atbilst pārējiem normatīvajos aktos noteiktajiem kritērijiem.

Tomēr jānorāda, ka no 2010. gada janvāra līdz 2011. gada aprīlim trūcīgo personu skaits palielinājās vidēji par 6% mēnesī, bet, sākot ar 2011. gada aprīļa mēnesi, trūcīgo personu skaitam ir tendence samazināties vidēji par 544 personām jeb 2% mēnesī. Trūcīgo personu skaita samazināšanās vērojama ne tikai Rīgā, bet valstī kopumā. Latvijas Republikas Labklājības ministrijas apkopotā informācija liecina, ka 2011. gada janvārī visās Latvijas pašvaldībās kopā bija reģistrētas 178 251 trūcīgas personas, 2011. gada martā - 190 825 trūcīgas personas, bet 2011. gada decembrī vairs tikai 157 997 trūcīgas personas.

No visām trūcīgajām personām 2011. gadā vidēji 54% bija darbspējīgas personas un tieši trūcīgu darbspējīgu nestrādājošu personu skaits samazinājās visvairāk, vidēji par 345 personām jeb 2% mēnesī. Trūcīgo darbspējīgo personu skaita samazinājums saistīts ar diviem būtiskākajiem faktoriem:

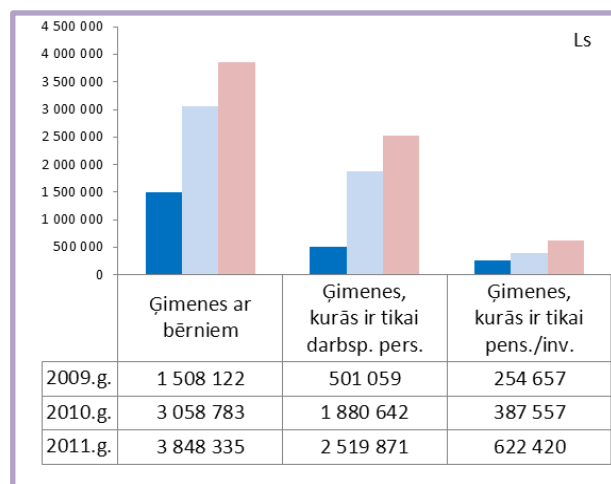
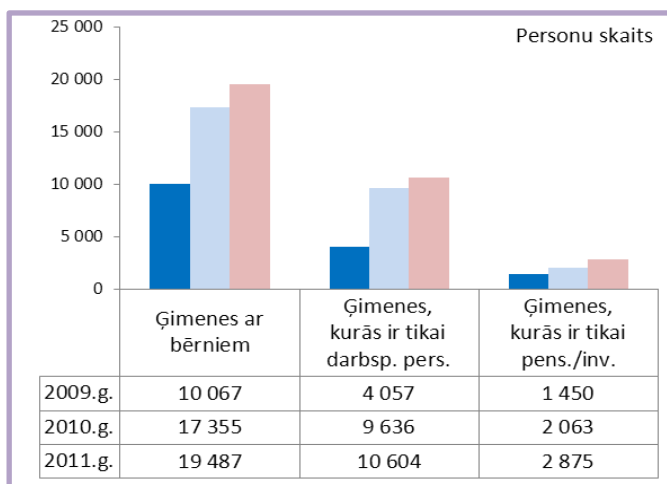
1. Saskaņā ar Nodarbinātības valsts aģentūras (turpmāk-NVA) sniegto informāciju, 2011. gadā bezdarba situācija valstī sāka uzlaboties. Kopš 2011. gada februāra NVA Rīgas reģionālajā filiālē reģistrēto bezdarbnieku skaits samazinājās no 37 935 personām 2011. gada februārī līdz 29 733 personām 2011. gada decembrī. Minētā tendence bija jūtama arī RSD, jo no 2011. gada aprīļa mēneša darbspējīgo nestrādājošo personu skaits samazinājās par 2 814 personām (no 15 687 personām 2011. gada aprīlī līdz 12 873 personām 2011. gada decembrī).

2. Sākot ar 2011. gada aprīļa mēnesi visiem Rīgas Sociālā dienesta darbiniekiem ir pieejama informācija par klientu īpašumā esošajiem uzņēmumiem no SIA Lursoft IT un tādējādi palielinājies sociālās palīdzības atteikumu skaits (no 120 sociālās palīdzības atteikumiem 2011. gada janvārī līdz 276 sociālās palīdzības atteikumiem 2011. gada decembrī) tiem darbspējīgajiem klientiem, kuru īpašumā ir uzņēmumi un kuri ilgstoši šo informāciju nav uzrādījuši.

2010. gadā GMI pabalstam izlietoto finanšu līdzekļu apmērs, salīdzinot ar 2010. gadu, ir pieaudzis par 31%, bet salīdzinājumā ar 2009. gadu pieaugums ir 209%.

Visvairāk finanšu līdzekļu izlietots ģimenēm ar bērniem - Ls 3 848 335 jeb 55%. Ģimenēs, kurās ir tikai darbspējīgas personas, GMI pabalsta nodrošināšanai tika izlietoti Ls 2 519 871 jeb 36%, pensionāru/invalīdu ģimenēs Ls 622 420 jeb 9% (skat. 6.attēlu).

6. attēls. GMI pabalsta saņēmēju skaits un pabalstam faktiski izmaksātie līdzekļi Ls 2009.–2011. gadā

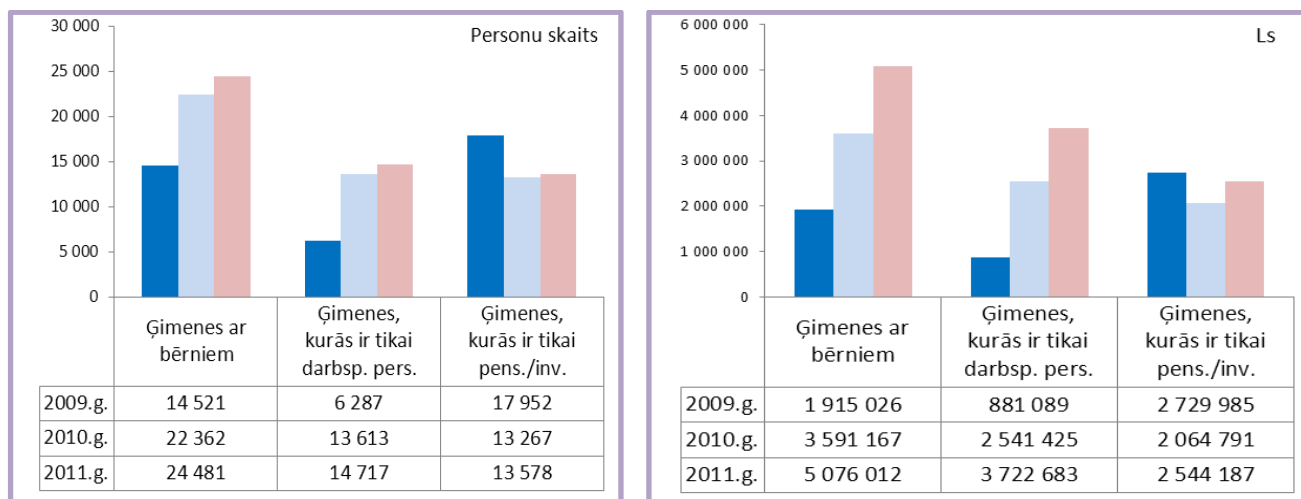

2011. gadā dzīvokļa pabalstu saņēma 52 776 personas jeb 64% no visiem sociālo pabalstu saņēmējiem (2009. gadā 64%, 2010. gadā 68%). Izlietotais finansējums 2011. gadā bija Ls 11 342 882 jeb 48% no kopējā finansējuma sociālajiem pabalstiem (2009. gadā 44%, 2010. gadā 45%).

Dzīvokļa pabalsta saņēmēju skaits 2011. gadā, salīdzinot ar 2010. gadu, pieauga par 7%, bet salīdzinot ar 2009. gadu pieaugums ir 36%, ko ietekmēja iedzīvotāju ienākumu līmeņa samazināšanās. Lielākoties ienākumu samazināšanās ietekmēja personas ģimenēs ar bērniem un ģimenēs, kurās ir tikai darbspējīgas personas (skat. 7.attēlu).

2011. gadā salīdzinājumā ar 2010.gadu dzīvokļa pabalsta saņēmēju skaits ģimenēs ar bērniem palielinājās par 9% (pieaugums salīdzinājumā ar 2009. gadu ir 69%), bet personu skaits ģimenēs, kurās ir tikai darbspējīgas personas, palielinājās par 8% (pieaugums salīdzinājumā ar 2009. gadu ir 134%).

7. attēls. Dzīvokļa pabalsta saņēmēju skaits un faktiski izlietotie līdzekļi Ls 2009. – 2011. gadā

Līdz ar personu, kuras saņem dzīvokļa pabalstu, skaita pieaugumu un tarifu palielinājumu pakalpojumiem, kuri saistīti ar dzīvojamās telpas lietošanu, 2011. gadā minētajam pabalstam izlietotais finansējums salīdzinājumā ar 2010. gadu palielinājās par 38%, bet salīdzinājumā ar 2009. gadu pieaugums ir 105%. Ģimenēm ar bērniem dzīvokļa pabalstā izmaksātie finanšu līdzekļi, salīdzinot ar 2010. gadu, ir pieauguši par 41%, savukārt, salīdzinot ar 2009. gadu, pieaugums ir 165%. Ģimenēm, kurās ir tikai darbspējīgas personas, dzīvokļa pabalstā izmaksātie finanšu līdzekļi, salīdzinot ar 2010. gadu, ir pieauguši par 46 %, pieaugums salīdzinājumā ar 2009. gadu ir 323% (skat. 7. attēlu). Iemesls šādai situācijai ir tas, ka arvien samazinās dzīvokļa pabalsta saņēmēju vidējie ienākumi (no Ls 78,10 2009. gada decembrī līdz Ls 60,00 vidēji vienai personai 2010.gada decembrī un līdz Ls 51,66 2011.gada decembrī, kā arī tarifu palielinājums, kas ietekmē izdevumu par dzīvojamās telpas lietošanu palielinājumu (jo dzīvokļa pabalsts Rīgā tiek aprēķināts kā starpība starp pabalsta saņēmēja GMI līmeni, vidējiem pēdējo triju mēnešu ienākumiem un normatīvajiem (bet ne vairāk kā faktiskajiem) izdevumiem par dzīvojamās telpas lietošanu).

2010. gadā un 2011. gadā papildus atbalsts trūcīgām māsaimniecībām bija A/S „Latvenergo” sociālā atbalsta kampaņas dāvanu kartes 500 kwh elektrības apmaksai (Ls 37,15 katrai māsaimniecībai). 2011. gadā Rīgas Sociālais dienests izsniedza 4 978 AS „Latvenergo” elektrības norēķinu kartes (2010. gadā Rīgas Sociālais dienests izsniedza 9 546 AS „Latvenergo” elektrības norēķinu kartes). Kopumā no 2010. gada 1. februāra Rīgas Sociālā dienesta rīcībā bija 14 524 AS „Latvenergo” elektrības norēķinu kartes, kuras pilnībā līdz 2011.gada 1.decembrim tika izsniegtas Rīgas pilsētas pašvaldības iedzīvotājiem, tādējādi noslēdzot A/S „Latvenergo” sociālā atbalsta kampaņas 1. posmu.

PABALSTS VESELĪBAS APRŪPEI UN PABALSTI CITIEM MĒRĶIEM

Ņemot vērā to, ka, sākot ar 2010. gadu, vecuma un invaliditātes pensiju saņēmējiem vairs netiek piešķirtas veselības apdrošināšanas polises un to, ka 2009. gada 1. novembrī tika ieviesta Sociālās drošības tīkla stratēģija, kuras ietvaros trūcīgām personām un personām ar ienākumiem līdz Ls 150 mēnesī, valsts sniedza palīdzību kompensējamo medikamentu, valsts noteiktās pacienta iemaksas un līdzmaksājuma nodrošināšanai veselības aprūpē, pamatojoties uz Rīgas Sociālā dienesta izsniegtām izziņām par personu atbilstību trūcīgas personas statusam vai par personu atbilstību konkrētam ienākumu līmenim, 2011. gadā ir strauji samazinājies pabalsta veselības aprūpei saņēmēju skaits (salīdzinot ar 2010. gadu samazinājums ir 27%, salīdzinot ar 2009. gadu samazinājums ir 78%). Izlietotā finansējuma samazinājums salīdzinājumā ar 2010. gadu ir 28%, bet salīdzinājumā ar 2009. gadu samazinājums ir 87% (skat. 4. tabulu).

2011. gadā Rīgas Sociālais dienests izsniedza 11 118 izziņas valsts atbalsta saņemšanai veselības aprūpē. Kopš 2010. gada 1. februāra, kad tika ieviesta Sociālās drošības tīkla stratēģija, Rīgas Sociālais dienests ir izsniedzis 26 828 šādas izziņas.

Pabalstiem citiem mērķiem 2011. gadā tika izlietoti 17% no visiem sociālajiem pabalstiem izlietotajiem finanšu līdzekļiem, savukārt, personu skaita pieaugums attiecībā pret 2010. gadu ir 50% (pieaugums salīdzinājumā ar 2009. gadu ir 121%), izlietotā finansējuma pieaugums ir 39% (pieaugums salīdzinājumā ar 2009. gadu ir 178%). Tas saistīts ar šādiem iemesliem:

- palielinoties trūcīgo personu skaitam 2010. gadā un 2011. gada sākumā, kā arī GMI pabalsta saņēmēju skaitam, palielinājās arī piemaksas pie GMI līmeņa saņēmēju skaits (2009. gadā normatīvie akti šādu pabalsta veidu neparedzēja, 2010. gadā piemaksu pie GMI līmeņa saņēma 3 773 personas, 2011. gadā 4 258 personas, veidojot pieaugumu 13% apmērā);
- pabalsta citiem mērķiem ietvaros 2009. gada beigās un 2010. gada sākumā, pamatojoties uz Rīgas domes 17.11.2009. saistošajiem noteikumiem Nr. 24 „Par pabalstu pārtikas iegādei”, kā arī 2010. gada beigās un 2011. gada sākumā, pamatojoties uz Rīgas domes 09.11.2010. saistošajiem noteikumiem Nr. 97 „Par palīdzību pārtikas iegādei” un 2011. gada beigās, pamatojoties uz Rīgas domes 13.12.2011. saistošajiem noteikumiem Nr.152 „Par palīdzību pārtikas iegādei”, tika izmaksāts vienreizējs pabalsts pārtikas iegādei, 2011. gadā izlietojot Ls 990 510 (2009. gadā Ls 319 981, 2010. gadā Ls 480 119) (skat. 4. tabulu);
- 2011. gadā būtiski palielinājies audžuģimeņu skaits (no 10 audžuģimenēm 2009. gadā un 23 audžuģimenēm 2010. gadā līdz pat 38 audžuģimenēm 2011. gadā).

Ja Tu esi vecumā no 25 līdz 60 gadiem, Tev ir dzīvesvieta, laba veselība, esi materiāli nodrošināts un Tev ir dedzīga vēlme palīdzēt bez vecāku gādības palīkušam bērnam uz laiku uzņemot viņu savā ģimenē.

KLŪSTI PAR AUDŽUĢIMENI

Ja Tava dzīvesvieta deklarēta Rīgas pilsētā, tad vērsies Rīgas bāriņtiesā Kalēju ielā 78. Rīga, pieņemšanas laikos:

Pirmdienās no 14:00 līdz 19:00
Ceturtdienās no 9:00 līdz 14:00

Telefoniski informāciju vari saņemt zvanot pa tālruni-67037746 un 67037705

Projekta "Krāsainai bērniņai!" ietvaros

 RĪGAS DOMES
IZGLĪTĪBAS, KULTŪRAS
UN SPORTA DEPARTAMENTS

 RĪGAS DOMES
LABKLĀJĪBAS
DEPARTAMENTS

 Radošā apvienība jauniešiem
TREPES

Reklāmas kampaņas kartīte ar aicinājumu kļūt par audžuģimeni

SOCIĀLIE PAKALPOJUMI

Saskaņā ar likumu „Par pašvaldībām”, Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumu un Rīgas domes saistošajiem noteikumiem Rīgas pilsētas pašvaldībā tiek sniegti sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām, kā arī sociālie pakalpojumi ģimenēm un bērniem. Sociālie pakalpojumi tiek nodrošināti atbilstoši personas vajadzībām, pamatojoties uz sociālā darba speciālista veiktu personas vajadzību un resursu novērtējumu. Pašvaldība sniedz vai nodrošina sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus personas dzīvesvietā, materiālu atbalstu personai, lai tā varētu veikt samaksu par sociālajiem pakalpojumiem, sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus institūcijā, kā arī sociālā darba pakalpojumu (sociālās aprūpes un/vai sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanas ietvaros Rīgas Sociālajā dienestā un ārstniecības iestādēs, kurās strādā sociālais/-ie darbinieks/-i).

2011. gadā sociālos pakalpojumus Rīgas pilsētas pašvaldības iedzīvotājiem nodrošināja 6 pašvaldības institūcijas, kā arī 48 sociālo pakalpojumu sniedzēji, ar kuriem pašvaldība noslēgusi līgumus par sociālo pakalpojumu sniegšanu Rīgas pilsētas pašvaldības iedzīvotājiem (29 nevalstiskās organizācijas, 10 privātpersonas, 9 valsts/citu pašvaldību iestādes).

2011. gadā sociālie pakalpojumi Rīgas pilsētas pašvaldības iedzīvotājiem tika apmaksāti no 11 Rīgas domes budžeta programmām. Kopumā sociālo pakalpojumu nodrošināšanai izlietoti Ls 17 029 525 (skat. 5. tabulu).

2011. gadā salīdzinājumā ar 2010. gadu par Ls 1 400 863 jeb 52% pieauga izlietotais finansējums sociālās aprūpes pakalpojumiem personas dzīvesvietā, invalīdu transporta pakalpojumam, kā arī ēdiena izdales pakalpojumam Rīgas mazaizsargātajiem iedzīvotājiem.

Papildu finansējuma nepieciešamība skaidrojama ar to, ka 2011. gadā salīdzinājumā ar 2010. gadu palielinājies pensijas vecuma personu un personu ar invaliditāti/prognozējamu invaliditāti skaits, kā arī pasliktinājies iedzīvotāju veselības stāvoklis:

- par 13% palielinājās sociālās aprūpes pakalpojumu personas dzīvesvietā (aprūpe mājās, „Silto pusdienu piegāde mājās”, „Drošības poga”) saņēmēju skaits un aprūpes mājās pakalpojuma apjoms, līdz ar to arī par 36% palielinājās minēto pakalpojumu samaksai izlietotais pašvaldības budžeta finansējums (skat. 5. tabulu);
- par 23% palielinājās samaksas invalīdu transporta pakalpojumiem saņēmēju skaits, līdz ar to arī par 26% palielinājās minētā pakalpojuma samaksai izlietotais pašvaldības budžeta finansējums (skat.31.tabulu).

Tāpat, pieaugot trūcīgo personu (ģimeņu) skaitam un pieprasījumam pēc ēdiena izdales pakalpojuma, 2011. gadā tika izdalīts par 509 926 porcijām vairāk un pakalpojuma samaksai no pašvaldības budžeta izlietots par Ls 650 697 lielāks finansējums nekā 2010. gadā. Rīgas mazaizsargātajiem iedzīvotājiem (pensijas vecuma personām un ģimenēm ar bērniem) tika nodrošināts ēdināšanas pakalpojums 6 ēdiena izdales vietās Rīgā, izdalot darba dienās līdz 3 000 porcijām dienā.

Rīgas sociālās aprūpes centros 2011. gadā uzsākta vienota ēdināšanas ārpakalpojuma nodrošināšana, kas radīja 0,15 miljonu latu ietaupījumu, dodot iespēju papildu izveidot aprūpētāju amatu vietas, kuras nepieciešamas, jo ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās pilngadīgām personām pakalpojuma saņēmēji kļūst vairāk aprūpējami un uzraugāmi (pieaug mazkustīgo klientu un klientu ar demenci skaits).

Lai optimizētu sociālo pakalpojumu saņēmēju uzskaiti, no 12.07.2011. LD pilotprojekta ietvaros sadarbībā ar SIA „Rīgas karte” un RP SIA „Rīgas satiksme” sešās siltā ēdiena izdales vietās, Rīgas patversmē un naktspatversmēs ieviesa sociālo pakalpojumu saņēmēju elektronisko reģistrēšanas sistēmu, kāda tiek izmantota Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta biļešu sistēmā (e-talons).

2011. gada septembrī darbu uzsāka Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centra struktūrvienības „Ilga” ilgtermiņa sociālās korekcijas programma pusaudžiem ar atkarības problēmām un uzvedības traucējumiem. Šajā struktūrvienībā ir iespējams nodrošināt bērniem, kuriem ir nosliece uz klaiņošanu, atkarības izraisītu vielu lietošanu un problēmas ar skolas apmeklējumu, tiesības uz izglītību, jo mācību process notiek uz vietas iestādē.

5. tabula. 2011. gada budžeta plāns un izdevumi sociālajiem pakalpojumiem sadalījumā pa Rīgas domes budžeta programmām

Nr. p.k.	Rīgas domes budžeta programma	Izdevumi 2011. gadā Ls
Kopā visās budžeta programmās, t.sk.		17 029 525
1.	18.02.01. Sociālie pakalpojumi dzīvesvietā Rīgas pilsētas iedzīvotājiem, t.sk.	4 990 604
1.1.	<i>Sociālpsiholoģiskie pakalpojumi ģimenēm ar bērniem</i>	237 214
1.2.	<i>Dienas centi un dienas aprūpes centri pilngadīgām personām</i>	672 434
1.3.	<i>Invalīdu transporta pakalpojumi</i>	630 802
1.4.	<i>Sociālās aprūpes pakalpojumi</i>	2 728 608
1.5.	<i>Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi</i>	26 645
1.6.	<i>Ēdiena piegāde un izdalīšana personām sociālā drošības tīkla ietvaros</i>	694 901
2.	18.03.00. Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centrs	2 073 041
3.	18.03.01. Bērnu uzturēšanās iestādes - līgumorganizācijas	870 382
4.	18.04.00. Veco ļaužu uzturēšanās iestādes	2 942 331
5.	18.04.01. Veco ļaužu uzturēšanās iestādes - līgumorganizācijas	1 446 708
6.	18.05.00. Rīgas patversme	562 830
7.	18.06.00. Rīgas patversmes - līgumorganizācijas	465 885
8.	18.07.00. Rīgas Sociālais dienests*	3 113 001
9.	18.09.00. Invalīdu pacēlāju uzstādīšana, apkope un remonts	55 961
10	18.11.00. Krīzes un ģimeņu atbalsta centri	265 195
11	18.14.00. Grupu mājas/dzīvokļi	243 587

*uzturēšanas izdevumi, t.sk. finansējums sociālā darba speciālistu atalgojumam un pašvaldības dienas centru/dienas aprūpes centru pakalpojuma nodrošināšanai.

Rīgas Sociālā dienesta dienas centra „Kamene” projektā „Nebūsim katrs par sevi –būsim kopā”

Cilvēkiem vai ģimenēm bieži vien nepietiek tikai ar materiāla atbalsta sniegšanu, lai atrisinātu sarežģītas, ieilgušas sociālas problēmas. Lai palīdzētu cilvēkiem noteikt, mazināt un risināt šīs problēmas, galvenā nozīme ir profesionālam sociālajam darbam, ko veic RSD sociālie darbinieki.

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums nosaka, ka pašvaldības sociālā dienesta uzdevumus ir veikt sociālo darbu ar personām, novērtēt klientu vajadzības, materiālos un personiskos (motivācija, nepieciešamās zināšanas un prasmes, izglītība, profesija u.c.) resursus un noteikt klienta līdzdarbības pienākumus, vienojoties ar viņu par veicamajiem pasākumiem. Klienta pienākums, saskaņā ar likumu, ir aktīvi iesaistīties savas problēmas risināšanā, pildot līdzdarbības pienākumus, tajā skaitā piedaloties sociālās rehabilitācijas pasākumos darba un sociālo prasmju saglabāšanai, atjaunošanai un apgūšanai, kā arī aktīvi darboties, lai palielinātu savu pelnītspēju un ienākumus. 2011. gadā tika veikti pasākumi sociālā darba attīstībai RSD – gan palielināts sociālo darbinieku skaits, uzlabota klienta lietas dokumentācijas administrēšana, nodrošināta sociālo darbinieku metodiskā vadība un profesionālā pilnveide mācību pasākumos.

Lai uzlabotu sociālā darba kvalitāti, 2011. gada 27. aprīlī apstiprināti Iekšējie noteikumi Nr. DL-11-16-nts „Par Rīgas Sociālā dienesta klienta lietā iekļaujamo dokumentāciju” un Nr. DL-11-15-nts „Kārtība, kādā tiek noteikts Rīgas Sociālā dienesta Klienta lietas statuss, veicot sociālo darbu ar gadījumu”. 2011.gadā tika organizētas arī sociālo darbinieku apmācības „Sociālais darbs ar sociālo gadījumu – teorija un prakse”.

Sociālo darbinieku galvenie darba uzdevumi:

- psihosociālais darbs;
- ģimenes apmeklēšana dzīvesvietā (apsekojumi);
- ģimenes vēstures un sociālās situācijas un apstākļu izvērtēšana;
- bērnu vajadzību pēc sociālajiem pakalpojumiem novērtēšana un pakalpojuma piešķiršanas organizēšana;
- klientu pārstāvniecība dažādās iestādēs;
- ģimenes / personas motivēšana;
- līdzdalība dažādās sociālajās akcijās un svētku pasākumos;
- sadarbība ar valsts, pašvaldības institūcijām un nevalstisko sektoru;
- sociālais darbs ar grupām - atbalsta un pašpalīdzības grupu organizēšana un vadīšana.

Sociālais darba pakalpojums RSD tiek nodrošināts atbilstoši darbinieku specializācijai. 2011. gadā sociālā darba pakalpojuma nodrošināšanai RSD bija sociālie darbinieki darbā ar ģimenēm un bērniem, sociālie darbinieki darbā ar pilngadīgām personām, sociālie darbinieki darbā ar bezdarba problēmām un sociālie darbinieki darbā ar bāreņiem.

Rīgas Sociālajā dienestā uzsākot darbu ar ģimenēm/ pilngadīgām personām tiek iekārtota lieta. Klienta lietas statuss atkarīgs no sociālā darba ar gadījumu procesa – vienošanās ar klientu, sociālā darba ar gadījumu plānotajiem mērķiem un uzdevumiem, sadarbības dinamikas un sociālo pakalpojumu saņemšanas specifikas. Klienta lietas statuss ir mainīgs. Klienta lietas tiek iedalītas - aktīvas, neaktīvas, slēgtas.

Aktīvas lietas statuss tiek noteikts, ja notiek regulāras tikšanās sociālajam darbiniekam un klientam, bet ne retākas kā divas reizes mēnesī, ja tiek veikts sociālais darbs arī bez klienta tiešas klātbūtnes – vairāk kā divas reizes mēnesī notiek telefoniska, rakstiska vai elektroniska sazināšanās ar klientu un/vai notiek sazināšanās ar sociālā gadījuma risināšanā iesaistītajām institūcijām, tikšanās ar klienta ģimenes locekļiem, dokumentu un vēstuļu sagatavošana, kā arī ja klients (ģimene ar bērniem ar izteiktām disfunkcionalitātes pazīmēm) atteicies no sadarbības un par klienta sociālo gadījumu tiek informēta bāriņtiesa un/vai cita kompetenta institūcija.

Neaktīvas lietas statuss, ja tikšanās reizes klientam ar sociālo darbinieku ir retākas par divām reizēm mēnesī un nenotiek arī cita veida (telefoniska, rakstiska vai elektroniska) sadarbība, klients saņem sociālos pakalpojumus/sociālo palīdzību, bet aktīva RSD sociālā darbinieka sadarbība ar klientu nenotiek, klients uz laiku līdz trīs mēnešiem ir izbraucis vai mainījis savu dzīvesvietu.

Slēgtas lietas statuss, ja ir sasniegti sociālā darba ar gadījumu mērķi un/vai turpmāk sociālā darbinieka iekļaušanās nav nepieciešama, sociālais darbinieks ir uzsācis sociālo darbu ar gadījumu, bet klients atsakās no sadarbības (ja klients ir ģimene ar bērniem, kritērijs attiecas uz ģimenēm ar vāji izteiktām disfunkcionalitātes pazīmēm), sociālo darbu ar gadījumu pilnībā ir pārņēmusi cita institūcija, klients ir mainījis dzīvesvietu.

Darbs ar bezdarbniekiem. Ņemot vērā pēdējos gados strauji pieaugušo darbaspējīgo nestrādājošo klientu skaitu, jau 2010. gadā tika secināts, ka sociālo darbinieku resursi, lai nodrošinātu kvalitatīvu sociālā darba pakalpojumu un veicinātu aktīvu darbaspējīgo klientu iesaistīšanos savu sociālo problēmu risināšanā, RSD ir nepietiekoši. Tāpēc 2011.gadā Rīgas dome apstiprināja papildu sociālo darbinieku amata vietas un RSD darbu uzsāka 20 sociālie darbinieki, kuru galvenā mērķgrupa bija personas un ģimenes, kurās ir bezdarba izraisītas problēmas. Sociālā darba mērķis ir sniegt psihosociālu atbalstu darbaspējīgām personām, kuras saviem spēkiem nespēj pārvarēt šķēršļus, kas traucē gūt regulārus ienākumus no darba un apmierināt personas/ģimenes pamatvajadzības, kā arī ilgstoši nestrādājošu darbaspējīgu personu aktivizēšana un motivēšana.

2011. gadā 20 sociālie darbinieki darbā ar bezdarba problēmām strādāja ar 814 sociālajiem gadījumiem (t.sk. risinātas 1366 personu sociālās problēmas). Sociālo darbinieku vērtējumā galvenās klientu problēmas, kas apgrūtināja viņu integrāciju darba tirgū un uz kuru mazināšanu vai novēršanu vērsti sociālais darbs, bija veselības problēmas, valsts valodas zināšanu trūkums, izglītības problēmas, atkarības problēmas, sociālo kontaktu un sociālo prasmju trūkums, mājokļa problēmas, nenokārtoti dokumenti, psiholoģiska atbalsta trūkums krīzes situācijās, grūtības likvidēt piederošo uzņēmumu, zema personas pašapziņa u.c. Sociālais darbinieks sociālā gadījuma risināšanas ietvaros sadarbībā ar klientu izvērtēja sociālo situāciju, problēmas apjomu un cēloņus, analizēja klientam pieejamos resursus, klienta stiprās un vājās puses, atbalsta sistēmu, kā arī spēju un motivāciju risināt savas sociālās problēmas. Kopā ar klientu tika izstrādāts un realizēts individuāls problēmu risināšanas plāns, sniegtas gan individuālas konsultācijas, gan piesaistīti citi, klienta problēmu risināšanai, nepieciešamie resursi. Piemēram, 2011. gadā sociālā gadījuma ietvaros 210 bezdarbnieki RSD saņēma psihologa konsultācijas, 706 bezdarbnieki tika iesaistīti atbalsta grupās, 132 bezdarbnieki iesaistījās latviešu valodas prasmju apguvē, bet 160 bezdarbnieki uzlaboja datorprasmes. Sociālie darbinieki klientu interesēs sadarbojās ar NVA speciālistiem, atbalstot klientus viņiem piemērotu NVA pakalpojumu izvēlē un izmantošanā.

Sociālo darbinieku un klientu sadarbības rezultātā gada beigās 38% jeb 313 no visām klientu lietām tika slēgtas, jo sociālais gadījums veiksmīgi atrisinājies, klients atteicies no sadarbības vai mainījis dzīvesvietu ārpus Rīgas pašvaldības teritorijas. No slēgtajām klientu lietām 46% jeb 143 gadījumos klienti atrada darbu, bet 37% gadījumu nelīdzdarbojās savas situācijas uzlabošanā vai atteicās no sadarbības, par ko tika sniegts sociālā darbinieka atzinums sociālās palīdzības organizatoram, lai izvērtētu turpmāko sociālās palīdzības saņemšanu.

Sadarbība ar sociālo darbinieku bija viens no bezdarbnieku līdzdarbības pienākumiem savas sociālās situācijas uzlabošanā. Sociālā darba ar bezdarbniekiem attīstība veicināja klientu atbildības palielināšanos par savas sociālās situācijas uzlabošanu, veicināja klientu aktīvāku līdzdarbību, kā arī ļāva samazināt negodprātīgas sociālās palīdzības saņemšanas gadījumus. 2011.gadā 331 darbaspējīgai personai tikai atteikta sociālā palīdzība, jo klients nelīdzdarbojās (salīdzinoši 2010. gadā tie bija tikai 78 klienti).

Sociālais darbinieks pilngadīgām personām - nodrošinot sociālā darba pakalpojumu pilngadīgām personām, sniedz klientiem atbalstu, konsultē krīzes situācijās nonākušos, sniedz atbalstus personām, kuras cietušas no vardarbības, kurām ir alkohola, narkotiku, azartspēļu problēmas, personām ar garīga rakstura traucējumiem, bērniem bāreņiem pēc ārpusģimenes aprūpes izbeigšanas, no ieslodzījuma vietām atbrīvotām personām.

RSD sociālā darba pakalpojumu ar pilngadīgām personām 2011. gadā nodrošināja 13 sociālie darbinieki.

6. tabula. RSD sociālo darbinieku ar pilngadīgām personām veiktie darbi

2011. gada ceturksnis	Sagatavoto vēstuļu skaits	Izvērtējumu skaits par sociālo pakalpojumu piešķiršanu	Sniegto konsultāciju skaits		Veikto apsekojumu mājās skaits	Krīzes ārkārtas situācijas, steidzamas rīcības situācijas
			Klātienē	Pa tālruni		
I	149	549	1182*	-----	255	Nav datu
II	147	188	1032*	-----	166	Nav datu
III	107	161	2493	816	182	9
IV	86	88	2444	904	241	6

*Ar 2011.gada III ceturksnī tika mainīta atskaišu forma un tiek atsevišķi izdalītas konsultācijas klātienē un konsultācijas pa tālruni

Nodrošinot **sociālā darba pakalpojumu ģimenēm ar bērniem**, sociālie darbinieki visbiežāk sadarbojas ar ģimenēm, kurām ir grūtības bērnu audzināšanā, tās nonākušas konfliktsituācijās, bērni neapmeklē skolu, konstatēta bērnu pamešana novārtā vai ģimene nonākusi krīzes situācijā (vecāku šķiršanās, tuvinieku smaga slimība vai nāve u.c.), kāds no ģimenes locekļiem ir cietis no vardarbības, ir alkohola, narkotiku, azartspēļu problēmas un citu atkarību gadījumi. Sociālajā dienestā sociālā darba pakalpojumu ģimenēm ar bērniem 2011. gadā nodrošināja 66 sociālie darbinieki.

Sociālais darbinieks sniedz individuālas konsultācijas, veic intervijas ar ģimeni, motivē un iedrošina ģimenes līdzdarboties un patstāvīgi risināt problēmas, sniedz nepieciešamo informāciju un emocionālo atbalstu, palīdz attīstīt nepieciešamās prasmes (konfliktsituāciju risināšanai, bērnu audzināšanai u.c.), lai uzlabotu ģimenes dzīves situāciju, kā arī iesaista citu institūciju un organizāciju speciālistus atbalsta sniegšanā ģimenei vai sociālā pakalpojuma nodrošināšanā

7. tabula. Sociālā darbinieka ģimenēm ar bērniem klientu skaits

Gads	Sociālā darba pakalpojumu saņēmušo ģimeņu skaits	Kopējais ģimenes locekļu skaits	Pilngadīgie ģimenes locekļi	Kopējais bērnu skaits ģimenēs
2009	2642	10 044	5698	4346
2010	2942	10 838	6324	4514
2011	3216	11 947	7565	4382

Kopējais klientu skaits 2011. gadā bija 11 947, kas ir par 1 109 personām vairāk nekā 2010. gadā.

Visbiežāk konstatētās sociālās problēmas pilngadīgajiem klientiem bija vardarbība ģimenē, krīzes situācija, saskarsmes problēmas starppersonu komunikācijā, sociālo prasmju trūkums, nodarbinātības trūkums, kā arī pieaugoša dažādu atkarību izraisīto vielu lietošana. Savukārt, bērniem visbiežāk tika konstatēta vardarbība ģimenē no pieaugušo puses, neatbilstoši sadzīves un mājokļa apstākļi, izglītības problēmas, t.sk., mācīšanās grūtības, skolu kavējumi. Aktualizējas atkarību izraisīto vielu lietošana un jauno tehnoloģiju atkarība nepilngadīgo vidū. Sociālajiem darbiniekiem nākas risināt problēmas, kas radušās tādēļ, ka viens vai abi vecāki devušies ārpus valsts robežām. Joprojām, aktuālas ir saskarsmes problēmas un konflikti gan starp vienaudžiem, izglītības iestādēs, paaudžu attiecībās, kā arī vecāku šķiršanās gadījumos.

2011. gadā sociālie darbinieki darbam ar ģimenēm kopā snieguši 31 869 konsultācijas, t.sk. 21 611 konsultācijas klātienē un 10 258 konsultācijas pa tālruni. Salīdzinot ar 2010. gadu, tas ir par 5 148 konsultācijām vairāk.

Nozīmīgi ir apsekojumi klientu (ģimenes) dzīvesvietā, it īpaši obligātajiem klientiem⁷. Apsekojumi dzīvesvietā nodrošina iespēju sociālajam darbiniekam novērtēt klienta sadzīves apstākļus, kā arī novērot viņa izturēšanos un komunikāciju ar ģimenes locekļiem klientam ierastā vidē. 2011. gadā sociālie darbinieki apsekoja klientus viņu dzīvesvietā 8 185 reizes, kas ir par 1 326 reizēm vairāk nekā 2010. gadā.

Sociālā gadījuma vadīšanas procesā sociālie darbinieki sadarbojas ar dažādu nozaru institūcijām un speciālistiem (starpinstitucionālā sadarbība) – Rīgas bāriņtiesu, valsts un pašvaldības policiju, izglītības iestāžu sociālajiem pedagogiem, krīzes centriem, kā arī dienas, atbalsta un dienas aprūpes centriem bērniem. Tā kā risināmās klientu situācijas ir komplicētas, skar dažādus sabiedriskās dzīves aspektus, viens no būtiskiem komandas darba instrumentiem ir starpprofesionāļu komandas tikšanās. Tikšanās reizēs profesionāļi sniedz rīcībā esošo informāciju par ģimenes sociālo situāciju un izmaiņām tajā, kā arī katra iesaistītā puse izvirza savai kompetencei atbilstošus uzdevumus, lai sekmētu ģimeņu sociālo problēmu risinājumu, vienojas par saskaņotu rīcību. 2011. gadā sociālie darbinieki sociālo gadījumu risināšanas ietvaros ir organizējuši 363 tikšanās reizes ar dažādiem profesionāļiem, kas sekmējis ģimenes sociālo problēmu risināšanu. 2011. gadā sociālie darbinieki piedalījušies 601 bāriņtiesas sēdē.

8. tabula. RSD sociālo darbinieku ģimenēm ar bērniem veiktie darbi

2011. gada ceturksnis	Sagatavoto vēstuļu skaits	Izvērtējumu skaits par sociālo pakalpojumu piešķiršanu	Sniegto konsultāciju skaits		Veikto apsekojumu mājās skaits	Krīzes ārkārtas situācijas, steidzamas rīcības situācijas
			Klātienē	Pa tālruni		
I	706	912	7125*	-----	2728	82
II	529	405	7745*	-----	1912	112
III	572	361	3913	3270	1162	52
IV	898	387	4927	4367	2383	66
Gadā	2705	2065	23710	7637	8185	312

*Ar 2011. gada III ceturksni tika mainītas atskaišu forma un tiek atsevišķi izdalītas konsultācijas klātienē un konsultācijas pa tālruni

Rīgas Sociālā dienesta dienas centrs „Skudrupūznis”

⁷ Klienti, par kuriem ir ziņojusi kāda institūcija vai privātpersona un kuri nav brīvprātīgi izvēlējušies sociālā darbinieka pakalpojumu

SOCIĀLIE PAKALPOJUMI ĢIMENĒM AR BĒRNIEM

SOCIĀLO DARBINIEKU DARBAM AR ĢIMENĒM AR BĒRNIEM ORGANIZĒTIE SOCIĀLIE PAKALPOJUMI UN AKTIVITĀTES

Lai klientu ģimenēm tiktu piedāvāts pēc iespējas pilnīgāks un vajadzībām atbilstošāks pakalpojumu klāsts, sociālie darbinieki izmanto dažādus pieejamos resursus. Tiek izmantoti gan valsts, gan pašvaldību apmaksātie pakalpojumi.

Sociālpsiholoģiskie pakalpojumi. Rīgas Sociālā dienesta klientiem tiek nodrošināti sociālpsiholoģiskie pakalpojumi. To mērķis ir nodrošināt klientiem profesionālu psiholoģisko, sociālā darba un informatīvi izglītojošo atbalsta grupu pakalpojumus ģimenēm un bērniem Rīgas pašvaldībā. Sociālpsiholoģisko pakalpojumu ietvaros tiek nodrošināti:

- konsultatīvie pakalpojumi krīzes situācijā nonākušām personām,
- individuālas psihologa konsultācijas bērniem un vecākiem,
- atbalsta un izglītojošās grupas vecākiem.

Sociālpsiholoģiskos pakalpojumus 2011. gadā sniedza 3 līgumorganizāciju iestādes.

2011. gadā sociālie darbinieki darbā ar ģimenēm un bērniem sociālā pakalpojuma saņemšanai nosūtījuši 8683 personas. Sociālpsiholoģiskos pakalpojumus 2011.gadā nodrošināja nodibinājums „Centrs Dardedze”. Rīgas pilsētas pašvaldības ģimenēm ar bērniem, lai uzlabotu vecāku/aizbildņu izpratni par bērnu audzināšanu un mazinātu iespējamās vardarbības riskus ģimenē, kā arī atklātu vardarbības gadījumus un sniegtu psihoemocionālo atbalstu bērniem un ģimenēm, ja tās saskārušās ar vardarbību. 2011. gadā 200 personām (65 bērniem, 135 pieaugušajiem) tika sniegtas 1274 klātienē individuālas konsultācijas, no tām konsultācijas vardarbībā cietušām personām (402 bērniem, 872 pieaugušajiem). Tika novadītas 28 Mazo bērnu vecāku informatīvi izglītojošās atbalsta grupas nodarbības, kurās piedalījās 301 persona (145 pieaugušie, 156 bērni) un 40 „Bērnu emocionālā audzināšana” grupas nodarbības vecākiem, piedaloties 321 pieaugušajam.

Lai nodrošinātu pakalpojuma pieejamību tuvāk klientu dzīvesvietai, tika uzsākta „Bērnu emocionālā audzināšana” grupu nodarbības vecākiem, kuri dzīvo Rīgas Ziemeļu rajona un Latgales priekšpilsētas teritorijā. Pakalpojumu sniedz nodibinājums „Baltijas Bērnu drošības fonds”, 2011. gadā novadītas 70 grupu nodarbības vecākiem.

Lai paaugstinātu grupas darba kvalitāti un ilglaicīgu efektivitāti, nākotnē nepieciešams uzsākt jaunas grupas darbu ar vecākiem, kuriem bērni ir līdz 2 gadu vecumam. „Bērnu emocionālās audzināšana” grupu nodarbību skaitu nepieciešams palielināt, kas saistīts ar pieaugušo pieprasījumu pēc grupu vadīšanas krievu valodā.

Sociālie darbinieki savā darbā ar klientiem piesaista SOS Bērnu ciematu asociācijas projekts „Ģimeņu stiprināšana un atbalsts Rīgas Ziemeļu un Latgales rajonā”, kur sadarbības partneri ir SOS Bērnu ciematu asociācija, Rīgas domes Labklājības departaments un Rīgas Sociālais dienests. Projekts tiek realizēts kopš 2008.gada un tā mērķis ir mazināt bērniem risku zaudēt savas bioloģiskās ģimenes aprūpi un audzināšanu un sniegt papildus resursus RSD sociālajiem darbiniekiem sarežģītu situāciju risināšanai.

Projekta ietvaros tiek nodrošinātas dažādu speciālistu konsultācijas Ziemeļu un Latgales rajonā Rīgas Sociālā dienesta vidēja un augsta riska ģimenēm un bērniem. 2011. gadu noslēdzot, projektā bija iesaistītas 107 ģimenes, no tām 219 bērni, 194 pieaugušie. 2011. gadā projektā tika reģistrētas 134 jaunas ģimenes lietas, tika slēgtas 166 ģimenes lietas, no tām 108 ar pozitīvu rezultātu (atjaunotas aprūpes tiesības, uzlabojušās sociālās prasmes un iemaņas, pārtraukta atkarības izraisīto vielu lietošana, mazinājušās traumatiskās sekas ģimenē), 58 citu iemeslu dēļ. Vidējais ģimeņu skaits mēnesī, kuri saņēma palīdzību un pakalpojumus projekta ietvaros, bija 114 ģimenes, no tām 229 bērni un 194 pieaugušie. 2011.gadā projekta un RSD sadarbības rezultātā 10 ģimenēs tika atjaunotas vecāku aprūpes tiesības, 14 bērni varēja atgriezties savās bioloģiskajās ģimenēs.

Līdz ar to secināms, ka šāda sadarbības forma ir efektīva un ir nepieciešams to turpināt un pilnveidot.

Projekta izmaksas 2011. gadā bija Ls 91 800 un LD līdzfinansējums ir Ls 16 200 gadā.

Sociālie darbinieki darbā ar ģimenēm un bērniem sociālā gadījuma risināšanas ietvaros piesaista SOS Bērnu ciematu asociācijas projekts „Ģimeņu stiprināšana un atbalsts Rīgas Ziemeļu un Latgales rajonā”. Projekta ietvaros tiek nodrošinātas dažādu speciālistu konsultācijas Ziemeļu un Latgales priekšpilsētas RSD redzeslokā esošajām ģimenēm. 2011. gadā Rīgas Sociālā dienesta projekta pakalpojuma saņemšanai ir izsniedzis 219 nosūtījumus.

Kopā ar LD līdzfinansējumu tika apmaksātas 503 psihologu konsultācijas 128 ģimenēm, t.sk. 41 bērnam, 101 pieaugušajam, 209,5 narkologa konsultācijas 39 ģimenēm, t. sk. 4 bērniem, 39 pieaugušajiem, 62 ģimenes psihoterapeita konsultācijas 8 ģimenēm, t.sk. 16 pieaugušajiem, 5 bērniem, 194 speciālā pedagoga konsultācijas 15 bērniem.

Pēc sadarbības ar projektu 10 RSD redzeslokā esošās ģimenēs tika atjaunotas aprūpes tiesības vecākiem un 14 bērni varēja atgriezties savās bioloģiskajās ģimenēs.

Aktuālākās problēmas, kuras identificē sociālais darbinieks un sadarbībā ar klientu tiek risinātas ir atkarības problēmas. 2011.gadā Sociālie darbinieki ir identificējuši atkarības problēmas 546 klientiem. Sociālo darbinieku redzeslokā esošām 24 personām ir nodrošināts ģimenes asistenta pakalpojums, 44 personām uzticības personas un 8 personām atbalsta ģimenes pakalpojums.

SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA DZĪVESVIETĀ

Sociālās rehabilitācijas pakalpojumus dzīvesvietā no vardarbības cietušiem bērniem ir pieejami bērniem, kuri cietuši noziedzīgā nodarījumā, ekspluatācijā, seksuāli izmantoti, vai tikuši pakļauti vardarbībai vai jebkādam citām nelikumīgām, cietsirdīgām vai cieņu aizskarošām darbībām. Sociālās rehabilitācijas mērķis ir nodrošināt, lai bērns spētu atgūt fizisko un psihisko veselību un integrētos sabiedrībā.

2011. gadā sociālās rehabilitācijas pakalpojumus par valsts līdzekļiem saņēmuši 138 bērni, t.sk. 72 zēni un 66 meitenes, kuri cietuši no prettiesiskām darbībām. Visvairāk bērni cietuši no emocionālās vardarbības ģimenē – 78 bērns, no fiziskās vardarbības - 28, seksuālās - 9, pamešanas novārtā - 12 un vairāku vardarbības veidu kombinācijas - 11 bērni.

9. tabula. Nosūtījumi sociālo pakalpojumu saņemšanai no prettiesiskām darbībām cietušiem bērniem.* (personu skaits)

Gads	Pašvaldības apmaksātie pakalpojumi	Valsts līdzekļi, programmas
2009	1132	120
2010	1071	26
2011	-----	138

DIENAS CENTRI BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM

Dienas centri bērniem un jauniešiem (turpmāk – dienas centrs) ir Rīgas Sociālā dienesta struktūrvienības, kas nodrošina bērnu sociālās funkcionēšanas spēju uzlabošanu un attīstīšanu, sniedz profesionālu individuālo psihosociālo palīdzību, organizē problēmu risināšanu grupu darbā ar bērniem, nodrošina attīstošu un saturisku brīvā laika pavadīšanu, pilnveido un attīsta sociālās prasmes, kā arī veicina bērnu motivāciju mācīties.

Dienas centra uzdevumi un sniegtie pakalpojumi:

- veikt preventīvo darbu (brīvā laika saturiska pavadīšana, attīstot bērna personību, sociālo problēmu pazīmju identificēšana, speciālistu starpinstitucionālā sadarbība);
- veicināt bērnu sociālo iekļaušanos skolu sistēmā;
- nodrošināt dažādu speciālistu individuālās konsultācijas bērniem un viņu ģimenēm;
- realizēt grupu nodarbības (izglītojošās, socializācijas, radošās, dzīves prasmju darbnīcas) bērniem un vecākiem;
- organizēt ārpus centra aktivitātes bērnu socializācijas un motivācijas veicināšanai.

2011. gadā dienas centru pakalpojumus varēja saņemt piecos dienas centros:

- Kurzemes rajonā – dienas centrā bērniem un jauniešiem „Skudrupūznis” (Vaidelotes iela 13);
- Latgales priekšpilsētā – dienas centrā bērniem un jauniešiem „Čiekurs” (Maskavas iela 285/6) un dienas centrā „Kamene” (Salnas iela 2);
- Ziemeļu rajonā – dienas centrā „Vecmīlgrāvis” (Emmas iela 3);
- Vidzemes priekšpilsētā - dienas centrs bērniem un jauniešiem „Pirmais stāvs” (Ieriķu iela 2b).

Dienas centra klients – bērns, kuram ir Rīgas Sociālā dienesta rajona nodaļas nosūtījums sociālā pakalpojuma saņemšanai un/vai bērna likumiskā pārstāvja iesniegums, un/vai dienas centra izvērtējums par pakalpojuma nepieciešamību.

Dienas centra apmeklētājs - bērns, kurš dienas centru apmeklē neregulāri vai arī nav nepieciešams veikt sociālo darbu.

2011. gadā dienas centra pakalpojumus saņēma 1181 bērns, no tiem 93 klienti un 1088 apmeklētāji. Pakalpojuma saņēmēju skaits salīdzinoši ar 2010. gadu ir samazinājies par 17 %, jo ir pieaudzis patstāvīgo pakalpojumu saņēmēju (dienas centru klientu) skaits. Visbiežāk konstatētās sociālās problēmas, kuras tiek risinātas dienas centru ietvaros, ir sociālo prasmju trūkums, saskarsmes un starppersonu komunikācijas problēmas (vienaudžu emocionāla un fiziska vardarbība), uzvedības problēmas, skolas neapmeklēšana un grūtības mācībās, atbalsta sistēmas trūkums.

10. tabula. Dienas centri bērniem un jauniešiem

	2009	2010	2011
Dienas centru bērniem un jauniešiem skaits	5	5	5
Bērnu skaits, kuri saņēmuši pakalpojumu	767	1493	1181

DIENAS APRŪPES CENTRI BĒRNIEM

Dienas aprūpes centrs - nodrošina sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, sociālo prasmju un iemaņu attīstību, izglītošanu un saturīgu brīvā laika pavadīšanas iespēju Rīgas pilsētas pašvaldības bērniem un viņu ģimenēm. Tiek sniegtas dažādu speciālistu individuālās un grupu konsultācijas, kā arī atbalsts bērnu vecākiem, organizējot atbalsta un pašpalīdzības grupas.

Dienas aprūpes centra uzdevumi un sniegtie pakalpojumi:

- nodrošināt saturīga brīvā laika aktivitātes, interešu, sociālo un radošo prasmju pilnveides nodarbībās;
- nodrošināt bērna pamatvajadzības un aprūpi (ēdināšana, higiēnas pakalpojumi, apģērba mazgāšana, apģērba, apavu izsniegšana/maina, primārā veselības aprūpe);
- sniegt dažādu speciālistu (sociālā darbinieka, psihologa, klīniskā psihologa, psihoterapeita, sociālā pedagoga, pedagoga u.c.) individuālās un grupu konsultācijas;
- realizēt sociālās uzvedības korekcijas programmas bērniem ar uzvedības traucējumiem;
- veicināt bērnu sociālo iekļaušanos skolu sistēmā; organizē un vada atbalsta grupas un pašpalīdzības grupas vecākiem.

2011. gadā dienas aprūpes centra pakalpojumus saņēma 219 bērni, kuriem bija Rīgas Sociālā dienesta nosūtījums pakalpojuma saņemšanai. Pakalpojuma saņēmēju skaits salīdzinoši ar 2010. gadu ir samazinājies par 17 %, jo 2010. gadā pakalpojuma sniegšanu pārtrauca Latvijas Pareizticīgās baznīcas „Sv. Nikolaja” Rīgas kristīgās bērnu patversmes Dienas aprūpes centrs.

Dienas aprūpes centru apmeklējuma galvenie iemesli ir krīzes situācija ģimenē, psiholoģiska rakstura problēmas – zems pašvērtējums, uzmanības deficīta sindroms, emocionāla vardarbība, u.c.; nepieciešamība pēc sociālpedagoģiskās korekcijas (vājas sekmes, skolas kavējumi, pedagoģiskā ielaistība u.c.), sociālo kontaktu trūkums, socializēšanās problēmas, saturīga brīvā laika pavadīšanas iespēju trūkums, sociālo prasmju un iemaņu trūkums, nepietiekoša aprūpe ģimenē (izsalkums, netīrība, trūcīgs apģērbs).

2011. gadā pakalpojumu nodrošināja četras līgumorganizāciju iestādes:

- nodibinājuma „Latvijas evaņģēliski luteriskās Baznīcas Diakonijas centra” Atbalsta centri bērniem un ģimenēm „Roku rokā” (Līksnas iela 13) un „Sirdsgaisma” (Ziepju iela 13);
- SIA „Bērnu oāze” Konsultatīvais dienas centrs „Torņakalns” (Biešu iela 6);
- reliģiskās organizācijas „Pestīšanas armija” Dienas aprūpes centrs „Patvērums” (Bruņinieku iela 10a).

11. tabula. Bērnu skaits, kuri saņēmuši Dienas aprūpes centra pakalpojumu, un Dienas aprūpes centra pakalpojumam no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta izlietotais finansējums

Dienas aprūpes centra nosaukums	Vietu skaits 2011. gadā	Personu skaits, kuras saņēmušas pakalpojumu		
		2009	2010	2011
ACBĢ „Roku rokā”	28	62	67	66
ACBĢ „Sirdsgaisma”	25	50	43	45
KDC „Torņakalns”	25	47	96	72
DAC „Patvērums”	10	39	42	36
DC „Sv.Nikolajs”	-	35	45	-
Kopā	88	233	293	219
Izlietotie finanšu līdzekļi Ls	-	174 664	145 154	131 833

ACBĢ „Roku rokā”

KDC „Torņakalns”

Saskaņā ar Sociālās palīdzības administrēšanas informatīvās sistēmas (SOPA) datiem Rīgas Sociālajā dienestā redzeslokā ir 1805 bērni invalīdi, no kuriem sociālā darba pakalpojumu 2011. gadā ir saņēmuši 383 bērni un viņu ģimenes locekļi. Sociālā darba pakalpojumus 2011. gadā ir RSD ir nodrošinājuši 9 sociālie darbinieki, kuri specializējušies darbā ar ģimenēm, kurās ir bērns ar funkcionāliem ierobežojumiem.

Sociālo darbinieku uzdevumi un sniegtie pakalpojumi:

- sniegt individuālās konsultācijas un psiholoģisko atbalstu;
- informēt par iespējām saņemt sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību;
- izvērtēt ģimenes vajadzības pēc atbilstošākā sociālā pakalpojuma veida;
- organizēt ģimenei nepieciešamo sociālo pakalpojumu saņemšanu, nosūtot uz organizācijām, ar kurām ir noslēgti sadarbības līgumi.

2011. gadā sociālos pakalpojumus saņēma 208 ģimenes ar bērniem ar funkcionāliem ierobežojumiem 7 organizācijās, ar kurām Labklājības departaments un Rīgas Sociālais dienests ir noslēdzis sadarbības līgumus.

Dienas aprūpes centri (turpmāk-DAC) – 2011. gadā divos dienas aprūpes centros sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus saņēma 44 bērni:

■ *Biedrības „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns”” atbalsta centrā „Asniņš”* sniedz sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju pirmsskolas vecuma bērniem ar funkcionāliem traucējumiem. Tiek organizētas nodarbības pašaprūpes iemaņu apguvei, intelektuālās un fiziskās attīstības veicināšanai. Bērniem ir iespēja saņemt logopēda un fizioterapeita konsultācijas.

■ *Biedrības „Rehabilitācijas centrs „Mēs esam līdzās”” dienas aprūpes centrā* tiek nodrošināta bērna vecumam un veselības stāvoklim atbilstoša sociālā aprūpe, rehabilitācijas pakalpojumi – ergoterapija, logoterapija, mūzikas terapija, datora apmācība, tematiski pasākumi un brīvā laika pavadīšana, kā arī individuālās konsultācijas un sociālais darbs ar bērna ģimeni.

Savukārt vasaras mēnešos ģimenēm tiek piedāvāts dienas aprūpes centra pakalpojums vasaras brīvlaikā. Pakalpojums paredzēts bērniem ar funkcionāliem ierobežojumiem, kuriem dienas aprūpes centra pakalpojums nepieciešams skolēnu brīvlaikā. 2011. gadā pakalpojumu 9 bērniem nodrošināja Biedrība „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns”.

Atelpas brīža pakalpojums – 2011. gadā īslaicīgu sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņēma 30 bērni, kas ir par 23 bērniem vairāk nekā 2010. gadā. Atelpas brīža pakalpojumu Rīgas pašvaldības bērniem nodrošina *Valsts Sociālās aprūpes centra „Rīga” filiāle „Pļavnieki” un 2011. gadā arī filiālē „Teika”*. Pakalpojumu mērķis ir nodrošināt atpūtu vecākiem laikā, kamēr bērni saņem profesionālu aprūpi un rehabilitāciju - logopēda, defektologa, fizioterapeita, ergoterapeita, ārsta rehabilitologa konsultācijas.

Agrīnās korekcijas programma – 2011. gadā agrīnās izglītošanas un audzināšanas sistēmu (mūzikas un spēļu terapija, sociālās uzvedības un datora nodarbības, mākslas terapija un vecāku izglītošana) bērniem ar īpašām vajadzībām un viņu ģimenēm saņēma 30 bērni. Pakalpojumu nodrošina *Biedrība „Latvijas Portidžas mācībsistēmas asociācija”* bērniem no dzimšanas līdz septiņu gadu vecumam. Agrīnās korekcijas programma ir paredzēta bērniem ar garīgās un fiziskās attīstības traucējumiem – agrīni dzimušiem bērniem, bērniem ar dzemdību traumām, Dauna sindromu, cerebrālo trieku, hidrocefāliju, autismu un citām diagnozēm, kuru dēļ bērniem ir attīstības traucējumi.

2011. gadā Rīgas pašvaldībā tika uzsākta divu jaunu pakalpojumu bērniem ar funkcionāliem ierobežojumiem īstenošana – **individuālo rehabilitācijas plānu izstrādes pakalpojums** un **individuālā sociālās rehabilitācijas programma**.

Individuālā rehabilitācijas plāna izstrādes pakalpojums – 2011. gadā pakalpojumu saņēma 10 bērni *Biedrībā „Rehabilitācijas centrs „Mēs esam līdzās””*. Pakalpojuma ietvaros tiek izstrādāts individuāls rehabilitācijas plāns bērnam ar funkcionāliem ierobežojumiem un viņu ģimenes locekļiem. Rehabilitācijas plāns ietver fizioterapeita, ģimenes ārsta, ergoterapeita, audiologopēda, psihologa, speciālā pedagoga, sociālā darbinieka un citu speciālistu bērna funkcionālā stāvokļa un

sociālās situācijas novērtējumu, kā arī bērnam nepieciešamo konsultāciju, procedūru u.c., t.sk. vecāku atbalsta pasākumu kompleksu, noteiktam laika periodam.

Individuālā sociālās rehabilitācijas programma – 2011. gadā pakalpojumu saņēma 5 bērni Biedrībā „Latvijas bērniem ar kustību traucējumiem”. Pakalpojuma ietvaros ģimenes tiek apmācītas bērnu aprūpē un rehabilitācijas nodrošināšanai mājas apstākļos, vecākiem tiek sniegts psiholoģisks atbalsts, savukārt bērniem tiek nodrošināts rehabilitācijas pakalpojumu kopums (hidroterapija, fizioterapija, spēļu terapija u.c.).

Bērnu paliatīvās aprūpes pakalpojums – 2011. gadā paliatīvās aprūpes pakalpojumu saņēma 80 bērni un vecāki. Pakalpojumu nodrošina Biedrība „Bērnu paliatīvās aprūpes biedrība”, kas sniedz atbalstu neizārstējamiem un smagi slimiem bērniem un viņu ģimenēm, kā arī sērojošām ģimenēm pēc bērnu nāves. Paliatīvās aprūpes pakalpojumos ietilpst gan medicīnisko sāpju un simptomu remdēšana, gan psiholoģisku, sociālu un garīgu vajadzību risināšana un apmierināšana, kas ļauj pacientam iespēju robežās justies maksimāli komfortabli.

12.tabula. Bērnu skaits, kuri saņēmuši sociālos pakalpojumus bērniem ar funkcionāliem ierobežojumiem un pakalpojumiem izlietotais finansējums

Pakalpojums	Vietu skaits 2011. gadā	Personu skaits, kuras saņēmušas pakalpojumu		
		2009	2010	2011
DAC „Asniņš”	6	25	14	12
DAC „Mēs esam līdzās”	20	37	35	32
DAC Valeo *		11	14	-
DAC vasaras brīvlaikā (Biedrība Rīgas pilsētas „Rūpju bērns”)	8	-	3	9
DAC vasaras brīvlaikā (Biedrība „Sv. Jāņa palīdzība”)	5	-	5	-
Atelpas brīža pakalpojums	5	10	7	30
Agrīnās korekcijas programma	10	49	50	30
Individuālais rehabilitācijas plāns	10	-	-	10
Individuālā sociālās rehabilitācijas programma	4	-	-	5
Bērnu paliatīvās aprūpes pakalpojums	-	65	65	80
Kopā	68	197	192	219
Izlietotie finanšu līdzekļi, Ls	-	144 216	72 318	131 833

* DAC „Valeo” 2010. gadā pārtraucis līgumattiecības.

Dienas aprūpes centrs „Rūpju bērns”

MOBILĀ BRIGĀDE

Mobilā brigāde sniedz sociālu un informatīvu atbalstu sociālā riska grupu bērniem un viņu ģimenēm, veicot apsekojumus dzīvesvietā, preventīva rakstura pārrunas, kā arī reaģējot uz krīzes un ārkārtas situācijām.

Mobilā brigāde ir Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centra struktūrvienība, un tā strādā visā Rīgas pilsētas teritorijā. Mobilajā brigādē strādā divi sociālie darbinieki, no kuriem vienam ir psihologa izglītība.

Mobilās brigādes mērķis ir, pamatojoties uz Rīgas sociālā dienesta, Rīgas bāriņtiesas u.c. institūciju pieprasījuma, veikt ģimeņu ar bērniem apsekojumus dzīvesvietā vakara stundās, lai izvērtētu sociālo situāciju ģimenēs, kā arī veikt reidus jauniešu pulcēšanās vietās.

2011. gadā Mobilā brigāde ir veikusi 508 apsekojumus dzīvesvietās, kas ir par 66 apsekojumiem vairāk kā 2010.gadā. Pieteikto apsekojumu iemesli galvenokārt ir bijuši saistīti ar bērna drošības un pamatvajadzību nodrošināšanu. Vai ģimenē tiek lietots alkohols, narkotiskās vielas, kādi ir sadzīves apstākļi, vai neuzturas nepiederošas personas, u.c. jautājumi.

Mobilā brigāde ir iesaistījies dažādu Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centra uzdevumu izpildē, kas saistīti ar jauniešu pārvietošanu vai nogādāšanu kādā no institūcijām, piemēram, nogādāšana ārstniecības iestādē, bērnu nogādāšana institucionālās aprūpes iestādē, u.c.

2011. gadā ir samazinājies Mobilās brigādes reidu skaits, kas izskaidrojams ar to, ka salīdzinājumā ar 2010.gadu palielinājies pieprasījums apsekot ģimenes dzīvesvietās, savukārt 2009. gadā Mobilajā brigādē tika nodarbināti 3 darbinieki.

13. tabula. Mobilās brigādes veiktie apsekojumi dzīvesvietā un reidi

	2009	2010	2011
Apsekojumu dzīvesvietā skaits	667	442	508
Reidu skaits	39	36	4

Mobilās brigādes darbības funkcijas:

- **apsekošana dzīvesvietā** (Rīgas pilsētas pašvaldības teritorijā) pēc plkst. 17.00 darba dienās (laiks var tikt mainīts atbilstoši iesniegtajam pieteikumam vai pieprasījumam) – pamatojoties uz Rīgas bāriņtiesas, Rīgas Sociālā dienesta, krīzes centru sniegto Apsekošanas pieteikumu, kā arī Rīgas pašvaldības policijas, skolas sociālā pedagoga sniegto pamatoto pieprasījumu. Saņemot pieteikumu tiek sniegts ziņojums pieteikuma iesniedzējam, kā arī vajadzības gadījumā sniegti ieteikumi tālākas situācijas risināšanā;
- **reidi sadarbībā ar Rīgas pašvaldības policiju** - tiek veikti jauniešu pulcēšanās vietās, ja nepieciešams, arī apsekojumi dzīvesvietā;
- **sadarboties ar iesaistītajām institūcijām** – Rīgas bāriņtiesa, Rīgas Sociālais dienests, krīzes centri, sociālo pakalpojumu sniedzēju institūcijām, vispārējās izglītības iestādes, Rīgas pašvaldības policija u.c.

RPBJC Mobilā brigāde

KRĪZES CENTRI

Krīzes centrs ir sociālā institūcija, kurā tiek sniegta īslaicīga sociāla, psiholoģiska un cita veida palīdzība krīzes situācijā nonākušām personām.

2011. gadā krīzes centra pakalpojumu nodrošināja trīs organizācijās:

- Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centra struktūrvienība „*Marsa gatve*” - pakalpojums bērniem no 2 līdz 18 gadiem un, sākot no 08.02.2010., pakalpojums ģimenēm ar bērniem, t.sk. tēviem ar bērniem (kopējais vietu skaits - 56);
- Biedrības „Latvijas Samariešu apvienība” Krīzes centrs bērniem un sievietēm „*Māras centrs*” - pakalpojums bērniem no 2 līdz 18 gadiem un sievietēm ar nepilngadīgiem bērniem (kopējais vietu skaits - 40);
- Nodibinājuma Sociālo pakalpojumu aģentūra Ģimenes krīzes centrs „*Mīlgrāvis*” – pakalpojums sievietēm ar nepilngadīgiem bērniem un sievietēm (kopējais vietu skaits - 12) .

2011. gadā, salīdzinot ar 2010. gadu, galvenās tendences klientu ievietošanai krīzes centros nav mainījušās.

Bērni ievietoti krīzes centrā, jo cietuši no pamešanas novārtā, fiziskās vardarbības, emocionālās vardarbības, konfliktsituācijām ģimenē un nepilngadīgo klaiņošanas, kā arī īslaicīgi uzturējušies centrā vecāku un citu aprūpes personu slimības dēļ.

Sievietes ar bērniem krīzes centrā pēc palīdzības vērsās ar šādām problēmām: dzīvesvietas problēma, sadzīves problēmas, t.i., šaura, gada aukstajā periodā dzīvošanai nepiemērota dzīvojamā platība, konfliktējošas attiecības ģimenē, partnera vardarbība, nepietiekamas prasmes un iemaņas bērnu aprūpē un sadzīves vadīšanā, nepietiekami materiālie resursi (nav patstāvīgu ienākumu, iztikas līdzekļu trūkums).

Sievietes vērsās krīzes centrā, jo cieš no vardarbības dzīvesvietā (fiziskās, emocionālās) un starppersonu konfliktsituācijām dzīvesvietā, t.sk. no šķiršanās procesa izraisītajām sekām.

14. tabula. Personu skaits, kuras saņēmušas krīzes centra pakalpojumu

Personu skaits, kuras saņēmušas pakalpojumu	Gads		
	2009	2010	2011
Bērni no 2 līdz 18 gadiem	200	213	262
Pilngadīgas personas ar bērniem	141	278	247
t.sk. sievietes	61	111	101
t.sk. vīrieši	-	15	16
t.sk. bērni	80	152	130
Kopā	347	500	509
Budžetā piešķirtie finanšu līdzekļi Ls	436973	269207	601707

KONSULTATĪVIE KRĪZES CENTRI

Konsultatīvais krīzes centrs nodrošina konsultatīvu profesionālu psiholoģisko, sociālā darba speciālistu un citu speciālistu palīdzību krīzes situācijā.

2011. gadā sociālpsiholoģisko palīdzību sniedza 3 līgumorganizācijas:

Biedrība „Skalbes” sniedz diennakts krīzes tālruņa pakalpojumu, nodrošinot psiholoģisko palīdzību krīzes situācijā nonākušām personām. 2011. gadā kopumā sniegtas 6510 konsultācijas, t.sk., 5649 konsultācijas krīzes situācijās un 861 informatīvā konsultācija. Krīzes situācijā pēc palīdzības vērsušies 5588 pieaugušie un 61 bērns. Pārsvārā zvani ir saistīti ar tādām problēmām kā vientulība, psihiska saslimšana, attiecību problēmas ar partneri, bērniem, citiem cilvēkiem, atkarības problēmas, emocionāla vardarbība, pašnāvības domas, ilgstoša vardarbība.

Nodibinājums „Centrs Dardedze” nodrošina konsultatīvo pakalpojumu Rīgas pilsētas pašvaldības ģimenēm ar bērniem, lai uzlabotu vecāku/aizbildņu izpratni par bērnu audzināšanu un mazinātu iespējamās vardarbības riskus ģimenē, kā arī atklātu vardarbības gadījumus un sniegtu psihoemocionālo atbalstu bērniem un ģimenēm, ja tās saskārušās ar vardarbības fenomenu.

Šā pakalpojuma ietvaros nodibinājums „Centrs Dardedze” nodrošina:

- individuālās konsultācijas klātienē, 2011. gadā 200 personām (135 pieaugušie, 35 bērni) tika sniegtas 1274 klātienē konsultācijas, no tām 402 konsultācijas bērniem, 872 – pieaugušajiem,
- mazo bērnu vecāku informatīvi izglītojošas atbalsta grupas, 2011. gadā novadītas 28 grupu nodarbības, kurās piedalījās kopumā 301 dalībnieks, -145 pieaugušie un 156 bērni, pakalpojumu kopumā saņēma 38 klienti – 20 pieaugušie un 18 bērni,
- „Bērnu emocionālās audzināšanas” grupas, 2011. gadā novadītas 40 grupu nodarbības, kurās piedalījās 321 dalībnieks, pakalpojumu kopumā saņēma 51 klients.

Nodibinājums „Baltijas Bērnu drošības centrs”, nodrošina „Bērnu emocionālās audzināšanas” grupu nodarbības. 2011. gadā tika novadītas 70 grupu nodarbības, kurās piedalījās 65 dalībnieki – pieaugušie.

15. tabula. Personu skaits, kuras saņēmušas pakalpojumu un sniegto konsultāciju skaits

	2009	2010	2011
Konsultācijas pa tālruni			
Konsultāciju skaits krīzes situācijā	2403	2875	4788
Informatīvo zvanu skaits	763	1009	861
Konsultācijas klātienē			
Personu skaits, kuri saņēmuši individuālās konsultācijas klātienē ⁸	1952	298	200
Individuālo konsultāciju skaits	3132	1152	1274

ĀRPUSĢIMENES APRŪPE

Ārpusģimenes aprūpe — aprūpe, kas bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem tiek nodrošināta pie aizbildņa, audžuģimenē vai bērnu aprūpes iestādē.

Audžuģimene ir ģimene, kas bārenim vai bez vecāku gādības palikušam bērnam nodrošina aprūpi līdz brīdim, kamēr bērns var atgriezties savā ģimenē vai, ja tas nav iespējams, tiek adoptēts vai viņam nodibināta aizbildnība.

Aizbildnis ir persona, kas iecelta vai apstiprināta Civillikumā noteiktajā kārtībā, lai nodrošinātu bērna tiesību un interešu aizsardzību. Aizbildnis aizvieto saviem aizbilstamajiem vecākus, kā arī pārstāv bērnu personiskajās un mantiskajās attiecībās.

31.12.2011. audžuģimeņu aprūpē atrodas 194 Rīgas pašvaldības bērni .

2011. gadā audžuģimenes statusu piešķīra 21 ģimenei, kopā 31.12.2011. Rīgā ir 50 audžuģimenes, ārpus Rīgas 43 audžuģimenes, kurās ievietoti 106 Rīgas pašvaldības bērni.

Rīgas pašvaldības sniedz materiālu atbalstu audžuģimenēm un tiesības saņemt pabalstus ir ģimenei vai personai, kura ieguvusi audžuģimenes statusu un kurā ar Rīgas bāriņtiesas lēmumu ir ievietots bērns.

1. Pabalsts bērna uzturam audžuģimenē – katram bērnam Ls 150;
2. Pabalsts apģērba un mīkstā inventāra iegādei - vienu reizi gadā līdz Ls 115;
3. Pašvaldības piešķirtā atlīdzība par audžuģimenes pienākumu pildīšanu – Ls 150 mēnesī;
Kopumā aizbildnībā dzīvo 1162 Rīgas bērnu.

⁸ Viena persona saņem individuālās konsultācijas klātienē pēc vajadzības.

17. tabula. Bērnu skaits, kuri saņēmuši pakalpojumu un Rīgas pilsētas pašvaldības budžetā piešķirtie finanšu līdzekļi

Gads	Bērnu skaits, kuri saņēmuši pakalpojumu		Budžetā piešķirtie finanšu līdzekļi (Ls)	
	Pašvaldības bērnu namos	Līgumorganizāciju bērnu namos	Pašvaldības bērnu namos	Līgumorganizāciju bērnu namos
2009	401	289	2 362 722	1 204 787
2010	420	266	2 112 904	963 511
2011	319	260	2 077 689	884 360

2011. gadā bērnu namos tika ievietoti 187 Rīgas pašvaldības bāreņi un bez vecāku gādības palikušie bērni. Salīdzinājumā ar 2010. gadu ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņēmušo bērnu skaits ir palielinājies par 62 bērniem, bet nepalielinās institūcijā esošo bērnu skaits. Šie bērni pakalpojumu saņem īslaicīgi, jo tiek nodrošināts cits aprūpes veids, piemēram, audžuģimene, adopcija, atgriešanās bioloģiskajās ģimenēs.

18. tabula. Bērnu izstāšanās iemesli no bērnu namiem 2009.-2010. gadā

	2009	2010	2011
Atgriezušies pie vecākiem	30	34	25
Adoptēti	29	23	29
Nodoti aizbildnībā	17	15	11
Nodoti audzināšanā audžuģimenēs	14	34	23
Uzsākuši patstāvīgu dzīvi	71	51	55
Cits iemesls	5	8	3
Kopā	166	165	146

2011. gadā būtiski palielinājies bērnu skaits, kuri pārvietoti no vienas iestādes uz citu. Šī tendence radās tādēļ, ka 2011. gada 12.septembrī tika uzsākta „Ilgtermiņa korekcijas programma bērniem ar uzvedības traucējumiem” RBJC struktūrvienībā „Ilga” kā rezultātā bērni, kuriem bija nepieciešams pakalpojums, tika pārvietoti uz programmu.

Lielākais bērnu, kuri uzturas bērnu namos, īpatsvars ir vecumā no 7 - 15 gadiem. Tendence, ka pusaudži ir viena no lielākajām grupām, kuri tiek ievietoti bērnu namos, pēdējos 3 gados nav būtiski mainījusies. Pusaudžu vecumā bērnu namos ievietotie bērni bieži vien ir jau pārņēmuši nelabvēlīgās sociālās vides uzvedības normas – deviantu vai delikventu uzvedību, kaitīgus ieradumus. Jau piekto gadu profesionālu palīdzību pusaudžiem ar uzvedības problēmām sniedz SIA „Bērnu Oāze” Ludzas novada Lauderu pagastā un Zilupes novada Mākoņkalna pagastā, savukārt kopš 2011. gada septembra šāds pakalpojums tiek nodrošināts RBJC struktūrvienībā „Ilga”.

19. tabula. Bērnu skaits bērnu namos pa vecuma grupām 2009. - 2011. gadā

Bērnu vecums (gadi)	2009	2010	2011
2 - 4 gadi	46	42	79
5 - 6 gadi	17	15	23
7 - 15 gadi	248	182	200
16 -17 gadi	125	127	124
Virš 18 gadu vecuma	86	56	83
Kopā	522	422	509

RPBJC struktūrvienība „Imanta”

RPBKC jauniešu māja „Ezermala”

RPBJC struktūrvienība „Vita”

SOCIĀLIE PAKALPOJUMI PILNGADĪGĀM PERSONĀM

SOCIĀLĀS APRŪPES PAKALPOJUMI DZĪVESVIETĀ

Sociālās aprūpes pakalpojumus dzīvesvietā saņem personas, kuras dzīvo vienas vai ar šo personu kopā dzīvojošie ģimenes locekļi vecuma, veselības stāvokļa vai nodarbinātības dēļ nevar nodrošināt tai nepieciešamo aprūpi.

Rīgas pašvaldība sniedz šādus sociālās aprūpes pakalpojumus dzīvesvietā:

- aprūpe mājās;
- silto pusdienu piegāde mājās;
- pakalpojums „Drošības poga”;
- pavadona - asistenta pakalpojums.

2011. gadā sociālās aprūpes pakalpojumus personas dzīvesvietā kopumā saņēmušas 4678 personas. Minēto pakalpojumu nodrošināšanai, t.sk. aprūpes mājās, silto pusdienu piegādes mājās pakalpojuma, pakalpojuma „Drošības poga”, pavadona-asistenta pakalpojuma nodrošināšanai un materiālajam atbalstam aprūpes mājās nodrošināšanai, 2011. gadā kopumā izlietoti Ls 2 728 608.

Pakalpojumu saņēmēju skaits 2011. gadā (4 678) salīdzinājumā ar 2010. gadu (4 144) ir par 534 personām jeb 13% lielāks, kā arī izlietotais finansējums 2011. gadā ir par Ls 723 750 jeb 36% lielāks nekā 2010. gadā.

2011. gadā salīdzinājumā ar 2010. gadu ir pieaudzis aprūpes mājās, pakalpojuma „Silto pusdienu piegāde mājās” un pakalpojuma „Drošības poga” saņēmēju skaits.

Vienīgais sociālās aprūpes pakalpojums, kuru 2011. gadā salīdzinājumā ar 2010. gadu saņēma par 37 personām jeb 13% mazāk ir pavadona - asistenta pakalpojums. Šī tendence ir skaidrojama ar to, ka saskaņā ar Invaliditātes likumu no 2011. gada 1. janvāra personām ar I grupas redzes invaliditāti ir iespēja saņemt valsts pabalstu par asistenta izmantošanu. Līdz ar to minētā valsts pabalsta saņēmējiem 2011. gadā nebija nepieciešamības saņemt pašvaldības atbalstu pavadona - asistenta pakalpojuma nodrošināšanā.

2011. gadā salīdzinājumā ar 2010. gadu lielākais saņēmēju skaita pieaugums ir aprūpes mājās pakalpojuma izmantošanā un pabalsta aprūpes mājās pakalpojuma nodrošināšanai izmantošanā - kopā par 569 personām jeb 14%, līdz ar to konstatēts šim mērķim izlietotā finansējuma pieaugums par Ls 654 290 jeb 39%.

Tāpat vērojama tendence, ka aprūpējamo personu pašaprūpes spējas samazinās, līdz ar to aprūpes mājās pakalpojuma ietvaros personai nepieciešams nodrošināt lielāku aprūpes stundu skaitu. 2011. gadā salīdzinājumā ar 2010. gadu klientu skaits ar noteikto 1. aprūpes līmeni (līdz 4 stundām nedēļā) un ar 2. līmeni (līdz 6 stundām nedēļā) ir palielinājies par 5% (kopā par 100 personām vairāk), klientu skaits ar 3. aprūpes līmeni (līdz 12 stundām nedēļā) - pieaudzis par 374 personām jeb 24% un ar 4. aprūpes līmeni (līdz 35 stundām nedēļā) - pieaudzis par 286 personām jeb 28%. Minētās tendences var skaidrot ar pensijas vecuma personu un personu ar invaliditāti/prognozējamu invaliditāti skaita palielināšanos un iedzīvotāju veselības stāvokļa pasliktināšanos (saskaņā ar VSAA datiem Rīgā 2012. gada 1. janvārī (178 783) bija par 2 529 invaliditātes un vecuma pensijas saņēmējiem jeb 1,4% vairāk nekā 2011. gada 1. janvārī (176 254)).

20. tabula. Sociālās aprūpes pakalpojumu dzīvesvietā saņēmēju skaits un izlietotie finanšu līdzekļi no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta

	2009	2010	2011
Personu skaits	3941	4144	4678
Izlietotie finanšu līdzekļi Ls	2 484 657*	2 004 858	2 728 608

*2009. gada decembrī veikts avansa maksājums par 2010. gada janvārī sniegtajiem pakalpojumiem

Aprūpe mājās

Aprūpe mājās nodrošina personas pamatvajadzību apmierināšanu, palīdzību mājas darbu veikšanā un personiskajā aprūpē personām, kurām ir objektīvas grūtības aprūpēt sevi vecuma vai funkcionālo traucējumu dēļ.

Aprūpes mājās nepieciešamības izvērtēšanu veic Rīgas Sociālā dienesta sociālā darba speciālists, aizpildot personas vajadzību pēc sociālajiem pakalpojumiem novērtēšanas karti, kurā tiek noteikts personai nepieciešamās aprūpes līmenis atbilstoši personas pašaprūpes spējām un aktivitātēm, kuras tā nevar veikt pati.

Aprūpes mājās pakalpojuma apjoms tiek iedalīts četros aprūpes līmeņos (skat. 21. tabulu).

21. tabula. Aprūpes mājās pakalpojuma apjoms

Aprūpes līmenis	Sniegtā pakalpojuma ilgums nedēļā
I	Aprūpe nepieciešama līdz 4 stundām nedēļā
II	Aprūpe nepieciešama līdz 6 stundām nedēļā
III	Aprūpe nepieciešama līdz 12 stundām nedēļā
IV	Aprūpe nepieciešama līdz 35 stundām nedēļā

2011. gadā Rīgas pašvaldība aprūpes mājās pakalpojumu nodrošināja 3175 personām, pārējos pakalpojumu no 5 līgumorganizācijām - SIA "Aprūpes birojs", SIA "Mājas aprūpe", biedrības "Latvijas Sarkanais Krusts", biedrības "Latvijas Samariešu apvienība", biedrības "Svētā Jāņa palīdzība" par kopējo summu Ls 1 978 423.

Materiālais atbalsts aprūpes nodrošināšanai mājās

Rīgas pašvaldība paredz arī alternatīvu aprūpes mājās pakalpojumu nodrošināšanas veidu, kad aprūpi mājās veic klienta izvēlēta privātpersona, un pašvaldība sniedz materiālu atbalstu aprūpējamajai personai aprūpes mājās pakalpojuma nodrošināšanai (ja atsevišķi dzīvojoša pensijas saņēmēja ienākumi nepārsniedz Ls 165 mēnesī). 2011. gadā materiālo atbalstu aprūpes nodrošināšanai mājās saņēma 1343 personas par kopējo summu Ls 344 580.

Salīdzinot aprūpes mājās pakalpojuma un materiāla atbalsta aprūpes mājās pakalpojuma nodrošināšanai saņēmēju skaitu, var konstatēt, ka ir saglabājusies iepriekšējo gadu tendence, t.i., ievērojami vairāk aprūpējamās personas izvēlas saņemt aprūpes mājās pakalpojumu (70%) nevis materiālu atbalstu ģimenes locekļiem šāda pakalpojuma nodrošināšanai (30%).

22. tabula. Pakalpojums „Aprūpe mājās”

	2009	2010	2011
Pakalpojums „Aprūpe mājās”	2792	2756	3175
Izlietotie finanšu līdzekļi, Ls	1 934 618	1 420 123	1 978 423
Materiālais atbalsts aprūpes mājās pakalpojuma nodrošināšanai	1149	1193	1343
Izlietotie finanšu līdzekļi, Ls	218 435	248 590	344 580
Kopā*	3942	3949	4518
Izlietotie finanšu līdzekļi, Ls	2 153 053**	1 668 713	2 323 003

* Aprūpes mājās un materiālā atbalsta aprūpes mājās pakalpojuma nodrošināšanai saņēmējiem var būt mainījies finansējuma saņemšanas veids, tādēļ personas, kuras ir uzskaitītas abās grupās, kopējā statistikā ir skaitītas vienu reizi.

** 2009. gada decembrī veikts avansa maksājums par 2010. gada janvārī sniegto aprūpes mājās pakalpojumu.

Pakalpojums „Drošības poga”

Pakalpojums „Drošības poga” nodrošina nepārtrauktas saziņas iespējas, informatīvu atbalstu un palīdzību 24 stundas diennaktī personām, kurām vecuma vai funkcionālo traucējumu dēļ pastāv risks nonākt bezpalīdzības stāvoklī.

2011.gadā pakalpojumu „Drošības poga” Rīgas pašvaldības iedzīvotājiem nodrošināja biedrības „Latvijas Samariešu apvienība” Mājas neatliekamā izsaukuma dienests, un pakalpojums „drošības poga” piešķirts 311 personām par kopējo summu Ls 31 467.

23. tabula. Pakalpojuma „Drošības poga” saņēmēji

	2009	2010	2011
Pakalpojuma saņēmēju skaits	204	227	311
Izlietotie finanšu līdzekļi, Ls	25 462	22 264	31 467

Pakalpojums „Silto pusdienu piegāde mājās”

Silto pusdienu piegādi mājās nodrošina personām, kuras fiziska vai garīga rakstura traucējumu dēļ pašas nevar sagatavot siltu ēdienu, kā arī tām personām, kuras sadzīves apstākļu dēļ to nevar pagatavot.

2011. gadā pakalpojumu „Silto pusdienu piegāde mājās” 1084 Rīgas pašvaldības personām nodrošināja SIA „Aleks un V” par kopējo summu Ls 366 718.

24. tabula. Pakalpojuma „Silto pusdienu piegāde mājās” saņēmēji

	2009	2010	2011
Pakalpojuma saņēmēju skaits	849	957	1084
Izlietotie finanšu līdzekļi, Ls	290 364	304 115	366 718

Pavadoņa-asistenta pakalpojums

Pavadoņa-asistenta pakalpojums nodrošina fizisku un informatīvu atbalstu personām, kurām fiziska vai garīga rakstura traucējumu dēļ ir apgrūtināta pārvietošanās ārpus mājokļa, apmeklējot valsts vai pašvaldības iestādes un organizācijas sadzīves jautājumu risināšanai.

2011. gadā pavadoņa-asistenta pakalpojums piešķirts 162 personām par kopējo summu Ls 7420. Pakalpojumu nodrošināja biedrība „Svētā Jāņa palīdzība”.

25. tabula. Pavadoņa-asistenta pakalpojuma saņēmēji

	2009	2010	2011
Pakalpojuma saņēmēju skaits	237	199	162
Izlietotie finanšu līdzekļi, Ls	15 778	9766	7420

Dienas centri pilngadīgām personām

Dienas centri (turpmāk – DC) ir pakalpojums, kas rada iespēju personai attīstīt sociālās prasmes, izglīties un saturīgi pavadīt brīvo laiku. DC palīdz cilvēkiem veidot sociālos kontaktus, gūt atbalstu, mudina iesaistīties dažādās individuālās, grupas un kopienas aktivitātēs. Klienti lielā

mērā ir paši aicināti veidot DC aktivitāšu saturu, piedalās to organizēšanā un apzina citus, kam ir nepieciešams sociāls atbalsts. Iespēja piedalīties DC aktivitātēs ir jebkurai pilngadīgai personai, bet īpaši aicināti ir tuvākajā kopienā dzīvojošie iedzīvotāji (t.sk. personas, kuras sasniegušas pensijas vecumu, personas ar invaliditāti, personas, kuras nav nodarbinātas, kā arī citas pilngadīgas personas).

DC darbojas pēc brīvā apmeklējuma principa. Šo centru apmeklēšanai klientam nav nepieciešams RSD nosūtījums.

2011. gadā Rīgā darbojās 9 DC, t.sk. 7 RSD struktūrvienības, 2 – līgumorganizāciju iestādes. 2011. gadā darbu uzsācis jauns RSD DC „Kastanis”, Lomonosova ielā 1/19, Rīgā.

2011. gadā DC pakalpojumus pilngadīgām personām sniedza:

- Rīgas Sociālā dienesta DC „Ķengarags”;
- Rīgas Sociālā dienesta DC „Ābeļzars”;
- Rīgas Sociālā dienesta DC „Kamene”;
- Rīgas Sociālā dienesta DC „Ābeļzieds”;
- Rīgas Sociālā dienesta DC „Rīdzene”;
- Rīgas Sociālā dienesta DC „Vecmīlgrāvis”;
- Rīgas Sociālā dienesta DC „Kastanis”;
- Latvijas Neredzīgo biedrības „Strazdumuižas Dienas centrs”;
- Biedrības „Latvijas Sieviešu invalīdu asociācijas „Aspazija” DC „Aspazija”.

2011. gadā DC pakalpojumu saņēma 2082 personas. DC pakalpojumam no pašvaldības budžeta izlietotais finansējums 2011. gadā bija Ls 122 579.

2011. gadā DC ieviesta jauna klientu uzskaites sistēma, kas nodrošina precīzāku klientu uzskaiti un reģistrāciju. Tāpat klientiem nodrošināts plašāks pakalpojumu piedāvājums, veiksmīgi tiek organizēta sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām papildus resursu piesaistīšanai, kā arī projektu sagatavošanai brīvā laikā pavadīšanas jomā. Tādējādi 2011.gadā salīdzinājumā ar 2010. gadu DC apmeklējumu skaits ir pieaudzis par 12%.

26. tabula. Dienas centri

	2009	2010	2011
Dienas centru skaits	11	8*	9
Klientu skaits	2 243	2 201	2 082
Izlietotie finanšu līdzekļi, Ls	112 143	136 141	122 579

*2009. gada nogalē tika apvienoti 3 RSD DC, kā arī 2010 .gadā DC pakalpojums pirktis no 2 nevis 3 NVO

Pieaugot darbspējīgo nestrādājošo klientu skaitam RSD, vairākos DC tiek veidotas **atbalsta grupas bezdarbniekiem**, turklāt šiem cilvēkiem ir iespēja saņemt citus DC piedāvātos pakalpojumus. Atbalsta grupas bezdarbniekiem tiek organizētas ar mērķi atbalstīt bezdarbniekus, motivēt apgūt jaunas prasmes, piedalīties nodarbinātību veicinošos pasākumos un iekļauties darba tirgū, kā arī palīdzēt risināt dažādas sadzīves situācijas (vairāk informācijas skat. sadaļā Nodarbinātības jautājumu koordinācija).

Dienas aprūpes centri personām ar demenci

Dienas aprūpes centri personām ar demenci (turpmāk - DAC) ir pakalpojums, kas dienas laikā nodrošina sociālo aprūpi. DAC mērķis ir iespēju robežās uzturēt un attīstīt klientu sociālās prasmes un nodrošināt saturīgu brīvā laika pavadīšanu, bet vienlaicīgi atslogot arī klientu piederīgos no aprūpes pienākumu veikšanas, radot iespēju pilnvērtīgi atgriezties darba tirgū. DAC pakalpojuma saņemšanai klientam nepieciešams RSD izsniegts nosūtījums.

2011. gadā Rīgā darbojās 3 DAC (kopā 60 vietas), no kuriem 1 – DAC „Ozolaine” (20 vietas) – ir RSD struktūrvienība, 2 – SIA „Bērnu oāze” DAC „Oāze” (20 vietas) un biedrības „Dzintarkrasta serviss” DAC „Liepa” (20 vietas) – līgumorganizāciju DAC.

2011. gadā DAC pakalpojumu saņēma 94 personas, kas salīdzinājumā ar 2010. gadu ir par 6% vairāk. DAC pakalpojumam no pašvaldības budžeta izlietotais finansējums 2011. gadā bija Ls 121 219.

27. tabula. Dienas aprūpes centri personām ar demenci

	2009	2010	2011
Dienas aprūpes centru personām ar demenci skaits	3	3	3
Klientu skaits	105	88	94
Izlietotie finanšu līdzekļi Ls	173 433	116 704	121 219

Šobrīd secināms, ka pieaug pieprasījums pēc DC/DAC pilngadīgām personām pakalpojumiem un ar esošajiem resursiem DAC pakalpojumu lielākam klientu skaitam nav iespējams nodrošināt. Tāpat arī, lai nodrošinātu DC/DAC pieejamību pēc iespējas tuvāk pakalpojumu saņēmēju dzīvesvietai, ir nepieciešams izveidot DC Rīgas Zemgales priekšpilsētā, bet DAC personām ar demenci Rīgas Latgales un Vidzemes priekšpilsētās.

Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi personām ar garīga rakstura traucējumiem

Dienas aprūpes centri personām ar garīga rakstura traucējumiem (turpmāk – DAC) nodrošina uzturēšanos DAC pilnu darba dienu, ēdināšanu, kā arī organizē izglītojošas, sociālo prasmju un darba iemaņu apguves nodarbības.

DAC pakalpojuma ietvaros tiek organizētās nodarbības (rokdarbi, radošās darbnīcas, konditoreja, klūgu pīšana, mūzika, dzīves mācība u.c.), brīvā laika aktivitātes (ekskursijas, izstāžu un koncertu apmeklēšana u.c.). Tāpat arī DAC speciālisti sniedz konsultācijas klientu ģimenēm par pedagogijas, sociālajiem un tiesiskajiem jautājumiem, organizē atbalsta un izglītojošās grupas tuviniekiem un atbalsta personām.

Rīgā ir 9 DAC (247 vietas), 7 no tiem personām ar garīgās attīstības traucējumiem (202 vietas), 2 – personām ar garīgās veselības traucējumiem (45 vietas). Rīgas pilsētas pašvaldība minētos pakalpojumus pērk no 5 līgumorganizācijām (biedrības Rīgas pilsētas „Rūpju bērns”, nodibinājuma „Fonds KOPĀ”, SIA „Sociālās rehabilitācijas un aprūpes centrs „Saule””, biedrības „atbalsta grupa personām ar garīgās veselības traucējumiem un to piederīgajiem „Gaismas stars””, biedrības „Svētā Jāņa palīdzība”). DAC pakalpojuma saņēmēju skaits 2011. gadā bija 307. DAC vietas 2011. gadā bija aizpildītas. Ņemot vērā pieprasījumu pēc DAC pakalpojuma, pašvaldība 2011. gadā finansēja par 2 vietām vairāk nekā 2010. gadā. DAC pakalpojumam no pašvaldības budžeta izlietotais finansējums 2011. gadā bija Ls 537 928.

SIA „Sociālās rehabilitācijas un aprūpes centrs „Saule””

28. tabula. Personu skaits, kuras saņēmušas DAC pakalpojumu, un DAC pakalpojumam no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta izlietotais finansējums

DAC nosaukums	Vietu skaits 2011. gadā	Personu skaits, kuras saņēmušas pakalpojumu		
		2009	2010	2011
DAC „Cerību ligzda”	35	41	47	40
DAC „Cerību māja”	26	39	36	37
DAC „Cerību sala”	12	19	19	17
DAC „Cerību tilts”	24	31	28	28
DAC „Mēness māja”	14	15	18	16
DAC „Saule” un DAC „Saule „Ezera filiāle””	76	89	95	89
DAC „Kopā”	15*	16	16	17
DAC „Gaismas stars”	25	44	47	36
DAC „Saulesvece”	20	33	33	27
Kopā	247*	327	339	307
Izlietotie finanšu līdzekļi Ls	-	612 106	521 283	537 928

** Tā kā 2011. gada 10 mēnešos izveidojās ietaupījums Ls 1324 apmērā un pieprasījums pēc nodibinājuma „Fonds „Kopā”” DAC personām ar garīga rakstura traucējumiem „Kopā” pakalpojuma bija lielāks nekā finansētais vietu skaits, tad 2011.gada novembrī un decembrī minētajā DAC tika finansētas papildu 2 vietas (noslēgta vienošanās pie līguma).

Specializētās darbnīcas

Specializētās darbnīcas nodrošina speciālistu atbalsts personām ar garīga rakstura traucējumiem darba prasmju un iemaņu attīstīšanai.

2011. gadā Rīgas pilsētas pašvaldībā tika nodrošinātas 3 veidu specializētās darbnīcas:

- galdniecības;
- šūšanas;
- veļas mazgāšanas.

Specializēto darbnīcu pakalpojums ietver pakalpojuma saņēmēju uzraudzību, ēdināšanu, sociālā darbinieka konsultācijas, darba prasmju un iemaņu attīstīšanu, ko nodrošina speciālisti.

Rīgas pilsētas pašvaldība specializēto darbnīcu pakalpojumu pērk no 2 līgumorganizācijām (kopā 28 vietas):

- Biedrības „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns”” specializētajā galdniecības darbnīcā „Skaida” ir nodrošinātas 8 vietas;
- Nodibinājuma „Fonds KOPĀ” specializētajā šūšanas un veļas mazgāšanas darbnīcā ir nodrošinātas 20 vietas.

2011. gadā specializēto darbnīcu pakalpojumu ir saņēmušas 33 personas, t.sk. 11 personas - galdniecības darbnīcā un 22 persona – šūšanas un veļas mazgāšanas darbnīcās. Specializēto darbnīcu pakalpojumam no pašvaldības budžeta izlietotais finansējums 2011.gadā bija Ls 66 860 (skat. 29.tabulu) .

Fonds „Kopā” specializētās darbnīcas klientiem ar garīgā rakstura traucējumiem

29. tabula. Personu skaits, kuras saņēmušas pakalpojumu, un pakalpojumam izlietotais Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta finansējums

Specializētās darbnīcas nosaukums	Personu skaits, kuras saņēmušas pakalpojumu		
	2009	2010	2011
Specializētās darbnīcas „Skaida” pakalpojums – galdniecības prasmju un iemaņu attīstīšana	13	13	11
Specializētās darbnīcas pakalpojums – šūšanas un veļas mazgāšanas prasmju un iemaņu attīstīšana	21	21	22
Pakalpojuma saņēmēju skaits	34	34	33
Izlietotie finanšu līdzekļi Ls Specializētās darbnīcas pakalpojums – šūšanas un veļas mazgāšanas prasmju un iemaņu attīstīšana	65 065 (ar avansa maksājumu 2008. g. decembrī pakalpojuma sniegšanai 2009. gada janvārī Ls 6275)	67 549	66 860

Grupu mājas (dzīvokļi)

Grupu māja (dzīvoklis) — ir pastāvīgās uzturēšanās mītne, kurā personas ar garīga rakstura traucējumiem zinošu profesionāļu vadībā attīsta savas patstāvīgās dzīves iemaņas. Grupu dzīvoklī nodrošina mājokli un atbalstu sociālo problēmu risināšanā personām ar garīga rakstura traucējumiem, kurām ir objektīvas grūtības dzīvot patstāvīgi, bet nav nepieciešama atrašanās ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā.

Galvenais grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojuma darbības mērķis ir veicināt klienta sociālo prasmju attīstīšanu līdz līmenim, lai persona varētu uzsākt patstāvīgu dzīvi ārpus grupu mājas (dzīvokļa). Grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumu saņem arī tādas personas ar garīga rakstura traucējumiem, kurām psihosociāla palīdzība un aprūpe būs nepieciešama pastāvīgi (tomēr ne tik lielā apmērā kā ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā), tādēļ šīm personām grupu mājā (dzīvoklī) tiek nodrošināta pastāvīga dzīvesvieta.

Grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojuma sniedzēju speciālistu galvenie uzdevumi darbā ar klientiem:

- sniegt atbalstu un padomu;
- mācīt konkrētas sociālās prasmes;
- apkopot informāciju par klientu;
- sekmēt nodarbinātību un patstāvību orientēties savā sociālajā apkārtnē;
- palīdzēt plānot finanses, brīvo laiku;
- nepieciešamības gadījumā sniegt atbalstu pašaprūpē.

Vairākumā gadījumu pārceļšanās uz grupu māju (dzīvokli) palīdz klientam kļūt patstāvīgākam, stimulē vēlmi dzīvot pilnvērtīgi, attīsta spēju uzņemties atbildību par saviem lēmumiem un rīcību. Tomēr arī grupu mājā (dzīvoklī) nereti ir problēmas, kuras saistītas ar klienta nevēlēšanos sadarboties ar speciālistiem, kā arī klientu atkarības problēmas.

2011. gada Rīgas pilsētas pašvaldības iedzīvotāji grupu mājās (dzīvokļa) pakalpojumu varēja saņemt 7 grupu mājās (dzīvokļos) personām ar garīga rakstura traucējumiem ar kopējo vietu skaitu

101 - piecās grupu mājās (dzīvokļos) Rīgā (87 vietas), divās - ārpus Rīgas lauku vidē (14 vietas). Grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumu pašvaldība pērk no 5 līgumorganizācijām (Biedrības „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns””, nodibinājuma „Fonds KOPĀ”, SIA „Bērnu oāze”, biedrības „Latvijas Samariešu apvienība”, Camphill nodibinājuma „Rožkalni”).

2011. gadā grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumu saņēma 108 personas ar garīga rakstura traucējumiem. Grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumam izlietotais pašvaldības budžeta finansējums 2011. gadā bija Ls 175 802.

30. tabula. Personu skaits, kuras saņēmušas grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumu, un pakalpojumam izlietotais Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta finansējums

Grupu mājas (dzīvokļa) nosaukums	Vietu skaits 2011. gadā	Personu skaits, kuras saņēmušas pakalpojumu		
		2009	2010	2011
Rīgas pilsētas teritorijā				
Grupu māja (dzīvoklis) Slimnīcas ielā 2	24	25	24	25
Grupu māja (dzīvoklis) „Šūpoles” Platā ielā 9	13	13	14	15
Grupu māja (dzīvoklis) „Mēness māja” Putnu ielā 6	14	14	16	14
Grupu māja (dzīvoklis) Biešu ielā 6	12	15	16	14
Grupu māja (dzīvoklis) Maskavas ielā 221	24	23	27	24
Ārpus Rīgas				
Grupu māja (dzīvoklis) „Rožkalni” Rencēnu pagastā, Burtnieku novadā	2	4	2	2
Grupu māja (dzīvoklis) „Oāze” Lauderu pagastā, Zilupes novadā	12	13	12	14
Kopā	101	107	111	108
Izlietotie finanšu līdzekļi Ls		143 986⁹	159 549	175 802

Salīdzinājumā ar 2010. gadu kopumā būtiski nav mainījies iepriekš minēto pakalpojumu personām ar garīga rakstura traucējumiem pašvaldības finansēto vietu un pakalpojumu saņēmēju skaits. Tomēr, ņemot vērā tendenci pieprasījumam pēc DAC pakalpojuma pieaugt, pašvaldībai būtu nepieciešams finansēt lielāku DAC pakalpojuma vietu skaitu.

Tāpat 2011. gadā aktualizējās pieprasījums pēc sociālā pakalpojuma „Atelpas brīdis” pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem (pakalpojums ietver personas ar garīga rakstura traucējumiem īslaicīgu sociālo aprūpi institūcijā, t.sk. uzraudzību, saturīgu brīvā laika pavadīšanu, speciālistu konsultācijas, vienlaicīgi uz noteiktu laiku atslogojot ģimenes locekļus no aprūpes un uzraudzības pienākumu veikšanas). Ņemot vērā pieprasījumu, pakalpojumu „Atelpas brīdis” 2012. gadā plānots nodrošināt ar pašvaldības finansiālu atbalstu.

Citi sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām ar invaliditāti

Personas ar invaliditāti ir viena no sociāli mazaizsargātākajām iedzīvotāju grupām, kuras dalībniekiem piedalīšanās dažādos sabiedrības procesos ne vienmēr ir iespējama. Būtiski ir censties novērst šķēršļus, kas rodas personām ar invaliditāti, rast viņām iespēju būt neatkarīgām un mazināt nepieciešamību pēc palīdzības pašaprūpē. Pēdējos gados Rīgas pašvaldība ir centusies apzināt un

⁹ Ar avansa maksājumu 2008. g. decembrī pakalpojuma sniegšanai 2009. gada janvārī Ls 9186

izprast cilvēku ar invaliditāti vajadzības un problēmas. Iespēju robežās tās tiek risinātas, attīstot personām ar invaliditāti nepieciešamos pakalpojumus, piemēram, tiek sniegti aprūpes pakalpojumi mājās, pašvaldības finansēti transporta pakalpojumi, tiek ierīkoti speciāli pielāgoti dzīvokļi sociālajās dzīvojamās mājās, kā arī risināts vides pieejamības jautājums personas dzīvesvietā.

Transporta pakalpojumu apmaksā personām, kurām ir apgrūtināta pārvietošanās

Sociālās integrēšanās iespēju veicināšanai Rīgas pilsētas pašvaldība personām ar invaliditāti, kurām ir apgrūtināta pārvietošanās un kuras nevar pārvietoties ar sabiedrisko transportu, papildus valsts pabalstam transporta izdevumu kompensēšanai piešķir līdzekļus transporta pakalpojumu apmaksai (turpmāk - transporta pakalpojumu apmaksā).

Ņemot vērā personu ar invaliditāti vajadzības, tiek nodrošināta iespēja saņemt apmaksu par dažādiem transporta pakalpojumiem:

- specializētais autotransports (mikroautobuss) - Ls 200 gadā;
- vieglais taksometrs - Ls 200 gadā;
- apmaksā degvielas iegādei personiskajam autotransportam - Ls 200 gadā;
- transporta pakalpojums hroniskas nieru mazspējas slimniekiem, kuriem nepieciešama hemodialīze – līdz Ls 50 mēnesī;
- papildu transporta pakalpojumu apmaksā personām, kuras ir sociāli aktīvas (mācās vai strādā) – Ls 15 mēnesī;
- papildu transporta pakalpojumu apmaksā personām, kuras apmeklē institūcijas sociālās aprūpes, sociālās, profesionālās, medicīniskās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanai – līdz Ls 50 gadā.

Transporta pakalpojumu apmaksā 2011. gadā saņēma 3 930 personas un šim mērķim tika izlietoti Ls 630 802 no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta. Salīdzinājumā ar 2010. gadu transporta pakalpojumu maksas saņēmēju skaits palielinājies par 726 personām jeb 23%, savukārt izlietotais finansējums palielinājies par Ls 131 729 jeb 26% .

2011. gadā transporta pakalpojuma apmaksā piešķirta par 26% vairāk personām (3 930) nekā plānots 2011. gadā (3 113). Šo tendenci var skaidrot ar invaliditātes un vecuma¹⁰ pensiju saņēmēju skaita palielinājumu Rīgā (saskaņā ar VSAA datiem Rīgā 2012. gada 1.janvārī (178 783) bija par 2 529 invaliditātes un vecuma pensijas saņēmējiem jeb par 1,4% vairāk nekā 2011. gada 1. janvārī (176 254)).

Ņemot vērā to, ka Veselības un darbības ekspertīzes ārstu valsts komisijas atzinums par medicīnisko indikāciju noteikšanu speciāli pielāgota vieglā automobiļa iegādei un valsts sociālā pabalsta transporta izdevumu kompensēšanai invalīdiem, kuriem ir apgrūtināta pārvietošanās, saņemšanai (uz kura pamata tiek piešķirta apmaksā transporta pakalpojumiem Rīgā), tiek izsniegts īpaši smagas invaliditātes gadījumos, jāsecina, ka Rīgā palielinās personu skaits ar smagu invaliditāti.

31. tabula. Transporta pakalpojumu apmaksā saņēmušo personu skaits un šim mērķim izlietotais Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta finansējums

Gads	Transporta pakalpojumu apmaksā saņēmušo personu skaits	Finansējums Ls
2009	2712	502 759
2010	3204	499 073
2011	3930	630 802

Salīdzinot pēdējo gadu datus, var secināt, ka personas ar invaliditāti Rīgas pilsētas pašvaldībā kļūst aizvien aktīvākas. 2009.gadā papildu transporta pakalpojumu apmaksā transporta pakalpojumiem mācību iestādes, darba vietas un citu institūciju apmeklēšanai saņēma 350 personas, bet 2010. gadā – 414 personas, savukārt 2011. gadā jau 500 personas (skat. 32. tabulu).

¹⁰ Daļa pensijas vecuma personu, kurām piešķirta invaliditāte, saņem nevis invaliditātes, bet vecuma pensiju.

32. tabula. Papildu transporta pakalpojumu apmaksu saņēmēju personas

Gads	Mācību iestāžu apmeklēšanai – Ls 15/ mēnesī	Darba vietas apmeklēšanai - Ls 15/ mēnesī	Citu institūciju apmeklēšanai - līdz Ls 50 / gadā	Kopā
2009	152	68	130	350
2010	97	107	210	414
2011	118	126	256	500

2011. gadā no visiem transporta pakalpojumu apmaksas saņēmējiem (3930) 57% izmantoja speciālā autotransporta pakalpojumus, 31% - taksometra pakalpojumus, bet 14 % degvielas apmaksu personīgajam autotransportam.

33. tabula. Transporta pakalpojumu apmaksas saņēmēju personu skaita sadalījums pa transporta pakalpojumu veidiem

Gads	Speciālā autotransporta (mikroautobusa) pakalpojums	Taksometra pakalpojums	Degvielas apmaksas	Transporta pakalpojums hroniskas nieru mazspējas slimniekiem, kuri saņem hemodialīzi*	Vienreizējie braucieni*
2009	1324	1067	390	24	655
2010	1808	1074	387	19	839
2011	2252	1227	534	24	1205

*pakalpojumu saņēmēji izmanto tabulas pirmajās trijās ailēs minētos transporta pakalpojumu veidus

2011. gadā no visiem transporta pakalpojumu apmaksas saņēmējiem (3930) 17% ikdienā izmanto riteņkrēsli (skat. 34.tabulu).

34. tabula. Transporta pakalpojumu apmaksas lietotāju, kuri pārvietojas riteņkrēslā, skaits

Gads	Personu skaits
2009	672
2010	724
2011	677

Vides pieejamība

Pēdējos gados ir pamanāmas daudzas pārmaiņas apkārtējā vidē. Tomēr cilvēkiem ar invaliditāti joprojām eksistē šķēršļi nepielāgotas vides dēļ. Lai palīdzētu risināt šo problēmu, kas ikdienā skar cilvēkus ar kustību traucējumiem, Rīgas dome jau 9 gadus piešķir finansējumu pacēlāju ierīkošanai dzīvojamās mājās, kurās dzīvo personas ar kustību traucējumiem, kā arī personām ar invaliditāti, kuras pārvietojas riteņkrēslos, 5 gadus ir iespēja saņemt pabalstu mājokļa pielāgošanai.

Pacēlāju ierīkošana dzīvojamās mājās

Pacēlāju ierīkošanas darbus koordinē Labklājības departaments sadarbībā ar Rīgas Sociālajā dienestā strādājošajiem ergoterapeitiem un sociālajiem darbiniekiem. Izvērtējot klientu individuālās funkcionālās vajadzības, kā arī ievērojot konkrētā projekta tehnisko sarežģītību, tiek meklēts optimālākais risinājums katrai personai individuāli. Arī situācijās, kad pacēlāju ierīkot šķiet tehniski neiespējami, tiek meklēti alternatīvi risinājumi, piemēram, mobilie pacēlāji.

2011. gadā par pašvaldības līdzekļiem uzstādīti 11 pacēlāji par kopējo summu Ls 32 477 (skat. 35. tabulu).

35. tabula. Ierīkoto pacēlāju skaits un šim mērķim izlietotais Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta finansējums

Gads	Ierīkoto pacēlāju skaits	Izlietotie līdzekļi, Ls
2009	29 (no tiem 14 mobilie pacēlāji)	70 322
2010*	8	-
2011	11	32 477

*esošie pacēlāji pārvietoti no vienas adreses uz citu.

Pabalsts mājokļa pielāgošanai

Būtisks Rīgas pilsētas pašvaldības atbalsts neatkarīgas dzīves nodrošināšanā un dzīves kvalitātes uzlabošanā personām, kuras pārvietojas ritenkrēslā, ir pabalsta mājokļa pielāgošanai piešķiršana. 2011.gadā minētais pabalsts piešķirts 33 personām, par kopējo summu Ls 43 500 (skat. 36.tabulu).

Maksimālā iespējamā summa viena mājokļa pielāgošanai ir Ls 1 500, bet tā kā vidēji vienai personai tika izlietota mazāka summa (vidēji Ls 1 317), 2011. gadā bija iespējams piešķirt pabalstu mājokļa pielāgošanai par 4 personām vairāk nekā sākotnēji plānots.

Būtiska atšķirība izlietotajā summā starp šo un iepriekšējo gadu veidojas tādēļ, ka 2010.gada pirmajā ceturksnī 6 personām, kuras Rīgas Sociālajā dienestā bija iesniegušas iesniegumus 2009. gada nogalē, pabalsta apmērs bija Ls 3 000 (saskaņā ar saistošajos noteikumos noteikto) nevis Ls 1 500 kā 2011.gadā.

36. tabula. Personu skaits, kuras saņēmušas pabalstu mājokļa pielāgošanai un šim mērķim izlietotais Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta finansējums

Gads	Personu skaits, kurām pielāgoti mājokļi	Izlietotie līdzekļi, Ls
2009	76	197 710
2010	48	78 927
2011	33	43 500

Sociālais darbs ārstniecības iestādēs

Sociālā darba ārstniecības iestādēs mērķis - sniegt sociālo darbinieku atbalstu ārstniecības iestādēs esošām personām, lai nodrošinātu sociālās aprūpes nepārtrauktību, izrakstoties no ārstniecības iestādes, kā arī palīdzību citu sociālo problēmu risināšanā.

Rīgas Sociālā dienesta pakļautībā 2011. gadā strādāja 15 sociālie darbinieki darbam ar klientiem 8 Rīgas ārstniecības iestādēs (skat.37.tabulu).

Rīgas pašvaldība 2011. gadā sociālā darba pakalpojumu nodrošināja (apmaksāts(-i) sociālais(-ie) darbinieks(-i) ārstniecības iestādē) šādās ārstniecības iestādēs Rīgas pilsētā:

- RP SIA „Rīgas 1. slimnīca” (3 sociālie darbinieki);
- RP SIA „Rīgas 2. slimnīca” (1 sociālais darbinieks);
- RP SIA „Rīgas Dzemdību nams”(1 sociālais darbinieks);
- VSIA „Bērnu klīniskā universitātes slimnīca” (4 sociālie darbinieki);
- VSIA „Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca” (1 sociālais darbinieks);
- VSIA „Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīca” (1 sociālais darbinieks);
- VSIA „Rīgas Psihiatrijas un narkoloģijas centrs” (1 sociālais darbinieks);
- VSIA „Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca” Klīnika „Latvijas Onkoloģijas centrs” (1 sociālais darbinieks) un Klīnika „Gaižezers” (2 sociālie darbinieki).

2011. gadā sociālā darba pakalpojumu ārstniecības iestādēs saņēma 7132 klienti. Salīdzinot ar 2010. gadu sociālā darba pakalpojumu saņēmušo klientu skaits ārstniecības iestādēs 2011. gadā ir palielinājies par 9%, bet ārstniecības iestāžu sociālo darbinieku sniegto konsultāciju skaits palielinājies par 22%.

Ārstniecības iestāžu sociālie darbinieki galvenokārt konsultējuši ārstniecības iestāžu klientus, kuriem nepieciešama palīdzība psihosociālu problēmu risināšanā, kā arī iesaistījušies jautājumu risināšanā, kas saistīti ar sociālās palīdzības nodrošināšanu un sociālās aprūpes (īslaicīgas un ilgstošas) organizēšanu institūcijās, t.sk. risināti jautājumi par transporta pakalpojumu organizēšanu, personu apliecinošu dokumentu formēšanu, aprūpes mājās organizēšanu u.c.

37. tabula. Sociālie pakalpojumi ārstniecības iestādēs

	2009	2010	2011
Ārstniecības iestāžu skaits	9	8	8
Sociālo darbinieku skaits	15	15	15
Sociālo pakalpojumu saņēmēju skaits	7015	6527	7132
Konsultāciju skaits	18 792	20 081	25 747

Pacēlājs Valdeķu ielā 68 k.2

ĪSLAICĪGĀ SOCIĀLĀ APRŪPE ĀRSTNIECĪBAS IESTĀDĒ

Īslaicīga sociālā aprūpe ārstniecības iestādē (turpmāk – sociālās gultas) nodrošina diennakts sociālo aprūpi un veselības aprūpi minimālā apjomā pilngadīgām personām, kurām nepieciešamais pakalpojuma apjoms pārsniedz aprūpei mājās vai dienas aprūpes, sociālās rehabilitācijas institūcijā noteikto apjomu, pēcoperācijas periodā, atveseļošanās periodā vai līdz pakalpojuma saņemšanai ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā.

No Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta apmaksāts sociālo gultu pakalpojums tiek sniegts trūcīgām un maznodrošinātām personām, t.sk. personām bez noteiktas dzīvesvietas, kuru pēdējā reģistrētā/deklarētā pamatdzīvesvieta ir Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā, un personām, kuras ir nonākušas ārkārtas situācijā veselībai bīstama stāvokļa dēļ.

Pakalpojumu kopš 2010.gada sniedz Rīgas PSIA „Rīgas 1. slimnīca”.

2011.gadā pašvaldība finansēja līdz 60 sociālo gultu vietām dienā. Sociālo gultu pakalpojumu 2011. gadā saņēma 711 personas un pakalpojumam izlietotais pašvaldības budžeta finansējums 2011. gadā bija Ls 223 109.

38. tabula. Sociālo gultu pakalpojumu saņēmušās personas un izlietotie finanšu līdzekļi

Gads	Personu skaits	Vidējais uzturēšanās ilgums (dienas)	Mirstība	Nosūtīti uz ilgstošās sociālās aprūpes un rehabilitācijas institūcijām (pansionātiem)	Līdzekļi (Ls)
2009	1132	22.9	25,6 %	168	272 416
2010	821	24,71	33 %	175	225 152.4
2011	711	28.2	30.5%	203	223 109.1

Tāpat kā iepriekšējos gados arī 2011. gadā no kopējā sociālo gultu pakalpojuma saņēmēju skaita sieviešu bija vairāk nekā vīriešu (449 sievietes un 262 vīrieši).

Sociālajās gultās vidēji 80% gadījumu klienti nokļūst no Rīgas pilsētā izvietoto slimnīcu specializētajām gultām, kurās pacientam ir sniegta neatliekamā medicīniskā palīdzība un kurās vairs nav nepieciešama intensīva ārstēšana. Pārējos gadījumos klientus uz sociālajām gultām nosūta ģimenes ārsti, Rīgas Sociālā dienesta vai patversmju darbinieki. Vidēji 30-40% gadījumos, bet gada aukstajā periodā pat līdz 60% un vairāk sociālajās gultās tiek izvietoti bezpajumtnieki aukstajā gadalaikā gūto saslimšanu seku un apsaldējumu dēļ, kas reizēm prasa ekstremitāšu amputāciju un ilgstošu rehabilitāciju.

ILGSTOŠAS SOCIĀLĀS APRŪPES UN SOCIĀLĀS REHABILITĀCIJAS PAKALPOJUMI INSTITŪCIJĀ

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijā pensijas vecuma personām un personām ar I un II grupas invaliditāti nodrošina mājokli, sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju, ja personai nepieciešamais sociālās aprūpes pakalpojumu apjoms pārsniedz aprūpei mājās vai dienas aprūpei institūcijā noteikto apjomu.

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pilngadīgām personām (turpmāk - SAC) pakalpojumu 2011. gadā Rīgas pilsētas pašvaldības iedzīvotājiem nodrošināja:

3 pašvaldības iestādes:

- Rīgas SAC „Mežciems” (290 vietas);
- Rīgas SAC „Gaiļezers”(234 vietas);
- Rīgas SAC „Stella Maris” (114 vietas).

12 līgumorganizācijas:

- Valsts SAC „Rīga” filiāle „Ezerkrasti” (340 vietas un līdz 25 vietām saskaņā ar Vispārīgo vienošanos*) un filiāle „Jugla” (līdz 57 vietām saskaņā ar Vispārīgo vienošanos*);
- SIA „Pansionāts Dzimtene” (116 vietas);
- Engures novada domes pensionāts „Rauda” (75 vietas);
- Biedrības „Latvijas Samariešu apvienība” SAC „Pārdaugava”(65 vietas);
- Biedrības „Dzintarkrasta serviss” SAC „Liepa” (39 vietas un līdz 30 vietām saskaņā ar Vispārīgo vienošanos*);
- Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” SAC „Stūrīši” (25 vietas);
- SIA „Āgenskalna saulriets” SAC (14 vietas);
- Kalnciema pilsētas pārvaldes Veselības un sociālās aprūpes centrs (3 vietas);
- Alojas novada domes pensionāts „Urga” (3 vietas);
- Talsu novada pašvaldības pensionāts „Lauciene” (4 vietas);
- IK „Ārlavas pansija” (1 vieta);
- Nodibinājuma „Fonds „Cilvēks Cilvēkam” SAC „Pāvilosta” (1 vieta).

*2011. gadā daļa papildu vietu SAC pakalpojuma nodrošināšanai līgumorganizācijās tika iepirkta saskaņā ar Vispārīgo vienošanos, kas veicina konkurenci un ļauj klientiem izvēlēties SAC, kurā saņemt pakalpojumu.

2011. gadā kopā tika nodrošinātas 1395 pašvaldības finansētas SAC pakalpojuma vietas – Rīgas pilsētas pašvaldības iestādēs 638 vietas, līgumorganizāciju iestādēs - 757 vietas. SAC pakalpojumam no pašvaldības budžeta izlietotais finansējums 2011. bija Ls 2 402 465.

39. tabula. Vietu skaits SAC un pakalpojuma finansēšanai izlietotie finanšu līdzekļi

	2009	2010	2011
Pašvaldības iestādes	592	616	638
Līgumorganizācijas	693	689	757
Vietu skaits kopā	1285	1305	1395
Izlietotie finanšu līdzekļi kopā Ls	3 587 453	2 259 445	2 402 465

2011. gadā SAC pakalpojumu uzsākts sniegt 530 personām, bet kopumā pakalpojumu saņēmušas 1 795 personas, no tām 863 personas Rīgas pilsētas pašvaldības iestādēs un 948 personas līgumorganizāciju iestādēs. 2011. gadā salīdzinājumā ar 2010.gadu SAC pakalpojuma saņēmēju skaits ir pieaudzis par 65 personām jeb 4%.

Joprojām saglabājas tendence, ka SAC pakalpojuma saņēmēji kļūst vairāk aprūpējami un uzraugāmi, t.i., pieaug mazkustīgo klientu un klientu ar demenci skaits.

40. tabula. SAC pakalpojuma saņēmēju skaits

	2009	2010	2011
Pašvaldības iestādes	776	895	863
Līgumorganizācijas	888	835	948
Kopā	1664	1730	1795**

*kopējais pakalpojuma saņēmēju skaits nesakrīt ar pašvaldības un līgumorganizāciju iestādēs pakalpojumu saņēmušo personu summu, jo 2011.gadā vairākas personas saņēmušas pakalpojumu gan pašvaldības iestādē, gan arī līgumorganizācijas iestādē

2011. gadā Rīgas Sociālais dienests ir izskatījis 592 klientu iesniegumus SAC pakalpojuma saņemšanai (skat.41.tabulu). SAC pakalpojums tiek nodrošināts vidēji viena mēneša laikā pēc SAC pakalpojuma piešķiršanas un uzņemšanas rindā SAC pakalpojuma saņemšanai.

41. tabula. SAC pakalpojuma pieprasītāju skaits

	2009	2010	2011
Izskatītie klientu iesniegumi	483	546	592

2011. gada 31. decembrī rindā SAC pakalpojuma saņemšanai bija 28 personas. Salīdzinājumam - 2010. gada 31. decembrī rindā SAC pakalpojuma saņemšanai bija 60 personas. Lai nodrošinātu SAC pakalpojuma saņemšanu pēc iespējas īsākā laika periodā, 2011. gadā kopējais pašvaldības finansēto vietu skaits SAC tika palielināts par 90 vietām:

2011. gadā uzsākts sniegt Rīgas pilsētas pašvaldības finansētu SAC pakalpojumu Valsts sociālās aprūpes centra „Rīga” filiālē „Jugla”, kur 2011. gadā SAC pakalpojumu saņēmuši 24 rīdzinieki.

SOCIĀLIE PAKALPOJUMI PILNGADĪGĀM PERSONĀM BEZ NOTEIKTAS DZĪVESVIETAS VAI KRĪZES SITUĀCIJĀ NONĀKUŠĀM PERSONĀM

RĪGAS PATVERSMĒ UN NAKTSPATVERSMĒS

Patversme – sociālā institūcija, kas personām bez noteiktas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušām personām nodrošina īslaicīgas uzturēšanās iespējas, uzturu, personiskās higiēnas iespējas un sociālā darba speciālista pakalpojumus.

Naktspatversme - sociālā institūcija, kas personām bez noteiktas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušām personām nodrošina naktsmītni, vakariņas un personiskās higiēnas iespējas.

Rīgā ar katru gadu aktuālākas kļūst bezpajumtniecības un ubagošanas problēmas. Cilvēki, kuri nav spējuši piemēroties mūsdienu straujajam dzīves ritmam, bieži vien dzīvo nepiemērotos apstākļos vai arī kļūst par bezpajumtniekiem. Par to liecina gan pieaugošais personu skaits, kas saņem Rīgas patversmes/naktspatversmju pakalpojumus, gan zupas virtuvju apmeklētāju skaits.

Saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem pašvaldības pienākums ir nodrošināt sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus sociāli mazaizsargātām personām, tai skaitā sniegt naktspatversmes vai patversmes pakalpojumus.

Bezpajumtnieki Rīgā var saņemt Rīgas patversmes un līgumorganizāciju naktspatversmju pakalpojumus. Minētajās iestādēs tiek nodrošināts īslaicīgs patvērums, higiēnas un ēdināšanas pakalpojumi, kā arī sociālā darba speciālistu konsultācijas.

Rīgas patversme ir Rīgas pašvaldības institūcija, kurā iespējams uzņemt 194, nepieciešamības gadījumā, gada aukstajos mēnešos – līdz 254 personas.

Bezpajumtnieku skaits pārsniedz vietu skaitu Rīgas patversmē, tāpēc Rīgas pašvaldība no 2003. gada pērk naktspatversmes pakalpojumus no vairākām organizācijām. 2011. gadā Rīgas pašvaldība naktspatversmes pakalpojumu pirka no četrām organizācijām, kuras sniedz pakalpojumu piecās vietās Rīgas pilsētas pašvaldībā:

- reliģiskās organizācijas „Evaņģēlisko kristiešu draudze “Zilais krusts”” naktspatversmes pakalpojums vīriešiem (Maskavas ielā 366) – līdz 150 vietām;
- biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” naktspatversmes pakalpojums sievietēm un vīriešiem (Gaiziņa ielā 7) – līdz 85 vietām;
- biedrības „PINS” naktspatversmes pakalpojums sievietēm (Tvaika ielā 2/12) – līdz 30 vietām;
- SIA „V.E.L.G.” naktspatversmes pakalpojums sievietēm un vīriešiem (Esplanādes ielā 1 un Kartupeļu ielā 8) – līdz 250 vietām.

Palielinoties bezpajumtnieku skaitam Rīgā, ar katru gadu tiek palielināts pirktā naktspatversmes pakalpojuma vietu skaits.

42. tabula. Kopējais vietu skaits līgumorganizāciju naktspatversmēs

Gads	Vietu skaits
2009	450
2010	475
2011	515

Personu, kuras izmantoja patversmes/naktspatversmju pakalpojumus 2011. gadā, vidējais skaits mēnesī bija 543, kas ir par 21 (4%) personu vairāk nekā 2010. gadā. Lielākais noslogojums Rīgas patversmē/naktspatversmēs bija vērojams 2011. gada februāra mēnesī – 793 personas, kas ir par 70 (10%) personām vairāk nekā iepriekšējā gadā. Iestājoties siltākiem laika apstākļiem, vidējais bezpajumtnieku skaits pakāpeniski samazinājās līdz 284 personām jūlija mēnesī. 2011. gadā kopā minētos pakalpojumus saņēma 3 289 personas, kas ir par 107 personām jeb 3% vairāk nekā 2010. gadā (skat. 43. tabulu).

43. tabula. Vidējais klientu skaits mēnesī Rīgas patversmē/naktspatversmēs

	2009	2010	2011	Noslogojuma pieaugums 2011. gadā salīdzinoši ar 2010. gadu	
				Personu skaits	Procenti
Janvāris	547	692	740	58	7%
Februāris	580	723	793	70	10%
Marts	586	717	756	39	5%
Aprīlis	511	606	643	37	6%
Maijs	418	387	380	-7	-2%
Jūnijs	351	340	291	49	-14%
Jūlijs	331	315	284	-31	-10%
Augusts	338	315	304	-11	-3%
Septembris	382	384	389	5	1%
Oktobris	495	514	538	24	5%
Novembris	550	599	655	56	9%
Decembris	614	678	743	65	10%
<i>Vidēji mēnesī:</i>	475	522	543	21	4%
<i>Klientu skaits gadā:</i>	2597	3 182	3 289	-	-

Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta līdzekļus, kas izlietoti patversmes/naktspatversmes pakalpojumu finansēšanai skatīt 5. tabulā.

Patversmes/naktspatversmes ir jāveido pēc iespējas tuvāk bezpajumtnieku pastāvīgās pulcēšanās vietām. Pašreiz naktspatversmes pakalpojums nav nodrošināts Rīgas Vidzemes priekšpilsētā. Ņemot vērā, ka personai ilgstoši uzturoties patversmē/naktspatversmēs mazinās sociālās funkcionēšanas spējas, piemēram, ēdiena gatavošana, rūpes par mājokli un sadzīves lietām, kā starpposmu starp patversmi un patstāvīgas dzīvošanas mājokli, motivētiem klientiem nepieciešams nodrošināt īslaicīgās uzturēšanās pakalpojumu, t.sk. ģimenēm, bez pastāvīga mājokļa, kuri aktīvi veic darbības, lai mainītu savas dzīves apstākļus.

SOCIĀLĀS REHABILITĀCIJAS CENTRS BEZPAJUMTNIEKIEM

Sociālās rehabilitācijas centrā darbā ar klientiem tiek īstenota sociālās rehabilitācijas programma personu integrācijas sabiedrībā veicināšanai. Sociālajā rehabilitācijā ietilpst sociālo prasmju un darba prasmju attīstīšanas pasākumu kopums, veicinot personas sociālā statusa atgūšanu, iekļaušanos darba tirgū un sabiedrībā, kā arī novēršot citu faktoru izraisītās negatīvās sekas personas dzīvē saskaņā ar individuāli izstrādātu katra klienta sociālās rehabilitācijas plānu.

2011. gadā Rīgas dome finansēja divu sociālās rehabilitācijas centru (turpmāk - SRC) pakalpojumus bezpajumtniekiem:

- Biedrības „Labā cerība” SRC sievietēm (līdz 10 vietām). 2011. gadā pakalpojumu saņēma 16 sievietes.
- Biedrības „Labā cerība” SRC vīriešiem (līdz 18 vietām). 2011. gadā pakalpojumu saņēma 41 vīrietis.

Kopā 2011. gadā pakalpojumu saņēma 57 personas. Pakalpojuma saņēmēju skaits salīdzinoši ar 2010. gadu būtiski nav mainījies.

Maksimālais uzturēšanās termiņš SRC ir viens gads. SRC pakalpojuma finansēšanai izlietos Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta līdzekļus skatīt 5. tabulā.

RĪGAS PATVERSMES DIENAS CENTRS

Rīgas patversmes Dienas centrs nodrošina sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, sociālo prasmju attīstīšanu, atbalsta un pašpalīdzības grupu darbību u.c. pakalpojumus.

Rīgas patversmes Dienas centrs bezpajumtniekiem un maznodrošinātiem Rīgas iedzīvotājiem Katoļu ielā 57, Rīgā (turpmāk - RPDC) darbu uzsāka 2009. gada 21.maijā. RPDC var saņemt šādus pakalpojumus:

- sociālā darba speciālistu pakalpojumi;
- dažādu prasmju apguves, darba iemaņu apguves un citus sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, t.sk., atbalsta un pašpalīdzības grupu nodarbības;
- ģimenes ārsta pakalpojumi;
- dušas pakalpojumi, t.sk., iespēja izmatot higiēnas līdzekļus;
- dezinfekcijas pakalpojumi;
- pusdienas klientiem, kuri piedalās RPDC nodarbībās, veic līdzdarbības pienākumus;
- veļas mazgāšanas pakalpojumi.

RPDC pakalpojumus persona saņem saskaņā ar sociālā darbinieka veiktu personas individuālo vajadzību un resursu novērtējumu.

RPDC pakalpojumus 2011. gadā kopā saņēma 805 personas, vidēji dienā saņēma 124 personas (skat. 44.tabula.), tajā skaitā ģimenes ārsta pakalpojumus saņēma vidēji 15 personas dienā, dušas pakalpojumus izmantoja vidēji 15 personas dienā, veļas mazgāšanas pakalpojumus vidēji 3 personas dienā, 62 personas vidēji dienā apmeklēja bibliotēku un 60 personas vidēji dienā RPDC saņēma pusdienas. 2011. gadā RPDC apmeklētāju skaits salīdzinoši ar 2010. gadu ir samazinājies vasaras mēnešos - no 115 līdz 76 personām dienā, bet ziemas mēnešos RPDC klientu skaits būtiski nav mainījies. RPDC 2011. gadā izdalītas 14 383 pusdienu porcijas.

44. tabula. Vidējais klientu skaits mēnesī un kopējais skaits gadā Rīgas patversmes Dienas centrā 2009. - 2011. Gadā

	2009	2010	2011
Janvāris	-	159	159
Februāris	-	188	167
Marts	-	209	201
Aprīlis	-	151	154
Maijs (no 21.05.2009.)	67	121	113
Jūnijs	111	122	79
Jūlijs	106	115	76
Augusts	82	121	79
Septembris	66	130	80
Oktobris	62	151	109
Novembris	61	147	121
Decembris	71	165	151
Vidēji mēnesī:	78	148	124
Gadā:	427	1327	805

MOBILĀ BRIGĀDE IELU SOCIĀLAJAM DARBAM AR BEZPAJUMTNIEKIEM

Rīgas patversmes struktūrvienība – Mobilā brigāde ielu sociālajam darbam ar bezpajumtniekiem (turpmāk – Mobilā brigāde) izveidota 2007. gada novembrī. Mobilās brigādes mērķis sniegt informāciju un atbalstu bezpajumtniekiem. Mobilās brigādes galvenie uzdevumi ir izbraukt dažādus maršrūtus Rīgas pilsētā, apzināt un regulāri apsekot bezpajumtnieku pulcēšanās vietas, apsekot konkrētas vietas pēc operatīvās informācijas saņemšanas, noskaidrot katra klienta situāciju, vajadzības un problēmas, informēt par iespējamo palīdzību un tās saņemšanas iespējām, motivēt klientus risināt savas sociālās problēmas un sniegt adekvātu atbalstu klientam atbilstoši katras personas situācijai un vajadzībām, iegūt un nostiprināt bezpajumtnieku uzticību Mobilās brigādes darbiniekiem un sniegtajam atbalstam.

Mobilā brigāde katru darba dienu braucienos dodas trīs cilvēku sastāvā – sociālais darbinieks, aprūpētājs un šoferis. Darbs ir vienā maiņā no plkst. 9.00 līdz 17.00 (aukstajā laikā darba laiks tika pagarināts līdz 19.00). Mobilās brigādes maršruts tiek veidots, iekļaujot zupas virtuvju adreses, kā arī tiek papildināts ar citām bezpajumtnieku pulcēšanās vietām. Nedēļas laikā tiek apsektas visas Rīgas priekšpilsētas (raioni).

2011. gadā Mobilā brigāde ir sniegusi konsultācijas 1 402 personām, saņēmusi 784 tālruņa zvanus, 1897 personas nogādātas naktspatversmēs vai ārstniecības iestādēs (skat. 45. tabulu). 2011. gadā salīdzinājumā ar 2010. gadu ir palielinājies Mobilās brigādes saņemto tālruņu zvanu skaits un personas nogādātas naktspatversmēs vai ārstniecības iestādēs, kas liecina par pieprasījumu pēc Mobilās brigādes pakalpojumiem un šāda pakalpojuma lietderību.

45. tabula. Mobilās brigādes ielu sociālajam darbam ar bezpajumtniekiem sniegtie pakalpojumi 2009. - 2011. gadā

Pakalpojumu veids	2009	2010	2011
Konsultācijas	3 293	1959	1402
Saņemtie tālruņa zvani	766	581	784
Personu skaits, kas nogādātas patversmē/ārstniecības iestādē	450	1771	1897

Mobilās brigādes apkopotā informācija liecina, ka bezpajumtnieku galvenās problēmas ir mājokļa trūkums, veselības problēmas un informācijas trūkums par dažādām institūcijām, pakalpojumiem un to saņemšanas kārtību.

Mobilās brigādes pakalpojuma finansēšanai izlietotos Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta līdzekļus skatīt 5.tabulā.

Rīgas patversmes Mobilā brigāde

ZUPAS VIRTUVES

Rīgas pilsētā ir vairākas zupas virtuves vietas, kurās gan bezpajumtnieki, gan arī citi trūcīgie Rīgas iedzīvotāji var saņemt siltu ēdienu. 2011. gadā no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta tika līdzfinansēti divu organizāciju sniegtie zupas virtuves pakalpojumi – nodibinājuma „Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Diakonijas centrs” zupas virtuves pakalpojums un biedrības „Žēlsirdības misija “Dzīvības ēdiens”” zupas virtuves pakalpojums. Zupas virtuvēs 5 reizes nedēļā izsniegtas līdz 900 porcijām dienā, ieskaitot Rīgas patversmes RPDC izdalītās porcijas. 2011. gada kopā līdzfinansētas 141 032 porcijas par kopējo summu Ls 68 121. Salīdzinājumam - 2010. gadā kopā līdzfinansētas 155 503 porcijas, 2009. gadā – 103 825 porcijas. 2011. gadā līdzfinansētais porciju skaits ir par 14 471 porcijām jeb par 10% mazāk nekā 2010. gadā. Līdz ar to var secināt, ka pieprasījums pēc zupas virtuves pakalpojumiem ir samazinājies. Tas skaidrojams ar to, ka personas izvēlas izmantot ēdināšanas pakalpojumu Rīgas mazaizsargātajiem iedzīvotājiem, kas tiek nodrošināts 6 ēdiena izdales vietās Rīgā.

46. tabula. No Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta līdzekļi sociālajiem pakalpojumiem pilngadīgām personām bez noteiktas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušām personām

	2009	2010	2011
Rīgas patversme	412 071 <i>(bez Dienas centra un MB finansējuma)</i>	392 881	416 494
Rīgas patversmes Dienas centrs	84 999 <i>(21.05.2009.-31.12.2009.)</i>	94 115 <i>t. sk. klientu ēdināšanas izdevumi 10 485</i>	95 681
Mobilā brigāde	23 733	22 824	50 655
Līgumorganizāciju naktspatversmes	360 207	356 039	361 737
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi	71 275 <i>(ar avansa maksājumu 2008. g. decembrī par sniegto pakalpojumu 2009. g. janvārī Ls 8215)</i>	47 738	43 756

Ziemas periodā (no 1. oktobra līdz 30. aprīlim) saskaņā ar Rīgas domes 2007. gadā pieņemto rīcības plānu „Palīdzības sniegšana bezpajumtniekiem nelabvēlīgos laika apstākļos Rīgā” tiek palielināts sniegtās palīdzības apjoms bezpajumtniekiem. Minētā rīcības plāna ietvaros atkarībā no gaisa temperatūras tiek pagarināti patversmes/naktspatversmes darba laiki, palielināts vietu skaits patversmē /naktspatversmēs, papildus nodrošināti zupas virtuves pakalpojumi, izvēsta informatīvā kampaņa plašsaziņas līdzekļos par palīdzības sniegšanu bezpajumtniekiem aukstajā laikā. Arī Rīgas Pašvaldības policijas darbinieki iesaistās palīdzības sniegšanā, informējot reidos sastaptos bezpajumtniekus par palīdzības saņemšanas iespējām vai nepieciešamības gadījumā nogādājot tos patversmē/naktspatversmēs.

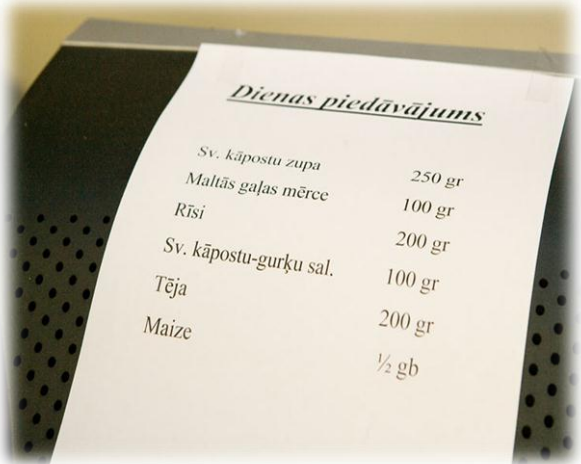
ĪSLAICĪGĀS UZTURĒŠANĀS MĪTNES PAKALPOJUMS

No 2009. gada 1. jūlija biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts” sociālajā centrā „Gaiziņš”, Gaiziņa ielā 7, Rīgā, piedāvā maksas sociālo pakalpojumu – īslaicīgās uzturēšanās mītnes pakalpojumu personām bez noteiktas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušām personām (60 vietas). Īslaicīgās uzturēšanās mītnes pakalpojums ir piemērots personām, kuras uzturas Rīgas patversmē vai naktspatversmē un gaida rindā, lai saņemtu pašvaldības palīdzību dzīvokļa jautājuma risināšanā vai ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojumu. Gadījumā, ja klients pats nevar pilnībā apmaksāt Īslaicīgās uzturēšanās mītnes pakalpojumu, tā

līdzfinansēšanu atbilstoši normatīvajiem aktiem veic RSD. 2011. gadā RSD līdzfinansēja Īslaicīgās uzturēšanās mītnes pakalpojumu 10 personām par kopējo summu gadā Ls 3 279.

ĒDIENA PIEGĀDE UN IZDALĪŠANA RĪGAS MAZAIZSARGĀTAJIEM IEDZĪVOTĀJIEM

Pakalpojums tiek sniegts kopš 2010. gada 27. septembra, kad darba dienās tika izdalīts līdz 1000 porcijām kopā divās vietās Rīgā. Izvērtējot izpildes gaitu un pieprasījumu pēc ēdināšanas pakalpojuma no mazaizsargāto iedzīvotāju puses, tika pieņemts lēmums palielināt izsniegto ēdiena porciju skaitu un ēdiena izdales vietu skaitu. 2011. gadā ēdināšanas vietu skaits tika palielināts līdz 6 vietām, izsniedzot līdz 500 porcijām darba dienās katrā izdales vietā (kopā līdz 3 000 porcijām dienā). 2011. gadā kopā tika izdalītas 551 362 porcijas par kopējo summu Ls 694 901. Salīdzinājumam - 2010. gadā kopā tika izdalītas 41 436 porcijas. Šis pakalpojums organizēts personām, kuras saņem atbalstu Sociālā drošības tīkla stratēģijas (Ministru kabineta 2009.gada 8.septembra sēdes protokols Nr.56, 78.§) ietvaros labklājības un veselības aprūpes jomā, un maznodrošinātām personām, t.sk., pensionāriem, bezdarbniekiem un ģimenēm ar bērniem, ņemot vērā sociālekonomisko situāciju valstī un to, ka turpina palielināties trūcīgo personu (ģimeņu) skaits.

Siltā ēdiena izdales vieta Sarkandaugavā, Ceļinieku ielā 4a

NODARBINĀTĪBAS JAUTĀJUMU KOORDINĀCIJA

Viena no Labklājības departamenta funkcijām ir nodarbinātības jautājumu koordinācija Rīgas pašvaldībā.

Labklājība departaments, pildot Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumā noteiktos pašvaldības uzdevumus, sadarbībā ar Nodarbinātības valsts aģentūru un citiem pašvaldības departamentiem, izstrādāja Rīgas pilsētas Nodarbinātības veicināšanas pasākumu plānu (turpmāk – Plāns) 2011. gadam. Plāns tika sagatavots sadarbībā ar NVA Rīgas reģionālās filiāles, Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta, Mājokļu un vides departamenta, Rīgas Austrumu izpilddirekcijas un Rīgas Sociālā dienesta speciālistiem. Plānā apkopotas iepriekšminēto pašvaldības iestāžu un struktūrvienību 2011. gadā plānotās aktivitātes Rīgas iedzīvotāju nodarbinātības veicināšanai.

2011. gadā, pildot starp Labklājības departamentu un NVA noslēgtajā sadarbības līgumā ietvertos uzdevumus par nodarbinātības veicināšanas pasākumu plānošanu un izpildi pašvaldībā, Labklājības departaments nodrošināja regulāru sadarbību un informācijas apmaiņu nodarbinātības jautājumos starp NVA un pašvaldības institūcijām:

- organizēja kopīgus seminārus, lai veicinātu RSD un NVA sadarbību kopīgo klientu sociālo problēmu risināšanā, klientu aktivizēšanā un iesaistīšanā darba tirgū, kā arī lai veicinātu darbspējīgo nestrādājošo klientu iesaistīšanos NVA organizētajos aktīvajos nodarbinātības pasākumos. 2011. gadā notika pavisam trīs semināri;

- regulāri informēja RSD speciālistus par NVA aktualitātēm;

- piedalījās piecpadsmit NVA Rīgas reģionālās filiāles aktīvo pasākumu realizētāju izvēles komisijās;

- organizēja trīspusējas tikšanās, kuru laikā tika apzināti RSD un NVA kopīgie klienti un izvērtēta katra klienta situācija un izstrādāts individuāls problēmu risināšanas plāns. 2011. gadā tika izvērtētas 18 klientu sociālās situācijas;

- sagatavoja un iesniedza NVA pārskatu par 2010. gada Nodarbinātības veicināšanas plāna izpildi.

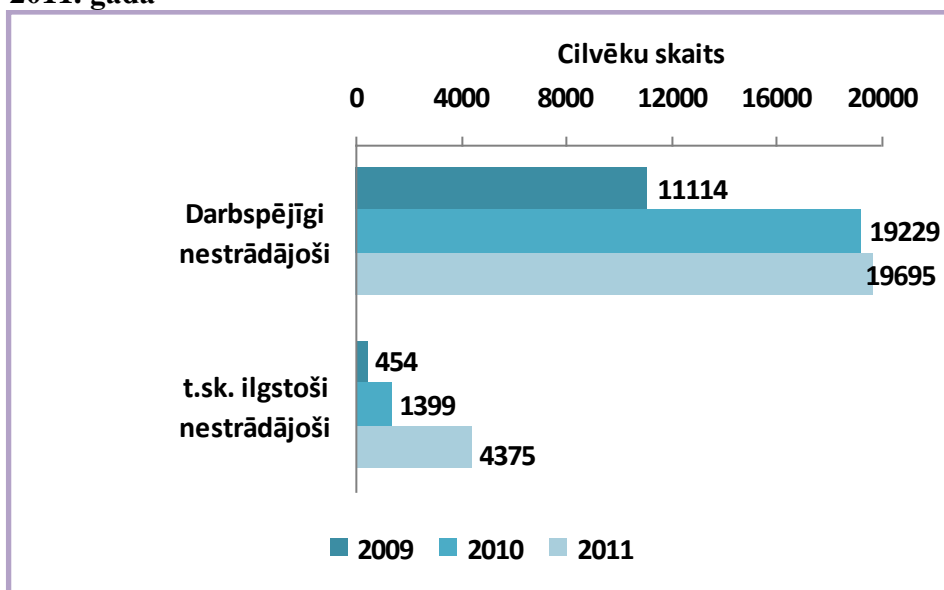
2011. gadā bezdarba līmenis Rīgā turpināja samazināties no 10% (reģistrētas 38 188 personas) janvārī līdz 7,8% (reģistrētas 29 733 personas) decembrī. Lai arī bezdarba situācija Rīgā uzlabojās, 2011. gadā turpināja saglabāties augsts NVA reģistrēto ilgstošo bezdarbnieku skaits un gada beigās sasniedza 35,5% no visiem reģistrētajiem bezdarbniekiem (10 540 personas). 2011. gada beigās tikai 32% NVA Rīgas reģionālajā filiālē reģistrēto bezdarbnieku saņēma valsts garantēto bezdarbnieku pabalstu.

Augstāk minēto faktoru ietekmē 2011. gadā saglabājās liels darbspējīgo nestrādājošo klientu – sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu saņēmēju skaits. 2011. gadā pēc pašvaldības sociālās palīdzības un sociālajiem pakalpojumiem pavisam vērsās **19 695** darbspējīgas nestrādājošas personas, kas ir par 466 personām vairāk nekā iepriekšējā gadā. 2011. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, trīskāršojās ilgstoši nestrādājošo (nestrādā ilgāk par 12 mēnešiem) darbspējīgo nestrādājošo klientu skaits, gada laikā sasniedzot **4 375** personas. 2011. gadā ilgstoši nestrādājoši bija 22% no visiem reģistrētajiem RSD darbspējīgiem nestrādājošiem klientiem, savukārt 2010. gadā - tikai 7% (skat. 8.attēlu).

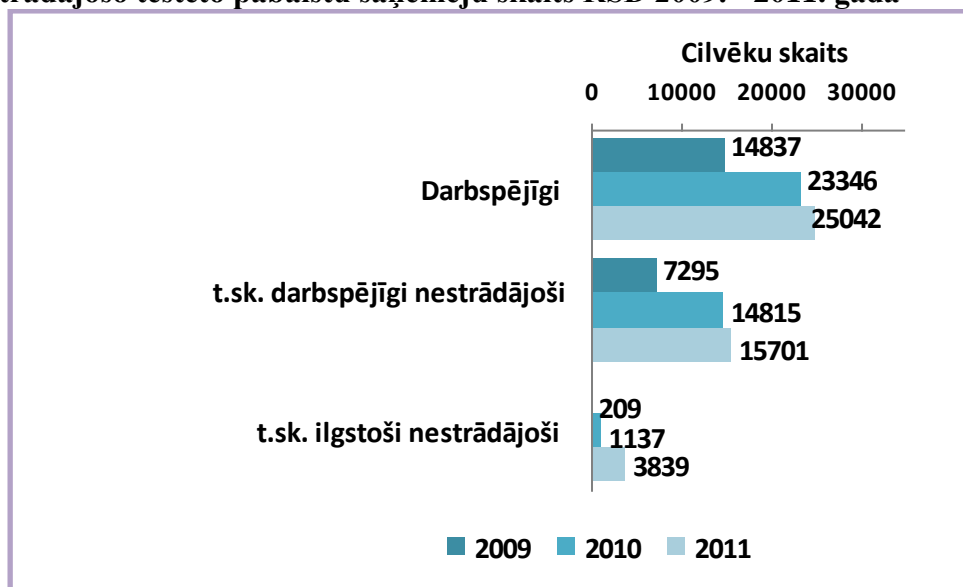
Atbalsta grupas bezdarbniekiem nodarbības

8. attēls. Darbspējīgo nestrādājošo klientu skaits, t.sk. ilgstoši nestrādājošo klientu skaits RSD 2009. - 2011. gadā

2011. gadā pašvaldības testētos pabalstus RSD saņēma **15 701** darbspējīgs nestrādājošs rīdzinieks, kas ir par 886 personām vairāk nekā iepriekšējā gadā (skat. 9. attēlu). Darbspējīgo nestrādājošo personu, kuras saņēma pašvaldības testētos pabalstus, īpatsvars kopējā pabalstu saņēmēju skaitā 2011. gadā salīdzinot ar iepriekšējo gadu nedaudz samazinājās un bija 22% (2009. gadā 14%, 2010. gadā 24%).

9. attēls. Darbspējīgo testēto pabalstu saņēmēju skaits, t.sk. darbspējīgo nestrādājošo un ilgstoši nestrādājošo testēto pabalstu saņēmēju skaits RSD 2009. - 2011. gadā

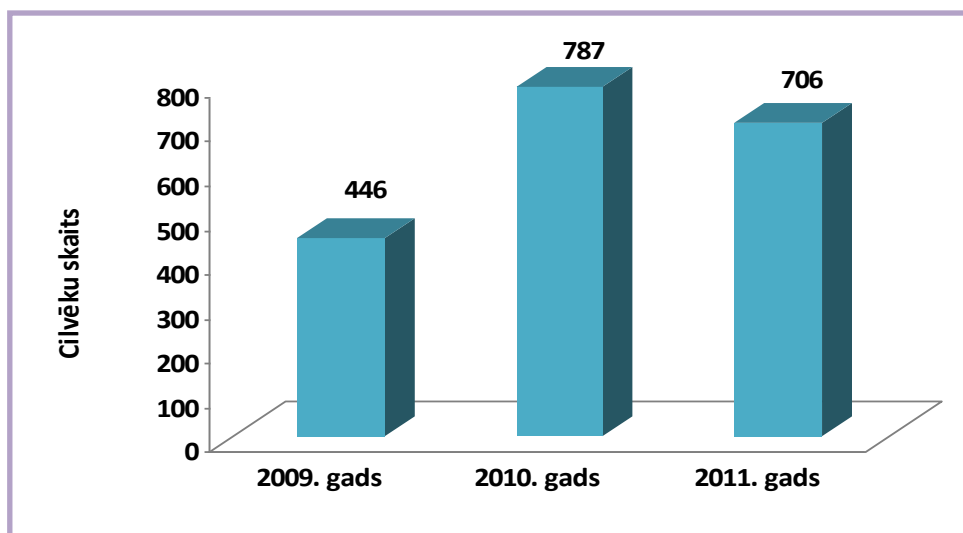

Ilgstošo bezdarbnieku skaita pieaugums un ierobežotais brīvo darba vietu skaits noteica to, ka arī 2011. gadā aktualitāti saglabāja sociālā atbalsta pasākumi bezdarbniekiem. Viens no galvenajiem šo pasākumu mērķiem bija saglabāt bezdarbnieku motivāciju, aktivitāti un darba iemaņas, kā arī atbalstīt bezdarbniekus to sociālo problēmu risināšanā, kas ir kļuvušas par šķērslī viņu integrācijai darba tirgū. Darbspējīgām nestrādājošām personām 2011. gadā RSD sniegtas 53 406 bezmaksas sociālā darba speciālistu konsultācijas. RSD sociālo darbinieku atbalstu sociālo problēmu risināšanā ir saņēmusi 1961 ģimene un atsevišķi dzīvojoša persona ar nodarbinātības problēmām, tai skaitā 957 ilgstošie bezdarbnieki. RSD nodrošināja arī psihologa konsultācijas bezdarbniekiem ar psihosociālām problēmām. 2011. gadā pieprasījums pēc psihologa konsultācijām

saglabājās liels un tās saņēma 210 bezdarbnieki. Bezdarbnieku sociālo problēmu risināšanu un atgriešanos darba tirgū 2011. gadā veicināja sociālā darba ar bezdarbniekiem attīstība RSD. Sadarbība ar sociālo darbinieku bija viens no bezdarbnieku līdzdarbības pienākumiem savas sociālās situācijas uzlabošanā (vairāk par sociālo darbu ar bezdarbniekiem skat. sadaļā „Sociālais darbs Rīgas Sociālajā dienestā”).

2011. gadā tika organizētas 38 atbalsta grupas bezdarbniekiem (turpmāk – AGB), kurās 706 bezdarbnieki saņēma atbalstu un tika motivēti iesaistīties darba tirgū (skat. 10. attēlu).

10. attēls. Atbalsta grupu bezdarbniekiem dalībnieku skaits Rīgā 2009.-2011. gadā

Veikti arī pasākumi (apmācība, kovīzijas, supervīzijas) sociālo darbinieku zināšanu un prasmju sociālajā darbā ar grupu pilnveidošanai. 2011. gadā salīdzinot ar 2010. gadu nedaudz samazinājās kopējais AGB dalībnieku skaits, jo grupas bija skaitliski mazākas, bet palielinājās atbalsta grupu pieejamība, jo salīdzinot ar 2010. gadu, kad AGB tika organizētas 7 vietās Rīgā, 2011. gadā pavisam bija 11 grupu norises vietas.

2011. gadā Rīgā AGB bija pieejamas 8 dienas centros, 2 teritoriālajos centros un vienā nevalstiskās organizācijas atbalsta centrā un tās vadīja 18 speciālisti (skat. 47. tabulu).

47. tabula. Atbalsta grupas bezdarbniekiem Rīgas Sociālajā dienestā 2011. gadā

Nr. p.k.	Atbalsta grupu norises vietas	Atbalsta grupu skaits	Dalībnieku skaits
1	DC „Vecmīlgrāvis”, Emmas ielā 3	6	51
2	DC „Rīdzene”, Brīvības ielā 237/2	6	64
3	DC „Rīdzene”, Ūnijas ielā 49	4	57
4	DC „Ķengarags”, Aglonas ielā 35/3	6	69
5	DC „Kamene”, Salnas ielā 2	3	24
6	DC „Ābeļzars”, Avotu ielā 31	2	344
7	DC „Kastanis”, Lomonosova ielā 1-k 19	1	7
8	Pārdaugavas RN TC „Bolderāja”, Dolomīta ielā 1	6	51
9	DC „Ābeļzieds”, Dzirciema iela 4	1	4
10	TC Dzirciems Baldones ielā 2	2	22
11	Atbalsta centrs ģimenēm ar bērniem „Sirdsgaisma” ¹¹ Ziepju iela 13	1	13
KOPĀ		38	706

¹¹ Individuālās attīstības un motivācijas grupu apmācības pakalpojums Rīgas pilsētas bezdarbniekiem.

2011. gadā uzlabojusies sadarbība starp AGB vadītājiem un teritoriālo centru sociālajiem darbiniekiem grupu komplektēšanā, tādā veidā nodrošinot, ka AGB iesaistās tie cilvēki, kuriem tās ir piemērotas un noderīgas.

RSD dienas centros tika sniegti arī citi pakalpojumi, kas veicināja darbspējīgo personu motivāciju un attīstīja nepieciešamās prasmes (latviešu valodu, datorprasmes, angļu valodu, u.c.) integrācijai darba tirgū. 2011. gadā datorapmācībā piedalījās 160, latviešu sarunvalodas prasmes apguva 132 un svešvalodas - 65 bezdarbnieki. Pozitīvi, ka, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, dienas centros turpinājās vēl aktīvāka neestrādājošo personu iesaistīšana arī citās dienas centru aktivitātēs.

2011. gadā slimnīcās strādājošie 15 sociālie darbinieki sniedza sociālā darba pakalpojumus 1 661 darbspējīgai personai, kura guvusi traumu vai atveseļojas pēc smagām saslimšanām un/vai daļējas darba spēju zaudēšanas.

Sadarbībā ar NVA no 2009. gada septembra līdz 2011. gada decembrim Rīgas pašvaldībā tika realizēts ESF projekts „Apmācība darba iemaņu iegūšanai un uzturēšanai, ja darba devējs ir pašvaldība”. Projekta ietvaros NVA reģistrētiem bezdarbniekiem, kuri nesaņem bezdarbnieka pabalstu, bija iespēja 6 mēnešus praktizēt pašvaldības izveidotās pagaidu darba vietās un saņemt ik mēnesi 100 Ls stipendiju. Saskaņā ar Rīgas domes priekšsēdētāja rīkojumu Labklājības departaments bija pašvaldības atbildīgā institūcija par projekta veiksmīgu ieviešanu un realizāciju Rīgas pilsētā. Darba praktizēšanā no 2009. gada septembra līdz 2011. gada decembrim Rīgā kopā tika izveidotas 6 209 prakses vietas un iesaistīti 10 467 bezdarbnieki. Labklājības departaments projekta ietvaros, sadarbībā ar 31 nevalstisko organizāciju, 13 pašvaldības iestādēm, struktūrvienībām un 3 valsts iestādēm pavisam izveidoja 1 712 prakses vietas (skat. 48. tabulu). Kopējais Eiropas Sociālā fonda un valsts budžeta finansējums projektam bija Ls 4 006 581. Lai nodrošinātu projekta veiksmīgu realizāciju, Rīgas dome līdzfinansēja projektu Ls 337 110 apmērā.

2011. gadā Rīgas pašvaldībā astoņās pašvaldības iestādēs, struktūrvienībās un aģentūrās tika izveidotas 2486 darba praktizēšanas vietas, t.sk. 646 Labklājības departamenta pārraudzības un sadarbības iestādēs.

48. tabula. RD Labklājības departamenta izveidoto darba prakses vietu skaits no 2009. gada septembra līdz 2011. gada decembrim

Nr. p.k.	Rīgas pašvaldības iestādes, struktūrvienības, nevalstiskās organizācijas un valsts iestādes	2009	2010	2011	KOPĀ
1	Insultu pārcietušo cilvēku un viņu radnieku psiholoģiskā atbalsta biedrība „Vigor”	30	90	67	187
2	Evaņģēlisko kristiešu draudze „Zilais Krusts”	40	82	44	166
3	Rīgas sociālais dienests	23	68	35	126
4	Biedrība „Dzintarkrusts serviss”	17	55	47	119
5	RSAC „Stella Maris”	20	45	43	108
6	RSAC „Gaiļezers”	19	43	37	99
7	RSAC „Mežciems”	14	33	23	70
8	Rīgas Patversme/ DC bezpajumtniekiem	16	32	27	75
9	Latvijas Sarkanais Krusts	8	29	32	69
10	Rīgas Pieminekļu aģentūra	13	26	15	54
11	Biedrība „Rūpju bērns”	8	26	23	57
12	Biedrība „Žēlsirdības Misija Dzīvības Ēdiens”	6	24	15	45
13	Latvijas Mazturīgo atbalsta biedrība „Dace”	2	18	21	41
14	Biedrība „Labā cerība”	5	16	8	29
15	Biedrība „PINS”	3	16	14	33
16	Biedrība „Latvijas Samariešu apvienība”	4	14	7	25

17	VSAC „Rīga” filiāle „Jugla”	-	14	11	25
18	VSAC „Rīga” filiāle „Ezerkrasts”	-	12	14	26
19	Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centrs	-	12	14	26
20	Vidzemes priekšpilsētas Invalīdu biedrība	7	12	5	24
21	Biedrība „Mēs esam līdzās”	5	10	9	24
22	Latvijas Neredzīgo biedrība	8	9	-	17
23	VSAC „Rīga” filiāle „Rīga”	-	9	17	26
24	Biedrība „Sv. Jāņa Palīdzība”	-	9	18	27
25	Nodibinājums LELB Diakonijas Centra struktūrvienība Atbalsta centrs bērniem un ģimenēm „Roku rokā”	2	8	6	16
26	Mārtiņa Evaņģēliski Luteriskā Draudze	3	7	5	15
27	Rīgas Latviešu biedrība	-	7	14	21
28	Biedrība „Mūsu cerība”	3	6	3	12
29	Biedrība „Dialogs”, atbalsta centrs visiem, kurus skar HIV/AIDS	2	6	6	14
30	Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas invalīdu apvienība „Aizvējš”	-	6	-	6
31	RD Labklājības departaments	2	5	4	11
32	RD Īpašuma departaments	1	5	5	11
33	Rīgas 3.bērnu un jaunatnes sporta skola	-	5	7	12
34	RD Attīstības departaments	2	4	2	8
35	Biedrība cilvēku ar īpašām vajadzībām un viņu piederīgo atbalstam „Dzīvesspēks”	-	4	7	11
36	RPA „Rīgas gaisma”	4	4	-	8
37	Nodibinājums LELB Diakonijas Centra struktūrvienība Atbalsta centrs bērniem un ģimenēm „Sirdsgaisma”	1	3	3	7
38	Rīgas Jaunā Svētās Ģertrūdes evaņģēliski luteriskā draudze	-	3	6	9
39	Nodibinājums „Kraukļa Fonds”	-	3	10	13
40	Rīgas pilsētas būvvalde	-	2	6	8
41	Latvijas Audžuģimeņu biedrība	1	2	1	4
42	Biedrība „Aspazija”	1	2	1	4
43	VSAC „Rīga” filiāle „Kalnciems”	-	2	4	6
44	Latvijas Pareizticīgā Baznīca „Svētā Nikolaja” Rīgas kristīgā bērnu patversme	-	2	2	4
45	Rīgas Āgenskalna baptistu draudze	-	2	4	6
46	Biedrība „Gaismas stars”	1	1	1	3
47	Biedrība „Eiropas Inovācijas”	2	-	-	2
48	Rīgas Jēzus draudze	-	-	3	3
KOPĀ		273	793	646	1712

No visiem Labklājības departamenta organizētajās prakses vietās nodarbinātajiem 31% strādāja sociālajā aprūpē, bet pārējie stipendiāti pārsvarā darbojās kā palīgstrādnieki, remontstrādnieki, apkopēji un dežuranti.

VESELĪBAS APRŪPES PIEEJAMĪBA

Šobrīd iedzīvotāju veselības aprūpe tāpat kā agrāk tiek nodrošināta saskaņā ar MK 19.12.2006. noteikumos Nr. 1046 „Veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtība” (turpmāk – Noteikumi Nr.1046) definētajiem organizācijas un finansēšanas principiem.

Pašvaldības pastāvīgā autonomā funkcija ir noteikta Likuma “Par pašvaldībām” 15. pantā, proti, nodrošināt veselības aprūpes pieejamību (turpmāk - pieejamība), kā arī veicināt iedzīvotāju vidū veselīgu dzīvesveidu un nodarbošanos ar sportu.

Labklājības departamenta, kas atrodas Rīgas domes Sociālo jautājumu komitejas pārraudzībā, Veselības pārvalde ir vienīgā un vadošā struktūrvienība veselības aprūpes nozarē Rīgas pašvaldībā, kuras galvenie uzdevumi ir īstenot RD noteikto veselības aprūpes pieejamību un veselīga dzīvesveida veicināšanas politiku pilsētā atbilstoši nolikumā noteiktajām funkcijām.

Tā kā pieejamības skaidrojums nevienā normatīvajā aktā joprojām nav atrodams, Pārvaldes uzdevums nodrošināt pieejamību Rīgas pašvaldības izpratnē ir definēts pārvaldes uzdevuma deleģējuma līgumos ar pašvaldības ārstnieciskā profila kapitālsabiedrībām:

- nodrošināt normatīvajos aktos noteiktajām prasībām atbilstošas veselības aprūpē izmantojamās tehnoloģijas un telpu labiekārtojumu;
- nodrošināt normatīvajos aktos noteiktajām prasībām atbilstošas kvalifikācijas ārstniecības personas, lai sniegtu veselības aprūpes pakalpojumus;
- nodrošināt veselību veicinošu pasākumu organizēšanu un atbalstīšanu un informācijas pieejamību par sniegtajiem pakalpojumiem, speciālistu konsultāciju pieejamību un veselīgu dzīvesveidu.

SADARBĪBA AR RĪGAS PAŠVALDĪBAS ĀRSTNICISKĀ PROFILA KAPITĀLSABIEDRĪBĀM

Atbilstoši Rīgas domes 2011.gada 7. jūnija lēmumam Nr.3277 „Par pārvaldes uzdevumu deleģēšanu veselības aprūpes jomā” tika noslēgti jauni pārvaldes uzdevumu deleģēšanas līgumi (turpmāk - Deleģēšanas līgumi) ar 11 Rīgas pilsētas pašvaldības ārstnieciskā profila kapitālsabiedrībām (RP SIA):

1. RPSIA „Veselības nams 5”
2. RPSIA „Torņakalna poliklīnika”
3. RPSIA „Ilģuciema poliklīnika”
4. RPSIA „Veselības centrs „Imanta””
5. RPSIA „Bērnu veselības centrs „Ķengarags””
6. RPSIA „Bolderājas poliklīnika”
7. RPSIA „Primārās veselības aprūpes centrs „Ziepniekkalns””
8. RPSIA „Ādas un seksuāli transmisīvo slimību klīniskais centrs”
9. RPSIA „Rīgas 1. slimnīca”
10. RPSIA „Rīgas 2. slimnīca”
11. RPSIA „Rīgas Dzemdību nams”

Līguma priekšmets neietver veikto ārstniecības pakalpojumu finansēšanu, to veidu un apjomu noteikšanu, plānveida veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanas pretendentu rindu veidošanu, kā arī pacientam sniegtās veselības aprūpes kvalitātes novērtēšanu. Visās ambulatorā tipa ārstniecības iestādēs tiek sniegta plaša daudzprofilu ambulatorā veselības aprūpe, ir pieejams plašs speciālistu - konsultantu un diagnostisko izmeklējumu klāsts.

Deleģējuma līgumu uzraudzību un kontroli uzdots veikt Labklājības departamenta Veselības pārvaldei (turpmāk - LD VP). 2011. gadā LD VP veica deleģētā uzdevuma izpildes kontroli ņemot vērā līgumā noteiktos kritērijus:

- 1) pieejamo pakalpojumu daudzveidība;
- 2) apkalpoto pacientu skaits;

3) pakalpojumu sniegšanā iesaistīto ārstniecības personu kvalifikācija un pakalpojumu sniegšanai izmantotās tehnoloģijas, telpu un vides sakoptība un labiekārtotība, tai skaitā pieejamība cilvēkiem ar kustību traucējumiem;

4) informācijas pieejamība (informācijas veidi, publicitātes pasākumi u.c.);

5) saņemto pamatoto sūdzību skaits saistībā ar sniegto pakalpojumu;

6) izstrādāto un realizēto investīciju apjoms.

Lai nodrošinātu Rīgas pilsētas pašvaldības aktīvu efektīvu pārvaldību, kā arī kapitālsabiedrību ilgtspējīgu un stabilu attīstību, bija nepieciešams izstrādāt kapitālsabiedrību stratēģijas (attīstības plānus), kurās tiku noteikti kapitālsabiedrību stratēģiskie mērķi. Tādēļ 2011. gadā visas ārstnieciskā profila Rīgas pašvaldības kapitālsabiedrības, ievērojot Veselības pārvaldes norādījumus, pirmo reizi strādāja pie šādu nopietna apjoma stratēģisku dokumentu sagatavošanas.

Visos RPSIA ārstnieciskā profila kapitālsabiedrību izstrādātajos attīstības plānos turpmākajiem 5-7 gadiem ir ietverts mērķis uzlabot Rīgas pilsētas iedzīvotājiem sniegto veselības aprūpes pakalpojumu kvalitāti un pieejamību, nodrošinot pašvaldības līdzekļu efektīvu izmantošanu. Neskatoties uz to, ka tiek prognozēts kopējo iedzīvotāju skaita samazinājums Latvijā, Rīgas un Pierīgas reģiona iedzīvotāju skaita samazinājums tuvāko piecu gadu laikā nepārsniegšot 2% , pie tam iedzīvotāju novecošana un ar to saistīto hronisko slimību prevalences pieaugums, pēc attīstības plānos iekļautajām prognozēm, nodrošinās pieprasījumu pēc ambulatorajiem pakalpojumiem vismaz pašreizējā līmenī.

Vairumā stratēģiju izvirzīti sekojoši mērķi:

- sniegt plaša spektra veselības aprūpes pakalpojumus;
- maksas veselības aprūpes pakalpojumu apjoma palielināšana;
- pirmo reizi kā atsevišķa aktivitāte tiek definēta veselības veicināšanas pasākumu aktivitāte.

Kapitālsabiedrību attīstības plāni ir apstiprināti Kapitālsabiedrību dalībnieku sapulcēs.

Lai uzlabotu veselības aprūpes pieejamību Rīgas pilsētas iedzīvotājiem, 2011. gadā turpinājās iepriekšējos gados uzsāktā Rīgas pašvaldības ārstnieciskā profila kapitālsabiedrību reorganizācija - procedūra, kuras rezultātā pakalpojums tiks nodrošināts izmantojot medicīniskās tehnoloģijas (aparātūru un cilvēkresursus) pēc iespējas efektīvāk, kā arī radot iespēju iedzīvotājam saņemt veselības aprūpes pakalpojumus viņam pieņemamā laikā un vietā. Reorganizācijas procesā Rīgas centrā esošās kapitālsabiedrība RPSIA „Bērnu zobārstniecības poliklīnika”, tika pievienota RPSIA „Veselības nams 5”. Šo optimizācijas procesu plānots turpināt arī 2012. gadā, lai nodrošinātu Rīgas centra iedzīvotājiem daudzpusīgu un kvalitatīvu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību.

SADARBĪBA PRIMĀRĀS VESELĪBAS APRŪPES PIEEJAMĪBAS NODROŠINĀŠANĀ

Atbilstoši Ministru kabineta 19.12.2006 Noteikumu Nr. 1046 „Veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtība” 23.1 un 53. punktiem kopš 2006.gada ik gadu ar Nacionālā Veselības dienesta Rīgas nodaļu tiek saskaņots „Ģimenes ārstu darbības pamatteritoriju plāns Rīgas pilsētā”.

49. tabula. Primārās veselības aprūpes ārsti Rīgā 2011. gadā

GADS	2009	2010	2011
Primārās veselības aprūpes ārsti, no tiem:	437	448	455
Ģimenes ārsti	406	412	421
PVA internisti	21	17	18
PVA pediatri	11	19	16

Primārās veselības aprūpes (turpmāk - PVA) ārstu pakalpojumu Rīgā 2011. gadā sniedza 455 ārsti, kas strādāja 94 lokalizācijas vietās un pie kuriem bija reģistrēti 711 979 pacienti, tai skaitā 109 612 bērni. Vidēji pie viena primārās aprūpes ārsta reģistrēti 1572 pacienti.

Pašvaldības īpašumā 33 adresēs bija iekārtotas prakses 240 PVA ārstiem. PVA ārsti ir apliecinājuši visu prakses vietu atbilstību saskaņā ar 2009. gada 20.janvāra MK noteikumu Nr. 60 „Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām” prasībām.

61 lokalizācijas vietās ārpus pašvaldības īpašumiem strādā 209 PVA ārsti. 110 PVA ārstu prakses izvietotas 14 pašvaldības ārstnieciskā profila komercsabiedrībās 15 lokalizācijas vietās, 11 PVA ārsti no tiem strādā kā darba ņēmēji, pārējie kā pašnodarbinātas personas.

Pa vienam adresē strādā 29 PVA ārsti, tai skaitā 6 no tiem pašvaldībai piederošā īpašumā.

Pa 2-3 savās praksēs strādā 59 ārsti 25 adresēs, tai skaitā 4 pašvaldības īpašumos.

Pa 4-5 strādā 47 PVA ārsti 11 lokalizācijas vietās, tai skaitā 4 pašvaldībai piederošās.

Rīgā 366 PVA ārsti strādā savās ārstu praksēs.

50. tabula. PVA aprūpes ārstu Rīgā vecuma struktūra 2011. gadā

Vecuma grupa	Līdz 40	40-50	50-60	60-70	>70
PVA ārstu skaits attiecīgajā vecuma grupā	55	141	151	85	23

Kā redzams no tabulas, tad 56% ārstu ir vecumā virs 50 gadiem, vidējais PVA ārstu vecums ir ~53 gadi (2010. gadā tas bija 51, 9 gadi). Kopumā no visiem Rīgā strādājošajiem PVA ārstiem pensijas vecuma ārstu īpatsvars ar katru gadu pieaug, piemēram, 2006. gadā tas veidoja 12%, 2008. gadā 14%, bet 2011. gadā tas jau bija 18,9 % no visiem PVA ārstiem.

2011. gadā Veselības pārvalde ir noorganizējusi 8 seminārus ģimenes ārstiem par aktualitātēm veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības uzlabošanā, kas šajā semināru ciklā skāra tādus jautājumus kā:

- dokumentu noformēšanu uz VDEAVK invaliditātes, prognozējamās invaliditātes noteikšanai u.c. gadījumos;

- ģimenes ārsta lomu sociālās palīdzības sistēmā Rīgas pašvaldībā un sadarbība ar ģimenes ārstiem piešķirot Rīgas pašvaldības sociālos pakalpojumus.

2011. gadā šajos semināros piedalījušies jau 118 klausītāji. Lai neatrautu ārstus no ikdienas darba un taupītu ģimenes ārstu dārgo laiku, semināri šajā ciklā tika rīkoti iespējami pietuvināti ģimenes ārstu prakses vietām, proti, 2011. gadā tie notika pašvaldības ārstniecības iestāžu telpās. 2012. gadā tiek turpināts semināru cikls, plānojot nodarbības privāto kapitālsabiedrību telpās.

SADARBĪBA AR NEVALSTISKAJĀM ORGANIZĀCIJĀM VESELĪBAS APRŪPES UN VESELĪBAS VEICINĀŠANAS JAUTĀJUMOS

Arī 2011. gadā nevalstisko organizāciju atbalstam tika novirzīti pašvaldības budžeta līdzekļi **7146,32** Ls apmērā. Tika atbalstīti iesniegtie projekti, kuru mērķis bija:

- 1) uzlabot veselības aprūpes pieejamību, uzlabojot veselības aprūpes speciālistu izglītības līmeni, kad gala rezultātā ieguvējs ir visa sabiedrība, iegūstot zinošākus speciālistus;
- 2) ģimenes vērtību atbalsts un dzimstības veicināšana.

51.tabula. Veselības pārvaldes uzraudzītie projekti ārstu izglītības atbalstam un dzimstības veicināšanai 2011. gadā:

Mērķis	Īss projekta apraksts	Dalībnieku skaits	Izlietotie pašvaldības līdzekļi
Veselības aprūpes pieejamības veicināšana	1. Sniegts finansiāls atbalsts Latvijas Rehabilitācijas profesionālo organizāciju apvienībai, līdzfinansējot Biedrības organizēto konferenci „Agrīna bērnu rehabilitācijas	491	970,00

	organizēšana un individuālie rehabilitācijas plāni bērniem un pieaugušajiem prognozējamās invaliditātes gadījumā” 2011. gada 8. aprīlī.		
	2. Sniegts finansiāls atbalsts Nodibinājumam „Bērnu slimnīcas atbalsta fonds”, līdzfinansējot sirds ķirurga mācības: <ul style="list-style-type: none"> • Itālijā 30.03.2011.-03.04.2011. • Portugālē 01.10.2011.-05.10.2011. 		466,96 525,36
	3. Sniegts finansiāls atbalsts Biedrības „Latvijas Anestezioģu un reanimatoģu asociācija” rīkotajam 5. Nacionālajam kongresam, kas notika 2011. gada 9.-10. decembrī.	412, tai skaitā 350 rīdzinieki	550,00
	4. Sniegts finansiāls atbalsts Latvijas Bērnu ķirurģu asociācijas projekta ”Latvijas ķirurģijas žurnāla (Acta Chirurgica Latviensis) 10. numura iekļaušana starptautiskā elektroniskā datu bāzē ķirurģijas nozarēs strādājošo ārstu informētības uzlabošanai, profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanai un iedzīvotāju veselības stāvokļa uzlabošanai”, piešķirot līdzfinansējumu.	Ar informāciju interneta vietnē iepazinās ap 20000 personu	990,00
	5. Sniegts finansiāls atbalsts nodibinājumam „Bērnu veselība- mūsu nākotne”, līdzfinansējot izdevumus žurnāla „Latvijas ārsts” pielikuma speciālizlaiduma „Bērnu klīniskās Universitātes slimnīcas novietnei Gaģezers -30” izdošanai, kurā tika informēta sabiedrība par RKUS Gaģezers par pieejamajiem veselības aprūpes un veicināšanas pakalpojumiem, par ārstiem, speciālistiem un plānotajiem uzlabojumiem.	1000	700,00
	6. Sniegts finansiāls atbalsts Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas biedrības organizētajai Starptautiskajai medicīniskajai konferencei „Trombozes un antikoagulantu”, kas notika 2011. gada 4. martā. Tajā tika sniegta aktuālākā informācija speciālistiem par trombozēm, to ārstēšanu, profilaksi, tai skaitā tromboģu profilaksi grūtniecēm, un antikoagulantiem	820, tai skaitā 635 rīdzinieki	1000,00
ģimenes vērtību atbalsts un dzimstības veicināšana	1. Sniegts finansiāls atbalsts biedrībai „Asociācija Ģimene”, līdzfinansējot biedrības rīkoto 3. starptautisko forumu „Darbīga ģimene kā vērtība un valsts prioritāte” 2012. gada 13. maijā, kurā tika runāts par dabiskas ģimenes, katra cilvēka dzīvības un laulības institūta kā vērtības atjaunoģšanu un nostiprināģšanu Latvijas sabiedrībā. Aktualizēta demogrāfiskās situācijas nopietnība izvirģot ģimenes atbalsta politiku par prioritāti un vienģģo iespējamo ilgtermiņa risināģģumu ekonomiskās un sociālās katastrofas novērģģanā,	100	944,-

	<p>iespējām attīstīt un veicināt ģimenes kā pamatšūniņas un valsts pamatinstitūcijas stabilitāti.</p>		
	<p>2.Sniegts finansiāls atbalsts nodibinājumam „Rīgas Svētā Aleksandra Ņevska pareizticīgo baznīcas atjaunošanas fonds”, līdzfinansējot nodibinājuma rīkoto 10. starptautisko starpnozaru konferenci „Baznīca, skola, ģimene”, kas notika 2011. gada 27. oktobrī. Tajā tika vērsta sabiedrības uzmanība uz garīgi tikumiskās audzināšanas, žēlsirdības ieaudzinašanas, un vērtībām, kas nozīmīgas jaunās paaudzes garīgo pamatvērtību, tikumības un morāles veidošanu visā dzīvē. nepieciešamību ģimenē un skolā, runāts par dabiskas ģimenes, katra cilvēka dzīvības un laulības institūta kā vērtības atjaunošanu un nostiprināšanu Latvijas sabiedrībā. Kopējais dalībnieku skaits -560 personas (t. sk. 500 rīdzinieki)</p>	<p>560, tai skaitā 500 rīdzinieki</p>	<p>1000,-</p>

Izdāles materiāli

Pasākums Esplanādē

VESELĪBAS VEICINĀŠANA

Saskaņā ar likuma “Par pašvaldībām” 15.pantu pašvaldībām ir noteikta pastāvīgā funkcija – nodrošināt veselības aprūpes pieejamību, kā arī veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu.

Veselības veicināšana ir pasākumu kopums, kas mudina individu un sabiedrību kopumā palielināt kontroli pār veselību ietekmējošiem faktoriem (t.sk. atkarību izraisošo vielu lietošanu) un pilnveidot veselības potenciālu. Viena no svarīgākajām veselības veicināšanas komponentēm ir veselīga dzīvesveida veicināšana.

Lai Rīgas pilsētā tiktu īstenota pašvaldībai noteiktā autonomā funkcija – veselīga dzīvesveida veicināšana - Labklājības departamenta Veselības pārvaldes Sabiedrības veselības veicināšanas un profilakses nodaļa īsteno pasākumus, kuru **mērķis** ir uzlabot un veicināt sabiedrības izpratni par veselīgu dzīvesveidu, informējot sabiedrību par faktoriem, kas ietekmē veselību, un pasākumiem, kas veicami, lai novērstu, aizkavētu vai mazinātu šo faktoru ietekmi, kā arī nodrošinot slimību profilakses pakalpojumu pieejamību Rīgas iedzīvotājiem.

Lielāko daļu veselību veicinošos pasākumus 2011. gadā īstenoja paši Labklājības departamenta darbinieki, taču daļu slimību profilakses pakalpojumu sniedza organizācijas, ar kurām Labklājības departaments noslēdza līgumu par organizācijas sniegto pakalpojumu līdzfinansēšanu.

Kopumā 2011. gadā veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumu īstenošanai un programmu atbalstam izlietoti 129880 Ls, kuri piešķirti Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta programmas „Veselības aprūpes pieejamības nodrošināšana un veselības veicināšana” ietvaros.

VESELĪBAS VEICINĀŠANAS PASĀKUMI UN ĪSTENOTĀS PROGRAMMAS

Veselības veicināšanas jomā Labklājības departamenta speciālisti regulāri organizē dažādus publiskus pasākumus, iesaistot nevalstiskās organizācijas un citus sadarbības partnerus, kā arī sniedz informāciju un intervijas masu medijiem. 2011. gadā ir realizēti 12 publiskie pasākumi, 3 apaļā galda diskusijas un sniegta 20 intervijas dažādiem Latvijas masu medijiem (skat. 52. tabulu).

52. tabula. Labklājības departamenta organizētie pasākumi 2011. Gadā

Pasākuma nosaukums	Mērķa auditorija	Sasniegtais rezultāts
Vides akcija „Diena bez tabakas”	Pilsētas iedzīvotāji	~ 500 dalībnieki iesaistījušies aktivitātēs: a) Preses konference un informēšanas kampaņa, kas veltīta Dienai bez tabakas b) Akcija „Apmaini cigareti pret burkānu”, tādā veidā akcentējot veselības un veselīga uztura nozīmi labās dzīves saglabāšanai, c) Spēle „Aizmet prom cigareti”, tādā veidā paužot savu noraidošo attieksmi pret smēķēšanu un pasīvo smēķēšanu. d) Informatīvu materiālu un atpazīšanās zīmju nesmēķētājiem (aproces) izdala Rīgas domes apmeklētājiem un iedzīvotājiem e) Informatīva akcija Rīgas domes smēķētavā (informācija par smēķēšanas kaitīgo ietekmi uz veselību un iespējām saņemt palīdzību smēķēšanas atmešanas gadījumā)

<p>Apalā galda diskusija „Vīriešu veselība”</p>	<p>Pašvaldības un valsts iestādes un NVO, kas darbojas vīriešu veselības ietvaros</p>	<p>15 diskusijas dalībnieki. Diskusijā nolemts:</p> <ol style="list-style-type: none"> Nolemts izstrādāt sistemātisku pieeju vīriešu slimību profilakses un veselības veicināšanas programmas izstrādei. Paplašināt līdzšinējo sadarbību publisko aktivitāšu, kas pieejamas bez maksas Rīgas pilsētas iedzīvotājiem, organizēšanā un īstenošanā. Stiprināt starpinstitucionālu sadarbību pašvaldības un valsts līmenī. Mērķauditorijai piemērotu informatīvo materiālu izstrāde sadarbībā ar speciālistiem.
<p>Vides akcija „Vīriešu veselība – pārbaudi savu veselību tāpat kā veic automašīnas tehnisko apskati!”</p>	<p>Pilsētas iedzīvotāji</p>	<p>~ 1000 dalībnieki iesaistījušies aktivitātēs:</p> <ol style="list-style-type: none"> „Urologu konsultācijas” vīriešiem par veselības profilaksi, palīdzības un ārstēšanas iespējām, kā arī iespēja iepazīties ar „prostatas mulāžu”. Iedzīvotāju informēšana par to, kā veicināt savu veselību vasarā, informatīvo materiālu izdole. Sirds un asinsvadu slimību profilakse – „Sirds veselības kabineta” medicīnas māsas sirds un asinsvadu riska faktoru (asinsspiediena, ĶMI noteikšana) pārbaude Iedzīvotāju (vīriešu) aptauja par galvenajiem veselības paradumiem, riska faktoriem un speciālistu apmeklējumiem.
<p>Sadarbībā ar biedrību „Latvijas Sarkanais Krusts” Pasaules tuberkulozes dienas ietvaros</p>	<p>Pilsētas iedzīvotāji</p>	<p>~300 dalībnieki iesaistījušies aktivitātēs:</p> <ol style="list-style-type: none"> Iedzīvotāju plaušu rentgenoloģiskā pārbaude pie Latvijas Sarkanā Krusta nakts patversmes Gaiziņa ielā 7. Pneimonologa konsultācijas un informatīvo materiālu par tuberkulozes izplatību, galvenajiem riska faktoriem, pazīmēm, ārstēšanos un profilaksi izdole Informēšana par Rīgas domes Labklājības departamenta piedāvātajiem pakalpojumiem
<p>Vides akcija „Veselīgās Jāņu dienas”</p>	<p>Pilsētas iedzīvotāji</p>	<p>~2000 iedzīvotāju iesaistījušies aktivitātēs (aktivitātes notiek sadarbībā ar SIA „Rīgas Centrāltirgus”):</p> <ol style="list-style-type: none"> Rīgas domes departamentiem, kapitālsabiedrībām un pašvaldības aģentūrām rīkots recepšu konkurss „Veselīgais Jāņu siers 2011”. Uztura speciālistes konsultācijas par veselīga uztura pamatprincipiem ikdienā. Orientēšanās spēle, apzinot veselīga uztura tirgotājus un veselīga uztura paradumus, it īpaši, kas saistīti ar piena

		<p>produktu lietošanu uzturā.</p> <p>d) Aptauja „Nosaki gardāko sieru”, degustējot vairāku sieru veidus.</p> <p>e) Informatīvo materiālu izdale par veselības veicināšanu un slimības profilaksi.</p>
Konference „Jauno tehnoloģiju ietekme uz sabiedrību”	Speciālisti, interesenti	119 dalībnieki
Preses konference par pētījuma „Riska un aizsargājošo faktoru ietekme uz vielu lietošanu jauniešu vidū” rezultātiem	Speciālisti, žurnālisti un iedzīvotāji	Preses konference, sagatavota publikācija laikrakstam „Ir”,
Apalā galda diskusija „Sievietes veselība”	NVO, kas darbojas sieviešu veselības uzlabošanai	<p>Apalā galda diskusijā izvirzīti vairāki darbības virzieni:</p> <p>a) sistemātiska pieejas sieviešu reproduktīvās veselības profilakses un veselības veicināšanas programmas izstrādē veicināšana</p> <p>b) informatīvo materiālu mērķa auditorijai izstrādes nepieciešamība</p> <p>c) veicināt starpinstitucionālu sadarbību reproduktīvās veselības veicināšanā.</p>
PVO Pasaules sirds veselības dienas Sirds veselības nedēļa „Vai Tu zini, ko mīl Tava sirds?”	Pilsētas iedzīvotāji, Speciālisti, Rīgas mācību iestāžu skolēni	~3000 iedzīvotāji ar dažādu sabiedrības informēšanas kampaņu palīdzību, uzrunāti un informēti nedēļas garumā par jautājumiem, kas skar sirds veselību un sirds veselības veicināšanu.
PVO Pasaules Garīgās veselības diena „Atceries un padomā...par SEVI”	Rīgas iedzīvotāji	~100 personām tika īstenots pasākums garīgās veselības veicināšanā
Rīgas svētku ietvaros, sadarbībā ar projektu „Slow food” dalība garšas ielā „Atpūtiņi savu vēderu”	Rīgas iedzīvotāji	~2000 iedzīvotāju iesaistījušies aktivitātēs: <p>a) uztura speciālistu konsultācijas par veselīgu un ekonomisku uzturu,</p> <p>b) vides spēle „RINKO” par veselības veicināšanu un slimību profilaksi</p> <p>c) orientēšanās spēle, apzinot veselīgas produkcijas tirgotājus un veselīga uztura ieteikumus.</p>
Apalā galda diskusija par abortu prevencijas jautājumiem	Valsts iestādes, profesionālās asociācijas, NVO	<p>Apalā galda diskusijā nolemts:</p> <p>a) veikt pilotprojektu par pirms un pēc aborta konsultācijām sievietēm, palīdzot ginekologam informēt sievieti par grūtniecības pārtraukšanas būtību, iespējamajiem medicīniskajiem sarežģījumiem utt.</p> <p>b) Latvijas Ginekologu un dzemdību speciālistu asociācija sagatavos savu viedokli par šo projektu.</p>
Vides akcija „Ziemas saulgrieži”	Pilsētas iedzīvotāji	~2000 iedzīvotāju iesaistījušies aktivitātēs (aktivitātes notiek sadarbībā ar pašvaldības

		SIA „Rīgas Centrāltirgus”): a) Iedzīvotāju informēšana par veselīgu uzturu un veselīga uztura veicināšanu SIA „Rīgas Centrāltirgus” teritorijā (iespēja saņemt veselīga uztura recepšu bukletus, informācija par eļļu un tauku ietekmi uz veselību). b) Spēle „Atpazīsti veselības smaržu!” c) Iespējas saņemt uztura speciālista konsultācijas par veselīgu uzturu svētku laikā.
Rīgas skolēnu domes organizēts pasākums „Zem viena jumta”	Rīgas iedzīvotāji	Apmeklētāji ~2000 iedzīvotāju. a) Pasākumu ietvaros apmeklētājiem bija iespējams apzināt nevalstisko organizāciju piedāvājumus. b) RD Labklājības departamenta informatīvā teltī bija sagatavoti interaktīvi uzdevumi, par tēmu „Atkarības”, kā arī lielu interesi izraisīja vides spēle „RINKO”, kurā iekļauti jautājumi par veselības veicinošām tēmām.

2011. gada septembrī tika organizēts arī 10. -12. klašu skolēnu radošo darbu konkurss „Es gribu jums pateikt”. Konkursa mērķis bija aicināt Rīgas jauniešus izteikt savu viedokli un izjūtas par to, ko ikdienā nav iespējams pateikt vecākiem, draugiem vai apkārtējai sabiedrībai, saistībā ar atkarību izraisīto vielu un procesu (azartspēles, datorspēles u.c.) lietošanas sekām un to ietekmi uz viņu ikdienu. Konkursa rezultātā 12 labāko darbu autoru darbi tika iespiesti un 2012. gada sākumā izdalīti visām Rīgas skolām.

Cits nozīmīgs veselības veicināšanas aspekts ir informatīvo materiālu un jo īpaši metodisko rokasgrāmatu sagatavošana un speciālistu apmācība to izmantošanā. Tāpēc, lai sekmīgāk nodrošinātu speciālistu un vecāku, bērnu un jauniešu izglītošanu, 2011. gadā izdotas 4 metodiskās rokasgrāmatas par pieaugušo motivēšanas darbu, darbu ar datoratkarīgiem jauniešiem un jauniešiem, kuri vēlas pārtraukt smēķēšanu, dzīves prasmju attīstīšanu. Liels darbs tika ieguldīts izstrādājot izglītojošo spēli par veselīgu dzīvesveidu „Rinko”. Šīs spēles dalībniekiem interesantā un aizraujošā veidā ir jāatbild uz jautājumiem par veselīgu uzturu, drošību, infekcijas slimībām, garīgo veselību utt. Spēli var izmantot ne tikai speciālistu uzraudzībā, bet arī vienaudži savā starpā pavadot brīvo laiku. Spēle tika izstrādāta divos formātos: galda spēle un vides spēle, kas nodrošina iespēju izmantot šo spēli gan klašu nodarbībās, aizpildot brīvo laiku, gan arī publiskos vides pasākumos, kuros ir iesaistīts liels skaits cilvēku. Tāpat tika sagatavots informatīvs materiāls par veselīgu uzturu Līgo un Jāņu svinēšanas laikā, sirds veselības kartiņas, materiāls „Vai tu zini, kas ietekmē tavu sirds veselību?”, informatīvs materiāls par eļļām un taukiem, kā arī materiāls bērniem un viņu vecākiem par infekcijas slimību profilaksi (skat. 53. tabulu).

53. tabula. 2011. gadā izdotie metodiskie un informatīvie materiāli

Metodiskais/ informatīvais materiāls	Izdoto eksemplāru skaits
Metodiskā rokasgrāmata „Sociāli – emocionālo dzīves prasmju attīstīšana”	150
Metodiskā rokasgrāmata „Motivācijas sarunas pieaugušajiem”	150
Izglītojoša interaktīvā spēle par veselīgu dzīvesveidu „Rinko”	150
Metodiskā rokasgrāmata „Jauniešu smēķēšanas intervences”	150
Metodiskā rokasgrāmata „Paspēlēju un pietiek!”	150

Informatīvais materiāls „Siers” par veselīgu Līgo svētku svinēšu	2000
Informatīvs materiāls „Vai tu zini, kas ietekmē tavas sirds veselību?”	1500
Informatīvas sirds veselības kartiņas (4 veidu)	6000
Informatīvs materiāls par infekcijas slimību profilaksi	1000
Informatīvs materiāls par taukiem un eļļām	1500

Labklājības departaments ir noslēdzis līgumus ar vairākām iestādēm un organizācijām par noteiktu programmu īstenošanu.

■ HIV profilakses un psihosociālie pakalpojumi narkotisko vielu lietotājiem un to kontaktpersonām gan biedrības „DIA+LOGS”, atbalsta centrs visiem, kurus skar HIV/AIDS” (turpmāk – Biedrība) telpās, gan Rīgas pilsētas priekšpilsētās (rajonos) Biedrības mikroautobusā.

Mērķis – mazināt HIV inficēto skaitu injicējamo narkotiku lietotāju vidū, sniedzot pakalpojumu gan Biedrības telpās, gan pietuvināti mērķauditorijas uzturēšanās vietām (ar mikroautobusu), tādejādi mazinot risku inficēties ar HIV šo personu tuviniekiem, to kontaktpersonām, kā arī sabiedrībai kopumā.

2011. gadā ar Biedrības starpniecību injicējamo narkotiku lietotājiem, viņu piederīgajiem un kontaktpersonām (pēc pašu vēlēšanās) bija iespēja veikt HIV eksprestestu, saņemt bezmaksas prezervatīvus, saņemt sterilas šļirces, apmeklēt psihologa, sociālā darbinieka un HIV konsultanta konsultācijas, kā arī iegūt informāciju par šo un citām infekcijas slimībām, kā arī ar atkarību izraisošo vielu lietošanu saistītiem jautājumiem. Biedrība pakalpojumu sniedza gan biedrības telpās Rīgas centrā, gan arī pietuvināti mērķauditorijas uzturēšanās vietām (mikroautobusā).

2011. gadā Biedrība ir sniegusi kopumā 2511 konsultācijas injicējamo narkotiku lietotājiem, viņu ģimenes locekļiem un tuviniekiem gan Biedrības telpās, gan mikroautobusā (skat. 54. tabulu), kā arī izsniegusi 205 943 tīras šļirces un 45 518 prezervatīvus. Kopumā šī pakalpojuma realizācijai 2011. gadā novirzīti 53 368,01 Ls.

54. tabula. Biedrības „DIA+LOGS” sniegtā pakalpojuma darba rādītāji HIV profilakses programmā trīs gadu griezumā

Rādītājs	2009	2010	2011
Jauno (pirmreizējo) klientu skaits	2179	1543	3011
Psihologa sniegto konsultāciju skaits	669	651	829
Sociālo darbinieku sniegto konsultāciju skaits	1304	1043	1017
HIV konsultanta sniegto konsultāciju skaits	638	626	665
Veikto HIV testu skaits	616	609	636
Izsniegto šļirču skaits	77 036	110 016	205 493
Izsniegto prezervatīvu skaits	38 175	34 131	45 518
Konsultāciju skaits kopā	2611	2320	2511

Kā redzams 54. tabulā, pēdējo 3 gadu laikā strauji pieauguši Biedrības „DIA+LOGS” darbības rādītāji. Salīdzinot ar 2010. gadu, 2011. gadā divkārtšojies jauno (pirmreizējo) klientu un izsniegto „tīro” šļirču skaits. Pieaugums vērojams arī HIV konsultanta sniegto konsultāciju skaita ziņā un no tā izrietošā pieaugušā HIV testu veikšanā. Pēdējo gadu laikā Biedrība pastiprinājusi darbu ar klientiem gan Biedrības telpās, gan izmantojot ielu darbiniekus, gan mobilo brigādi, lai konsultētu mērķa auditoriju un klientus par Biedrības piedāvātajiem pakalpojumiem. Rezultatīvie Biedrības „DIA+LOGS” rādītāji liecina, ka ieguldītie resursi tiek izmantoti lietderīgi, lai sasniegtu Biedrības un Rīgas domes Labklājības departamenta kopīgi izvirzīto mērķi – mazināt HIV inficēto skaitu injicējamo narkotiku lietotāju vidū un tādejādi uzlabot gan Rīgas iedzīvotāju drošību, gan veselību.

■ Ambulatorās terapijas īstenošana pēc DOTS programmas tuberkulozes slimniekiem

Mērķis – motivēt tuberkulozes slimniekus ambulatorajai terapijai pēc DOTS (tieši uzraugāmais ārstēšanas īsais kurss) programmas.

Lai nodrošinātu mērķa sasniegšanu, Rīgas ambulatorajiem tuberkulozes slimniekiem, kuri ikdienas ierodas tuberkulozes kontrolējamās terapijas kabinetos (Rīgā, Gogoļa ielā 3 vai Nīcgales ielā 5) izdzert nozīmēto zāļu devu medicīnas darbinieka uzraudzībā, tika apmaksāti turp un atpakaļceļa sabiedriskā transporta izdevumi. Sākot no 2011. gada maija, šiem pacientiem tiek apmaksāti arī taloni pārtikas iegādei 1,00 Ls apmērā ik dienu. (skat. 55. tabulu)

Šo pakalpojumu izpildi 2011. gadā organizēja v/a „Latvijas Infektoloģijas centrs”, kopumā izlietojot 51 500,00 Ls.

55. tabula. Darba rādītāji ambulatoro tuberkulozes slimnieku motivēšanas programmā trīs gadu griezumā

Rādītājs	2009	2010	2011
Jauno ambulatoro pacientu skaits, kas vērsušies pēc palīdzības	202	162	225
Ambulatoro tuberkulozes slimnieku skaits, kas saņēmuši palīdzību	310	255	1484
Palīdzības par transporta kompensāciju sniegšanas reižu skaits	31 349	31 257	24 802
Palīdzības par pārtikas talonu kompensāciju sniegšanas reižu skaits	-	-	24 145

Kā redzams 55. tabulā, tad pēdējo gadu laikā pieaudzis v/a „Latvijas Infektoloģijas centrs” pirmreizējo ambulatoro tuberkulozes pacientu skaits. Salīdzinot ar 2010. gadu, 2011. gadā gandrīz piecas reizes pieaudzis to ambulatoro tuberkulozes slimnieku skaits, kas saņēmuši palīdzību (transporta kompensāciju vai/un pārtikas talonu kompensāciju). 2011. gadā, uzsākot pārtikas talonu kompensēšanu pacientiem, kuri ikdienas ierodas saņemt ambulatoro tuberkulozes terapiju, pieaudzis kopējais palīdzību sniegšanas reižu skaits, kopā sasniedzot 48 947 reizes. Tas norāda uz to, ka šāda veida palīdzība ir motivējoša pacientiem un mudina viņus ierasties tuberkulozes kontrolējamās terapijas kabinetos un tādejādi uzlabo kopējo sabiedrības veselību Rīgas pilsētā.

■ Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” Veselības istabu darbības nodrošināšana

Mērķis – uzlabot Rīgas pilsētas iedzīvotāju informētību par veselību ietekmējošiem faktoriem, saslimšanas riskiem un to profilaksi, kā arī par citiem veselības veicināšanas jautājumiem.

Lai nodrošinātu mērķa sasniegšanu, Rīgas pilsētas iedzīvotājiem 2011.gadā bija iespēja biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” četrās Veselības istabās (Brīvības ielā 237/2, Aptiekas ielā 8, Aglonas ielā 35/3, Gaiziņa ielā 7) bez maksas saņemt medicīnas darbinieka konsultācijas, noteikt savu ķermeņa masas indeksu, izmērīt arteriālo asinsspiedienu un saņemt uztura bagātinātājus (skat. 56. tabulu).

Programmu īstenoja biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts”, izlietojot finansējumu 7197,00 Ls apmērā.

56. tabula. Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” Veselības istabu darba rādītāji trīs gadu griezumā

Rādītājs	2009	2010	2011
Veselības istabu skaits	2	3	4
Veselības istabu apmeklētāju skaits	1810	4838	6148

2011. gada sākumā, ņemot vērā pieprasījumu, tika atvērta ceturrtā biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” Veselības istaba. Vidēji katru mēnesi vienu Veselības istabu apmeklē 128 Rīgas iedzīvotāji. Kopā 2011. gadā Veselības istabas ir apmeklējuši 6148 iedzīvotāji, pārsniedzot gada plānoto skaitli - 4800 apmeklētāju. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, 2011. gadā ir vērojams straujš apmeklētāju skaita pieaugums,. Lai nodrošinātu pakalpojuma pieejamību arī Pārdaugavas iedzīvotājiem, 2012. gadā plānots atvērt piekto biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” Veselības istabu Rīgā.

■ Asinsdonoru kustības atbalsts

Lai veicinātu asinsdonoru kustību, 2011. gadā tika atjaunota iespēja bezatlīdzības asins donoriem Rīgā kompensēt transporta izdevumus 1 Ls apmērā. Šo atlīdzību saņēma tie donori, kuri ziedoja asinis valsts SIA „Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca”, valsts SIA „Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca” asins sagatavošanas nodaļās un Valsts asinsdonoru centrā (skat. 57. tabulu).

Programmu īstenoja biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts”, izlietojot finansējumu 19 332,00 LVL apmērā.

57. tabula. Darba rādītāji asinsdonoru kustības veicināšanā trīs gadu griezumā

Rādītājs	2009	2010	2011*
Atlīdzības saņemšanas vietu skaits	4	-	3
Izsniegto atlīdzību reižu skaits	20 473	-	19 332

*-pakalpojums sākts no 2011. gada 1. februāra

Neskatoties uz to, ka arvien biežāk tiek rīkotas dažādas akcijas un darba kolektīviem ir iespēja aicināt pie sevis Valsts Asinsdonoru centra speciālistus, lai ziedotu asinis, asinsdonoru skaits, kuri ziedo asinis stacionārajās asins nodošanas iestādēs, saglabājas nemainīgs. Tā kā transporta izdevumu kompensācija 2011. gadā sākta no 1. februāra un kopā sastādīja 19 332 reizes, jāsecina, ka apjoms saglabājies 2009. gada līmenī.

ATKARĪBAS PROFILAKSE

Atkarības profilakse ir pasākumu kopums, kas tiek veikts, lai novērstu atkarības veidošanos dažādās sociālās grupās. Atkarības profilakses darba ietvaros sabiedrība kopumā tiek izglītota par tabakas, alkohola, narkotiku, jauno tehnoloģiju, neatļautas medikamentu lietošanas ietekmi uz sociālo, psiholoģisko un bioloģisko labklājību, to lietošanas sekām un kā izvairīties no atkarības veidošanās. Viena no galvenajām mērķauditorijām atkarības profilaksē ir bērni un jaunieši līdz 18 gadu vecumam.

Atkarības profilaksei ir vairāki mērķi, kurus var attiecināt uz jauniešiem ar dažādu atkarību izraisošo vielu lietošanas pieredzi:

- novērst atkarību izraisošo vielu lietošanas uzsākšanu vai jauno tehnoloģiju (azartspēles, internets, datorspēles, utt.) pārmērīgu lietošanu, īpaši jauniešiem līdz 18 gadu vecumam;
- palielināt vecumu, kad tiek uzsākta atkarību izraisošo vielu un azartspēļu lietošana;
- samazināt atkarību izraisošo vielu, jauno tehnoloģiju izmantošanas biežumu vai vielas daudzumu, pavadīto laiku pie datora, azartspēlēm, interneta, utt.

Atkarības profilaksei ir vairāki mērķi, uz kuriem balstoties, atkarības profilakse tiek iedalīta trijos līmeņos. Rīgā 2011. gadā atkarības profilakses darbs notika visos trijos profilakses līmeņos:

1. līmenis ir vispārīgā jeb universālā profilakse – tiek izglītota visa sabiedrība kopumā vai noteikta sabiedrības grupa, lai arī nav novēroti konkrēti riski vielu vai pārmērīgu jauno tehnoloģiju lietošanai. Šis profilakses līmenis ir attiecināms uz pirmo mērķi, novērst jebkādu vielu lietošanas uzsākšanu, un ir uzskatāms par visefektīvāko, jo tiek izglītota sabiedrība kopumā, sniedzot informāciju un attīstot nepieciešamās prasmes jauniešu vidū, kuriem nav izteiktu riska faktoru.

2. līmenis ir selektīvā profilakse – kuras ietvaros tiek strādāts ar tiem cilvēkiem, kuri vēl nav uzsākuši atkarību izraisošo vielu lietošanu, bet ir paaugstināts risks (sociālie, psiholoģiskie, vides faktori) to uzsākt, vai arī savas dzīves laikā ir pamēģinājuši kādu vai kādas atkarību izraisošas

vielas. Šis profilakses līmenis ir attiecināms gan uz pirmo, gan otro mērķi, un galvenie pasākumi tiek vērsti uz jauniešiem, kuri varētu uzsākt lietot atkarību izraisošās vielas, un uz speciālistiem, kā arī vecākiem, kas varētu palīdzēt atrunāt no eksperimentēšanas ar atkarību izraisošām vielām un ļaunprātīgas jauno tehnoloģiju izmantošanas. Galvenie pasākumi ir sistemātisks darbs ar jauniešiem, piedāvājot speciālas uzvedību korigējošas vai saskarsmes prasmes attīstošas programmas, un darbs ar speciālistiem, izglītojot tos, lai tie spētu atpazīt agrīnās riska pazīmes un sniegtu nepieciešamo palīdzību jauniešiem.

3. līmenis ir indikatīvā profilakse – kuras ietvaros tiek strādāts ar tiem jauniešiem, kuriem jau ir atkarību izraisošo vielu un/ vai pārmērīga jauno tehnoloģiju lietošanas pieredze, turpinot vai neturpinot tās lietot. Šis profilakses līmenis ir attiecināms uz trešo profilakses mērķi, un galvenie pasākumi ir vērsti uz jauniešiem, kas lieto atkarību izraisošās vielas, piedāvājot motivācijas un palīdzības programmas, lai lietošana tiktu pārtraukta, kā arī sniegts informatīvs atbalsts un palīdzība vecākiem un speciālistiem, lai veicinātu vecāku un/ vai speciālistu iesaistīšanos problēmas risināšanā.

Atkarības profilakses pasākumi tiek realizēti, informējot gan bērnus un jauniešus par atkarības profilakses un veselības veicināšanas tēmām, gan viņu vecākus un speciālistus, kuri ikdienā strādā ar bērniem un jauniešiem, viņu vecākiem, kā arī sabiedrība kopumā.

Atkarību profilakses pasākumu īstenošanai tika izlietoti 4533 Ls.

Izglītojošie semināri speciālistiem tiek organizēti visu gadu, izņemot jūniju un jūliju. 2011. gada desmit mēnešos noorganizēts 31 seminārs, t.i. vidēji 3 semināri mēnesī. (skat. 58.tabulu) Semināru garums ir no 6 līdz 24 akadēmiskajām stundām, t.i. 1 – 3 dienu semināri, vidējais vienas grupas lielums 2011. gadā – 15,3 dalībnieki. Pēc katra semināra tā dalībniekiem tiek lūgts aizpildīt semināra novērtēšanas anketu. Izvērtējot anketas, var secināt, ka joprojām speciālistiem ir aktuālas tēmas darbam ar agresīviem bērniem un jauniešiem, jauniešiem, kuriem viens vai abi vecāki ir atkarību izraisošo vielu lietotāji. 2011. gadā atkal ir pieaudzis pieprasījums pēc atkarības profilakses programmām pirmsskolā un sākumskolā, norādot, ka jau šajā periodā nākas saskarties ar atkarības tēmām, jo bērni ir ļoti aizrāvušies ar datorspēlēm, internetu. Ļoti aktuāli ir bijuši semināri izglītības iestāžu administrācijas darbiniekiem, kuri tika izglītoti par skolas speciālistu rīcību aizdomu gadījumos par apreibinošo vielu lietošanu, izplatīšanu vai glabāšanu izglītības iestādē. Apmeklētāji seminārus novērtē, kā ļoti kvalitatīvus uzsverot prakses un teorijas sabalansētību tajos, kas dod iespēju iegūt informāciju un tai pašā laikā attīstīt, pilnveidot savas prasmes.

58. tabula. Apmācīto speciālistu darbā ar atkarības profilakses programmām un izglītojošo semināru skaits 3 gadu griezumā

Speciālisti	Izglītoto speciālistu skaits			Izglītojošo semināru skaits		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Sociālie pedagogi, skolu psihologi, sociālie darbinieki	241	309	232	18	23	20
Vispārīzglītojošo skolu pedagogi	180	88	99	12	8	5
Vispārīzglītojošo skolu administrācijas darbinieki	—	31	43	—	2	3
Rīgas skolu medicīnas darbinieki	52	42	30	3	3	2
Valsts vai Pašvaldības Policijas darbinieki	78	16	20	3	1	1
Ieslodzījuma vietu pārvaldes darbinieki	22	20	—	1	1	—
Rīgas Bāriņtiesas darbiniekiem	—	52	—	—	2	—
Kopā	573	558	424	37	40	31

2011. gadā novadīto semināru skaits ir mazāks, kā iepriekšējos 2 gados ierobežoto cilvēkresursu dēļ. Semināru vidējā apmeklētība ir augstāka kā iepriekšējā gadā. Iespējams, ka tas ir izskaidrojams ar samazināto semināru skaitu, kā rezultātā ir lielākas grupas esošajos semināros. Bāriņtiesas darbiniekiem tika vadītas atsevišķas lekcijas par tēmām, kuras viņus interesēja padziļināti, bet papildus vajadzība pēc atsevišķām apmācībām nebija nepieciešama.

Paralēli izglītojošo semināru organizēšanai, notika lekcijas, visbiežāk informatīvas lekcijas par tādām tēmām kā narkotiku atkarība un profilakse, alkohola lietošana un smēķēšana jauniešu vidū, azartspēļu un citu jauno tehnoloģiju atkarība. Lekcijas tika organizētās gan speciālistiem, gan arī Rīgas skolēnu vecākiem, izglītojot tos par ģimenes lomu un iespējām atkarības profilaksē, iespējamo palīdzību gadījumos, kad ir aizdomas par vielu lietošanu.

59. tabula. Informatīvo lekciju speciālistiem un skolēnu vecākiem skaits un lekciju dalībnieku skaits 3 gadu griezumā

Auditorija	Lekciju dalībnieku skaits			Novadīto lekciju skaits		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Vispārizglītojošo skolu pedagogi	198	744	495	12	50	35
Rīgas skolu izglītojamo vecāki	335	927	509	19	45	76
Kopā	590	1741	1422	33	95	111

Arī samazināto lekciju skaits speciālistiem ir saistīts ar ierobežotiem cilvēkresursiem, bet no izglītības iestādēm ir saglabājusies augsta ieinteresētība par atkarības profilakses tēmām, uz ko norāda tas, ka vidēji vienā mēnesī tiek novadītas 3 lekcijas speciālistiem. Iepriekšējā gadā ir samazinājies izglītoto vecāku skaits, bet palielinājies realizēto nodarbību skaits. Caurmērā nodarbības vecākiem visa gada laikā ir bijušas garākas, vairāk iedziļinoties dažādos jautājumos, problēmu risināšanas gadījumos. Var izdarīt secinājumu, ka 2011. gadā ir vairāk pievērsta uzmanība ne tikai informācijas sniegšanai, bet arī vecāku zināšanu un prasmju attīstīšanai un papildināšanai.

Līdztekus aktīvai speciālistu un vecāku izglītošanai, 2011. gadā notika aktīva bērnu un jauniešu izglītošana par atkarības profilakses un veselības veicināšanas tēmām. 2011. gadā izglītojošie pasākumi bērniem un jauniešiem ir veikti 86 izglītības iestādēs, kas sastāda 98% no kopējā Rīgas izglītības iestāžu skaita (Rīgā ir 102 sākumskolas, pamatskolas, vidusskolas un speciālās pamatskolas/ vidusskolas, vakara (maiņu) vidusskolas). Labklājības departamenta darbinieki 2011. gadā ir novadījuši 1329 nodarbības, kurās piedalījušies 16537 bērni un jaunieši (skat. 60. tabulu).

60. tabula. Informatīvo diskusiju, atkarības profilakses programmu bērniem un jauniešiem un to dalībnieku skaits 3 gadu griezumā

Auditorija	Dalībnieku skaits			Novadīto diskusiju/ programmu nodarbību skaits		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Diskusijas par atkarības profilakses tēmām bērniem un jauniešiem	12 040	10 277	16301	727	637	953
Atkarības profilakses programmu nodarbības*	36	34	122	371	326	84
Atkarības profilakses programma jaunieši „Vienaudžu izglītotāji atkarības profilaksē”	39	111	114	3	11	292
Kopā	12 115	10 422	16537	1101	974	1329

* Programma sastāv no 12 – 16 nodarbībām, tēmas ir specifiski pielāgotas bērnu un jauniešu uzvedības specifikai, piemēram, smēķējošiem jauniešiem, motivējot pārtraukt smēķēšanu, bērniem un jauniešiem ar agresīvu uzvedību, utt.

2011. gadā ir strauji pieaudzis novadīto diskusiju skaits bērnu un jauniešu grupām un samazinājies novadīto atkarības profilakses programmu nodarbību skaits. Šādas izmaiņas ir saistītas ar to, ka skolās šajā gadā bija ļoti augsts pieprasījums pēc izglītojošām nodarbībām – diskusijām. Grupas bija lielākas kā iepriekšējos gados, kā rezultātā ir ļoti liels izglītoto dalībnieku skaits. Ierobežotie cilvēkresursi neļāva vadīt vairāk atkarības profilakses programmu nodarbības, tāpēc tika aicināti paši skolu speciālisti vairāk iesaistīties un pašiem uzņemties iniciatīvu grupu vadīšanā. Tāpat vairāk resursi tika ieguldīti jauniešu izglītošanā, kuri pēc programmas savā skolā var darboties kā vienaudžu izglītotāji, informējot gan savu, gan citu klašu skolēnus par atkarības profilakses tēmām. 2011. gada pirmajā pusgadā vienaudži izglītotāji realizēja 20 dažādus atkarības profilakses pasākumus savās skolās, aicinot bērnus un jauniešus nelietot atkarību izraisošas vielas.

Jauniešu vidū ir aktuāla tēma par apreibinošo vielu lietošanu draugu vidū un viņu iespējamā rīcība – īpaši vecākajās vidusskolas klasēs. Aktuāla ir konfliktu risināšana ar pieaugušajiem un vienaudžiem, konfliktu izraisītais psiholoģiskais diskomforts, kurš ir kā viens no pamudinošiem faktoriem apreibinošo vielu lietošanai.

Jaunieši ir ļoti labi informēti par apreibinošo vielu lietošanas ietekmi, bet jūtas apmulsuši saistībā ar jaunatklātām vielām (piemēram, sintētiskie kanabinoīdi), kā arī par marihuānas efektu, ņemot vērā sabiedrībā aktuālās neviennozīmīgās diskusijas. Speciālistu galvenais uzdevums ir nevis sniegt jaunu informāciju, bet palīdzēt izprast esošās informācijas patiesumu un objektivitāti.

Visiem interesentiem pieejama Labklājības departamenta interneta mājaslapa www.narcomania.lv, kurā ir informācija par atkarībām, atkarību profilaksi, piedāvātajiem pakalpojumiem vecākiem, speciālistiem un jauniešiem, u.c. informācija. Mājaslapas apmeklētāju skaits 2011. gadā bija 31 232.

Ar mājaslapas www.narcomania.lv starpniecību iedzīvotājiem ir iespēja anonīmi uzdot jautājumus speciālistiem par atkarības problēmām un palīdzības iespējām, saņemot atbildi piecu dienu laikā. 2011. gadā tika sagatavotas 544 atbildes uz mājaslapas apmeklētāju jautājumiem. Populārākie jautājumi un atbildes, bez autora personības publiskošanas, ir pieejamas mājaslapas www.narcomania.lv sadaļā „Jautājumi un atbildes”. Pārsvarā jautājumi bija par marihuānas lietošanas sekām, smēķēšanas atmešanas iespējām un palīdzības iespējām atkarīgajiem un to tuviniekiem. Tāpat uzdot jautājumus un iegūt jaunāko informāciju ir iespējams Labklājības departamenta Twitter kontā LD_profilakse.

2011. gadā mājaslapā www.narcomania.lv tika izstrādāta jauna aplikācija – interaktīvā spēle „Ko Tu zini par marihuānu?”. Spēles apmeklētājiem vienkāršā un atraktīvā veidā ir iespējams pārbaudīt savus priekšstatus par marihuānas lietošanas kaitīgumu un izvērtēt savu uzvedību, cik lielā mērā cilvēks pakļauj sevi marihuānas lietošanas seku riskam. Aplikācija mājaslapā tika publicēta decembrī un mēneša laikā to bija apmeklējuši 2000 mājaslapas apmeklētāji.

Labklājības departamenta darbinieki kopā ar Rīgas Sociālā dienesta atkarības profilakses speciālistiem (APS) iedzīvotājiem sniedz arī psiholoģisko palīdzību gan individuāli, gan grupu darbā. Sadarbībā ar Rīgas Sociālā dienesta atkarības profilakses speciālistiem novadītas 2 atbalsta grupas līdzatkarīgajiem – atkarīgo ģimenes locekļiem un tuviniekiem (skat. 61. tabulu). Tā kā atkarība un līdzatkarība ir psiholoģiski smaga un ilgstoša problēma, tad ļoti būtiski ir saņemt palīdzību arī dzimtajā valodā, tādēļ tiek nodrošināta viena atbalsta grupa krievu valodā, bet otra – latviešu valodā.

61. tabula. Līdzatkarīgo atbalsta grupu un to dalībnieku skaits 3 gadu griezumā

Auditorija	Dalībnieku skaits			Nodarbību skaits		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Atbalsta grupa līdzatkarīgajiem (krievu valodā)	30	25	20	35	33	39
Atbalsta grupa līdzatkarīgajiem (latviešu valodā)	29	21	25	36	33	37
Kopā	59	46	45	71	66	56

Līdzatkarīgo grupu apmeklē sievietes vecumā no 26 gadiem, kuru dzīves biedri ir saistīti ar alkohola lietošanu. Interese par līdzatkarīgo atbalsta grupām 2011. gada septembra mēnesī kuplināja dalībnieku skaitu, taču bieži vien dalībnieki, kuri atnāk uz grupu nodarbībām, izvēlas apmeklēt individuālās konsultācijas pie APS, jo izjūt nepieciešamību strādāt individuāli.

Novērojums, ka līdzatkarīgas attiecības ģimenē izraisa līdzatkarīgas attiecības darba vidē, saskarsmes modeļi, zems pašvērtējums, līdzatkarības valgos tur nepatīkamu emociju buķete.

2010. gadā Labklājības departamenta Veselības pārvaldes Sabiedrības veselības veicināšanas un profilakses nodaļas pārstāvis tika iekļauts Rīgas Administratīvās komisijas Bērnu lietu apakškomisijā, kuras ietvaros tiek izskatīti nepilngadīgo izdarītie administratīvie likumpārkāpumi, tai skaitā atkarību izraisošo vielu lietošana. 2011. gadā Labklājības departamenta Veselības pārvaldes pārstāvis ir piedalījies 51 sēdē, kurās ir izskatīti 1365 administratīvie pārkāpumi, 2795 administratīvā pārkāpuma lietas, no tām 1159 lietas par LAPK 42.¹ panta ceturtās daļas pārkāpumu (par smēķēšanu, ja to izdarījis nepilngadīgais); 353 lietas par LAPK 171.1 panta pirmās daļas pārkāpumu (par alkoholisko dzērienu vai citu apreibinošo vielu lietošanu vai atrašanos alkoholisko dzērienu vai citu apreibinošo vielu ietekmē, ja to izdarījis nepilngadīgais) un 61 lieta par LAPK 171.1 panta otrās daļas pārkāpumu (par alkoholisko dzērienu vai citu apreibinošo vielu lietošanu vai atrašanos alkoholisko dzērienu vai citu apreibinošo vielu ietekmē, ja to izdarījis nepilngadīgais, ja tās izdarītas atkārtoti gada laikā pēc administratīvā soda uzlikšanas). 2011. gada laikā 585 administratīvo lietu pārkāpējiem ir sniegta informācija par atkarības profilakses speciālistiem un dota rekomendācija vērsties pie speciālista pēc palīdzības ar atkarību saistīto problēmu risināšanai.

Kā problēmu var minēt faktu, ka administratīvās komisijas nosūtījumam pie speciālista ir tikai rekomendējošs raksturs, līdz ar to šis resurss netiek pilnvērtīgi izmantots, jo pētījumi un citu valstu pieredze rāda, ka obligāts speciālistu un programmu apmeklējums palīdz efektīvāk un ātrāk risināt problēmas, kas radušās apreibinošo vielu un atkarību izraisošo procesu lietošanas rezultātā.

Sirds veselības diena Rīgā

SADARBĪBA AR NEVALSTISKAJĀM ORGANIZĀCIJĀM

PERSONU AR INVALIDITĀTI NEVALSTISKO ORGANIZĀCIJU KONSULTATĪVĀ PADOME

Kopš 2007. gada Rīgas pilsētas pašvaldībā darbojas ar Rīgas domes 09.10.2007. lēmumu Nr. 2890 „Par personu ar invaliditāti nevalstisko organizāciju konsultatīvās padomes izveidošanu Rīgas pilsētas pašvaldībā” izveidotā Personu ar invaliditāti nevalstisko organizāciju konsultatīvā padome, kuras mērķis ir veicināt personu ar invaliditāti pilsonisko līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesos, kā arī sadarbību starp personu ar invaliditāti pārstāvošajām nevalstiskajām organizācijām un Rīgas pilsētas pašvaldību. Padomes sastāvā ir Rīgas domes, Labklājības departamenta un 21 personu ar invaliditāti nevalstisko organizāciju pārstāvji.

Padomes uzdevumi ir:

- piedalīties ilgtermiņa stratēģijas izstrādē personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanā un sekot tās īstenošanai pašvaldībā;
- sniegt atzinumus par pašvaldības institūciju un iestāžu normatīvajiem un stratēģiskajiem dokumentiem;
- izskatīt un sniegt atzinumus par Rīgas domes lēmumu projektiem, kas skar pašvaldībā dzīvojošo personu ar invaliditāti tiesības;
- veicināt sabiedrības iesaistīšanos lēmumu projektu izstrādes procesā;
- izstrādāt un iesniegt priekšlikumus pašvaldības institūcijām un iestādēm veiksmīgākai personu ar invaliditāti integrāciju veicinošo pasākumu īstenošanai un pilsoniskai līdzdalībai;
- aktualizēt informāciju par personu ar invaliditāti jautājumiem, problēmām, vajadzībām un interesēm pašvaldībā.

Ik gadu notiek ne mazāk kā četras padomes sēdes, kurās tiek izskatīti personām ar invaliditāti Rīgā aktuāli jautājumi – par sabiedrisko transportu, par vides pieejamību, par iespējamiem atvieglojumiem personām ar invaliditāti, kā arī citi jautājumi, kas saistīti ar personu ar invaliditāti dzīves kvalitātes uzlabošanu. Padomē personu ar invaliditāti nevalstisko organizāciju pārstāvji iepazīstina ar savu organizāciju darbību, aktuālajiem projektiem un labās prakses piemēriem Rīgas domes deputātus, speciālistus un citu nevalstisko organizāciju pārstāvjus. Aktualizēto jautājumu izskatīšanā un risināšanā tiek iesaistītas atbildīgās Rīgas domes struktūrvienības. 2011. gadā pēc Padomes ierosinājuma Rīgas dome nolēma noteikt nekustamā nodokļa atvieglojumus personām ar 1. un 2. grupas invaliditāti, kā arī ģimenēm, kuras audzina bērnu ar invaliditāti. Pēc Padomes iniciatīvas tika izveidots salons „Saulgrieze” Rīgas centrāltirgū, kurā personas ar invaliditāti, un kuras ir nevalstisko organizāciju biedri, var realizēt savus individuālos ražojumus, izveidotas invalīdu autostāvvietas - Kungu ielā, Kaļķu ielā (pirms Rātslaukuma) un pie Akciju sabiedrības „Rīgas Starptautiskā autoosta”.

Vairāki padomē izskatītie jautājumi bijuši aktuāli ne tikai Rīgas pašvaldībā dzīvojošām personām ar invaliditāti, bet arī personām ar invaliditāti visā valstī. Šādu jautājumu izskatīšanai tiek pieaicināti pārstāvji no atbildīgajām valsts pārvaldes iestādēm.

Informācija par Padomi pieejama internetā: www.ld.riga.lv sadaļā „Personu ar invaliditāti NVO konsultatīvā padome”.

FINANSIĀLS ATBALSTS RĪGAS PILSĒTAS PAŠVALDĪBAS BUDŽETA PROGRAMMAS „SADARBĪBA AR NEVALSTISKAJĀM ORGANIZĀCIJĀM” IETVAROS

Lai atbalstītu nevalstisko organizāciju (turpmāk tekstā - NVO) projektus sociālajā un veselības aprūpes jomā un veicinātu sociālo un veselības aprūpes pakalpojumu attīstību Rīgā, kā arī atbalstītu NVO darbības nodrošināšanu vai pasākumus, kas paredzēti bērniem no sociālā riska ģimenēm, personām ar invaliditāti, pensijas vecuma, t.sk., politiski represētām personām u.c. mazaizsargātu personu grupām, Labklājības departamenta budžeta programmas „Sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām un veselības veicināšana” ietvaros 2011. gadā atbalstīti 60 nevalstisko organizāciju projekti par kopējo summu Ls 51 997.

Lai nevalstiskās organizācijas varētu saņemt finansējumu, iesniegtajiem projektiem bija jāatbilst kādai no šīm prioritātēm:

1. Pasākumi Rīgas pašvaldības sociāli mazaizsargāto grupu sociālās integrācijas jomā;
2. Pasākumi veselības veicināšanas un slimību profilakses jomā;
3. Veselības aprūpes profesionāļu un pacientu biedrību un nodibinājumu īstenotie pasākumi, kas vērsti uz veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības uzlabošanu;
4. Informatīvi izglītojošo materiālu izgatavošana un izstrādāšana sociālo pakalpojumu jomā;
5. Sociālā atbalsta nevalstisko organizāciju darbības nodrošināšanai pensionāru, invalīdu, politiski represēto u.c. sociāli mazaizsargāto personu grupu apvienībām.

2011. gadā atbalstītās organizācijas pārstāv dažādas iedzīvotāju sociālās grupas:

- 28 % seniorus (17 organizācijas),
- 25% ģimenes ar bērniem, bērnus un jauniešus (15 organizācijas),
- 16% personas ar invaliditāti (10 organizācijas),
- 11% medicīnas darbiniekus (7 organizācijas),
- 8% reliģisko organizāciju biedrus (5 organizācijas),
- 10% citas sociāli mazaizsargātās mērķa grupas, piemēram, bezpajumtniekus, sievietes bez darba, romus u.c. (6 organizācijas)

No pieprasītajiem finansiālajiem līdzekļiem visvairāk ir izlietots dažādiem pasākumiem nevalstisko organizāciju biedru pārstāvētajām grupām. Pasākumu organizēšanā saviem biedriem aktīvākās ir bijušas senioru, kā arī invalīdu nevalstiskās organizācijas. Organizēti svētku pasākumi (vasaras un ziemas saulgrieži, Latvijas Republikas proklamēšanas diena, Lieldienas u.tml.), atceres pasākumi, salidojumi, kulinārijas konkursi, sporta spēles u.c. Tāpat organizēti pieredzes apmaiņas braucieni pie citām Latvijas senioru un invalīdu biedrībām, kā arī ārpus Latvijas (Viļņa). Sešām senioru un invalīdu organizācijām piešķirts finansējums organizāciju darbības nodrošināšanai (telpu īrei, sakariem (internetam, telefonsarunām), biroja precēm u.c.).

Organizācijas, kas pārstāv ģimenes ar bērniem, bērnus un jauniešus ir bijušas aktīvas dažādu koncertu, pasākumu un svētku organizēšanā, piemēram, Mātes dienai veltīts koncerts, zīmējumu izstāde, salidojumi, biedrības jubilejas svinības, tematiskās ekskursijas, u.tml. Šīs organizācijas ir organizējušas arī lekcijas vecākiem par bērnu audzināšanu.

NVO kas pārstāv medicīnas darbiniekus un reliģisko organizāciju biedrus ir organizējušas dažādas mācības (2 speciālistu mācības), kongresus, konferences (kopā 5) un iedzīvotāju informēšanas pasākumus (piemēram, Astmas dienai veltītu pasākumu).

Citām sociāli mazaizsargātām mērķa grupām ir organizētas lekcijas, svētku koncerti (Mātes dienā, Ziemassvētkos), veicināta romu kultūras popularizēšana u.c.

ĪSTENOTIE PROJEKTI

SOCIĀLAJĀ JOMĀ

Labklājības departaments sadarbībā ar nodibinājumu "Vidzemes reģionālais atbalsta centrs „Dardedze”" un citiem nodibinājumiem noslēdza Latvijas - Šveices sadarbības programmas projektu „Bērns kā cietušais vai liecinieks kriminālprocesā”. Projekta ietvaros tika izstrādātas nepilngadīgo nopratināšanas vadlīnijas un nopratināšanas telpas standarts. Pēc tam Nodrošināta izstrādāto vadlīniju un standarta aprobācija vismaz 5 nevalstiskajās organizācijās visā Latvijā, iesaistot vismaz 50 bērnus, kuri piedalās kriminālprocesā kā liecinieki vai cietušie. Izstrādāts arī apjomīgs tipogrāfiski iespiests materiāls par izstrādātajām vadlīnijām un standartiem, tāpat rīkoti arī izglītojošie semināri. Projekta kopējās izmaksas bija Ls 22 999. Diemžēl Latvijā bērna nopratināšanas process nebija standartizēts. Tas bieži neatbilda bērna interesēm, un iesaistītajiem speciālistiem nereti trūka nepieciešamo zināšanu. Tāpēc tika nolemts iesaistīties šajā svarīgajā projektā, lai pasargātu bērnus, kas nonākuši smagā situācijā.

Kopā ar nodibinājumu "Vidzemes reģionālais atbalsta centrs „Dardedze”" un citiem nodibinājumiem Labklājības departaments turpināja īstenot Latvijas - Šveices sadarbības programmas projektu „Brīvprātīgie bērnu situācijas uzlabošanai ģimenē”. Projekta ietvaros tiek izveidota brīvprātīgo piesaistīšanas, apmācības, uzraudzības un atbalstīšanas sistēma, kas paredzēta specifiski darbam ar pirmsskolas vecuma bērniem, kuri aug krīzes skartās ģimenēs, tostarp ģimenēs, kurās bērnus audzina seniori. Paredzēts izveidot arī NVO sadarbības modeli ar pašvaldībām brīvprātīgo atbalsta programmas kontekstā brīvprātīgo mentoru (supervizoru) programmu, kuras ietvaros atbalstīti un apmācīti vismaz 16 mentori. Projekta rezultatīvie rādītāji būs vērā ņemami - piesaistīti un apmācīti vismaz 50 brīvprātīgie un nodrošināts atbalsts vismaz 100 bērniem un 20 senioriem. Projekts tiks īstenots arī 2012.gadā. Projekta kopējās izmaksas ir Ls 92 000. Šis nozīmīgais projekts tika uzsākts, lai risinātu mazu bērnu aprūpes un audzināšanas prasmju un iemaņu trūkuma problēmu daudzās ģimenēs ar maziem bērniem, palīdzot izveidot un piesaistīt brīvprātīgo kustību šādām ģimenēm.

Labklājības departaments sadarbībā ar Latvijas SOS Bērnu ciematu asociāciju, RSD un Starptautiskās organizācijas SOS Kinderdorf International asociācijas atbalstu uzsāka īstenot projektu „Ģimeņu stiprināšana un atbalsts Rīgas Ziemeļu un Latgales rajonā”. Projekta ietvaros tiek sniegts atbalsts un palīdzība 120 ģimenēm gadā, kurās bērniem pastāv risks zaudēt savas bioloģiskās ģimenes aprūpi. Tiek nodrošināti dažāda veida atbalsta un palīdzības pakalpojumi 250 bērniem un 150 vecākiem ik gadu. Vecāki tiek izglītoti bērnu attīstības, aprūpes, tiesību un sociālo prasmju jautājumos, tādējādi uzlabojot ģimeņu sociālo funkcionēšanu. Tāpat tiek paaugstināta vietējo pakalpojuma sniedzēju (sociālo darbinieku u.c. speciālistu) kapacitāte darbā ar ģimenēm, lai uzlabotu darbinieku profesionalitāti un viņi varētu sekmīgi veikt nepieciešamās darbības, kuru rezultātā samazinātos atteikšanās no bērna un bērnu pamešanu novārtā gadījumu skaits. Projekts tiks īstenots līdz 2013. gadam. Projekta kopējās izmaksas ir Ls 302 400, Rīgas domes līdzfinansējums sastāda Ls 48 600. Šis projekts ir loģisks, iepriekšējos gados veiksmīgi īstenotā projekta „Ģimeņu stiprināšana un atbalsts Rīgas Vidzemes priekšpilsētā un Centra rajonā”, turpinājums. Pilotprojekts pierādīja, ka projekta rezultāti tiek sasniegti un nodrošināts nozīmīgs atbalsts ģimenēm, kurām tāds bija nepieciešams. To atzinušas un augsti novērtējušas arī pašas ģimenes. Tāpēc bija ļoti svarīgi turpināt uzsākto arī pārējā Rīgas teritorijā.

LD, sadarbojoties ar daudzām Rīgas domes institūcijām un NVA Rīgas reģionālo filiāli, noslēdza projektu „Apmācība darba iemaņu iegūšanai un uzturēšanai, ja darba devējs ir pašvaldība”. Projekta ietvaros tika izveidotas aptuveni 1000 prakses vietas pašvaldībā, šim mērķim saņemot Ls 694 871 ESF finansējumu prakses vietu iekārtošanai, iesaistot aptuveni 1 500 – 2 000 bezdarbnieku. Bezdarbnieku stipendijās tika izmaksāti aptuveni Ls 600 000, savukārt bezdarbnieku nokļūšanai darba vietā (transporta izmaksas) tika piešķirts finansējums līdz Ls 40 000. Projekta īstenošanā tika nodarbināti 30 pašvaldības darbinieki, veicot darbu vadītāju uzdevumus un saņemot par to dotāciju darba algas atlīdzībai 50% apmērā no minimālās algas (pavisam Ls 18 000). Vairāk par projektu – sadaļā „Nodarbinātības jautājumu koordinācija”.

VESELĪBAS JOMĀ

Līdz ar smago ekonomisko situāciju valstī un arī pašvaldībā 2011. gada budžetā vairākās pozīcijās tika piešķirti ievērojami mazāk līdzekļu kā iepriekšējos gados, tai skaitā 2011. gadā no pašvaldības budžeta līdzekļiem netika piešķirtas investīcijas aparātūras iegādei ārstniecības iestādēm, lai vairāk līdzekļu varētu novirzīt trūcīgo un maznodrošināto personu pamatvajadzību nodrošināšanu. Tomēr neskatoties uz to, lai uzlabotu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību rīdziniekiem ar Rīgas pašvaldības līdzfinansējumu tika turpināti 2010. gadā uzsāktie 4 ERAF projekti veselības aprūpē:

1) projekti, kas īsteno darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma 3.1.prioritātes "Infrastruktūra cilvēku kapitāla nostiprināšanai" 3.1.5.pasākuma "Veselības aprūpes infrastruktūra" 3.1.5.3.aktivitātes "Stacionārās veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēju attīstība" 3.1.5.3.1.apakšaktivitātes "Stacionārās veselības aprūpes attīstība" ietvaros:

■ RP SIA „Rīgas dzemdību nams” par 1 061 012 Ls, tai skaitā Rīgas domes līdzfinansējums Ls 159 152. 2011. gadā šim mērķim kopā tika novirzīti 50 822,47 Ls, projekts turpinās.

■ RP SIA „Rīgas 2. slimnīca” par 468 547 Ls, tai skaitā Rīgas domes līdzfinansējums Ls 70 282. 2011. gadā šim mērķim tika novirzīti 181 399,41 Ls. Saistībā ar projekta īstenošanas gaitā panākto līdzekļu ietaupījumu, tika veikti grozījumi noslēgtajā finansēšanas līgumā, par projekta II kārtas uzsākšanu (dezinfekcijas un sterilizācijas nodaļas rekonstruēšana).

2) Projekti, kuru ietvaros tiek īstenotas darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma 3.1.prioritātes "Infrastruktūra cilvēku kapitāla nostiprināšanai" 3.1.5.pasākuma "Veselības aprūpes infrastruktūra" 3.1.5.1.aktivitātes "Ambulatorās veselības aprūpes attīstība" 3.1.5.1.2.apakšaktivitātes "Veselības aprūpes centru attīstība" ietvaros:

■ RP SIA „Rīgas 1. slimnīca” par 752 804 Ls, tai skaitā Rīgas domes līdzfinansējums Ls 96 421. 2011. gadā šim mērķim tika novirzīti 104 159,04 Ls, projekts turpinās.

■ RP SIA „Ādas un seksuāli transmisīvo slimību klīniskais centrs” par 510 636 Ls, tai skaitā Rīgas domes līdzfinansējums Ls 67 595. 2011. gadā šim mērķim tika novirzīti 288 785,67 Ls. Projekts ir pabeigts.

62. tabula. Eiropas reģionālās attīstības fonda finansēto projektu Rīgas pašvaldības ārstnieciskā profila kapitālsabiedrībās 2011. izlietotais finansējums:

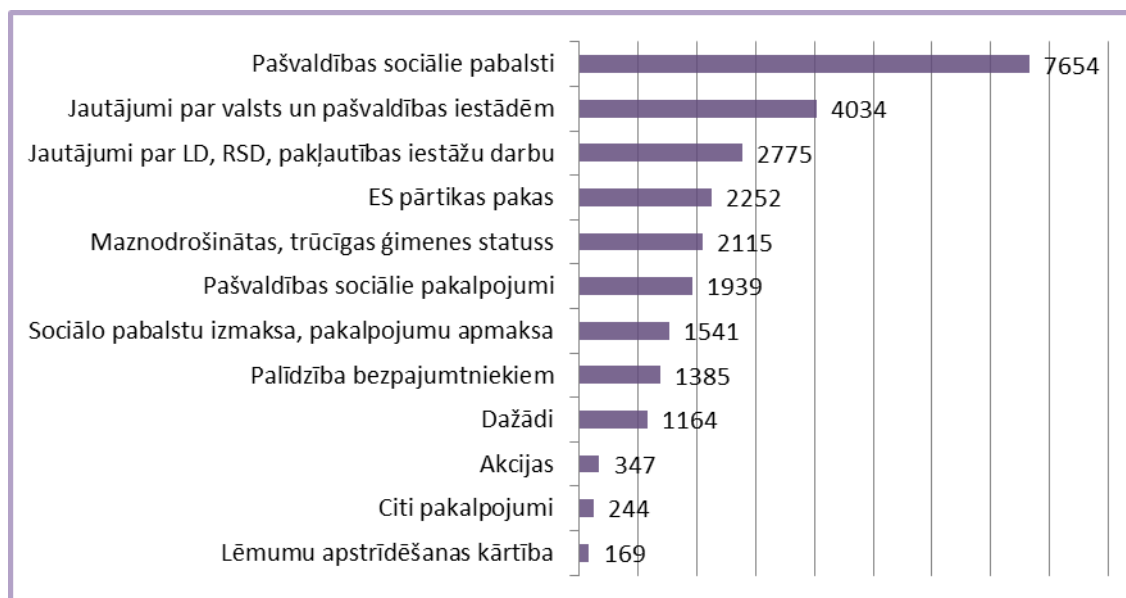
Iestāde – RP SIA	Kopējās projekta izmaksas 2011. gadā (ERAF+ RD + slimnīca)	2011. gadā Ls	RD plānotais līdzfinansējums kopā
RP SIA „Rīgas dzemdību nams”	50 822,47	ERAF – 42 823,85 RD -7557,15 Dzemdību nams - 441,47	159 152 Ls
RP SIA „Rīgas 2. slimnīca”	181 399,41	ERAF -181 399,41	70 282 Ls
RP SIA „Rīgas 1. slimnīca”	104 159,04	ERAF - 66 821,29 Rīgas 1. slimnīca -37 337,75	752 804 Ls
RP SIA „Ādas un seksuāli transmisīvo slimību klīniskais centrs”	288 785,67	ERAF - 231 627,85 RD - 49 399,67 RP SIA „Ādas un seksuāli transmisīvo slimību klīniskais centrs” - 7758,15	67 595 Ls

INFORMĀCIJAS SNIEGŠANA IEDZĪVOTĀJIEM

Labklājības departamenta sabiedrības informēšanas aktivitātes vērstas uz to, lai uzrunātu esošos un potenciālos klientus, iedrošinātu un radītu pārliecību par piedāvāto sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības pieejamību un efektivitāti Rīgas pilsētas pašvaldībā. Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 6. pantu klientam ir tiesības „bez maksas iegūt no sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniedzēja informāciju par iespējām saņemt sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību un to saņemšanas nosacījumiem un kārtību”. Saskaņā ar Labklājības departaments saskaņā ar sava nolikuma 11.4.punktu „informē sabiedrību par Departamenta funkcijām un uzdevumiem, nodrošina informācijas pieejamību pilsētas iedzīvotājiem par sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņemšanas kārtību, apjomiem un iespējām, kā arī sekmē iedzīvotāju informētību par veselības aprūpi un izpratni par veselības veicināšanas, profilakses, t.sk. atkarību profilakses, jautājumiem, veic šo jautājumu koordināciju pašvaldībā”.

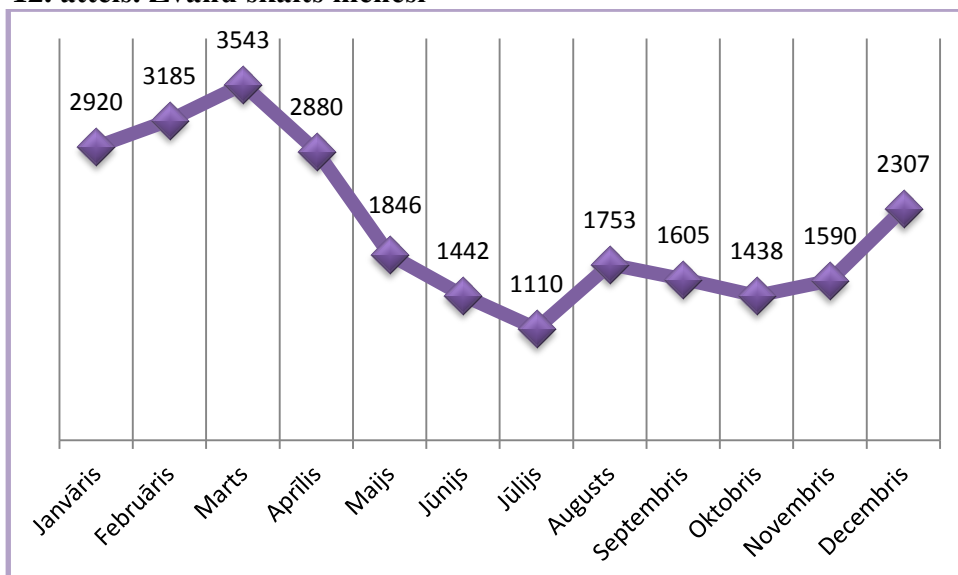
Iedzīvotāji informāciju par sociālo pakalpojumu un sociālo pabalstu saņemšanas kārtību var saņemt, zvanot pa Labklājības departamenta bezmaksas **informatīvo tālruni 80005055** ir darbdiēnās no plkst. 9.00 līdz 17.00, bet ārpus darba laika darbojas balss pastkastīte. 2011. gadā informāciju pa bezmaksas tālruni sniedza divi sociālie darba speciālisti, tika saņemti 25 619 zvani, un sniegtas atbildes uz klientu uzdotajiem jautājumiem. Bezmaksas informatīvais tālrunis darbojas kopš 1999. gada, kas dod iespēju Rīgas iedzīvotājiem saņemt savlaicīgu un viegli pieejamu informāciju par sociālo palīdzību un sociālajiem pakalpojumiem.

11.attēls. Bezmaksas informatīvā tālruņa galvenās jautājumu tēmas

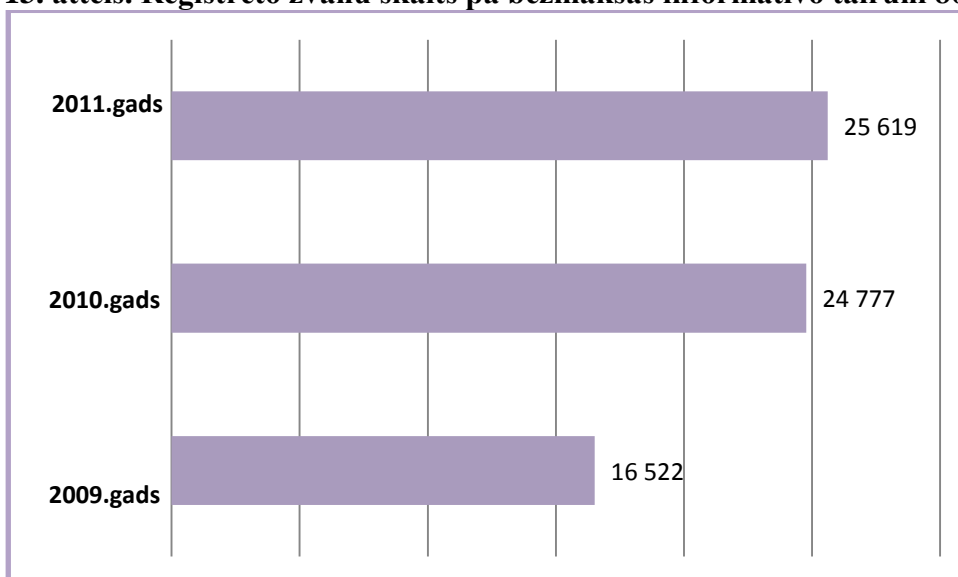
Pašvaldības sociālo pabalstu jomā visvairāk zvanu saņemts par vienreizējo pabalstu pārtikas iegādei 3267 kas ir 12,75% no zvanu kopskaita, klientu lielā interese ir skaidrojama arī ar to, ka pabalsts ir vienreizējs ar ierobežotu pieprasīšanas termiņu un arī ar to, ka ir noteikti citi kritēriji atšķirīgi no pašvaldības sociālajiem pabalstiem. Vidēji dienā gada laikā saņemts 101 zvans, visvairāk zvanu bija februāra mēnesī, kad saņemti 159 zvani, bet vismazāk jūlijā – 53 zvani dienā. Maksimālais zvanu skaits dienā tika sasniegts martā - 306 zvani dienā, aprīlī- 264, bet decembrī – 223.

12. attēls. Zvanu skaits mēnesī

2011. gadā, salīdzinot ar 2010. gadu, zvanu skaits ir palielinājies par 842 vai 3,4%. 2009. gadā uz tālruņa zvaniem atbildēja tikai viens darbinieks.

13. attēls. Reģistrēto zvanu skaits pa bezmaksas informatīvo tālruni 80005055

Visiem interesentiem ir pieejama Labklājības departamenta mājaslapa www.ld.riga.lv, kurā var iepazīties ar informāciju par sociālo palīdzību, sociālajiem pakalpojumiem, veselības veicināšanu un atkarību profilaksi, naktspatversmēm, pansionātiem, bērnu namiem, krīzes centriem Rīgas pilsētā, kā arī iegūt informāciju par iepirkumiem, projektiem un finansējuma pieprasījuma kārtību budžeta programmas „Sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām” ietvaros. Mājaslapā var iepazīties un izdrukāt 29 bukletus latviešu valodā, 10 bukletus krievu valodā par sociālo palīdzību un sociālajiem pakalpojumiem rīdziniekiem. Labklājības departamenta mājaslapu 2011. gadā ir apmeklējuši 71 841 interesenti, un tā ir apskatīta 147 932 reizes. Visvairāk skatītās lapas sadaļas ir: Rīgas Sociālais dienests, Labklājības departaments un Sociālie pakalpojumi. Mājaslapā ir informācija gan latviešu, gan krievu valodā. Interesenti mājaslapu ir skatījuši ne tikai Latvijā, bet arī Lielbritānijā, Krievijā, Vācijā, Lietuvā un citās valstīs.